

NOVICE OBČINE RAČE-FRAM

Št. 80 - 4/2018; december 2018

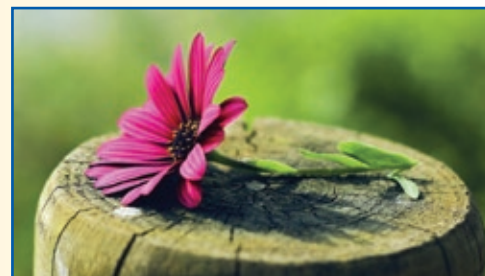

Iz vsebine Novic

Na teren,
bližje k ljudem!

reorganizacija centrov
za socialno delo

Štajer'c

VEČER
5 pomjem 1700 kilometrov
Otrokom čim več berite
Rinjšini med upoljenci

EMA MAVER

Zdravo pamet v šole

Od prvega do zadnjega delovnega dne je učila, nato ravnateljvala na Osnovni šoli Fram

STRAN 10

ŽUPANOV UVODNIK

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Uvodnik za zadnje letošnje glasilo pišem v lepem, s soncem obsijanem novembrskem jutru. Za nami je lepa jesen. Sonce nas je razvajalo septembra, oktobra in skoraj cel mesec november, ki počasi podaja roko decembru.

Za nami je tudi osrednji dogodek letošnje jeseni – to so lokalne volitve. Pri nas so minile mirno, marsikje drugje pa so dvignile mnogo prahu, ki se še ni povsod polegel. Ko pišem te vrstice, sem še poln vtisov po volitvah in še zmeraj se sprašujem, s čim sem si 'zaslužil', da na tokratnih volitvah za župana nisem imel protikandidata. Ker ga nisem imel, sem bil hitro razbremenjen pričakovanj in dvomov, bil pa sem (in sem še vedno) tudi počaščen in hvaležen, da mi že sedmič zaupate vodenje občine. S tem mi je bila v vašem imenu ponovno dana odgovornost odločanja o marsičem, to pa razumem kot gesto zaupanja in potrudil se bom, da ga ne bom zapravil. Za takšno zaupanje pa je zaslužno tudi dobro delo občinske uprave in dobro sodelovanje s člani občinskega sveta v vseh preteklih šestih mandatih.

Zmago oziroma potrditev mandata prav tako razumem kot namig, da večina med vami želi, da v prihodnjem štiriletnem obdobju sledimo poti, ki smo jo začrtali v minulem obdobju. Zavedam pa se, da je potrebno to vaše zaupanje razumeti tudi kot pričakovanje, da bomo nadaljevali z doslednim uresničevanjem zastavljenih projektov. S polno odgovornostjo zagotavljam, da se bom še naprej trudil po svojih najboljših močeh. Vsak od prejetih 2258 glasov je zame prijetna in zavezujoča spodbuda za nadaljnjo zavzeto delo na vseh področjih življenja v naši občini, ujeti med Gorico in Planico.

Hvala torej, da ste mi še enkrat več dali priložnost, da še štiri leta vodim to našo občino – kar zadeva mene, strpno in prijazno.

Strpno in prijazno pa potekajo tudi prvi kontakti s predstavniki nove vlade. Župani smo bili prijetno presenečeni nad prvimi odzivi novega predsednika vlade, Marjana Šarca (predvsem na drugem kongresu slovenskih občin). Že to, da je prekinil izjemno slabo prakso svojih dveh predhodnikov, ki nista nikoli zbrala poguma, da bi se srečala z župani lastne države, je vredno pohvale. Navadno so srečanja predstavnikov vlade in predstavnikov lokalnih skupnosti že v osnovi potencialno konfliktna, saj bi drugi radi imeli več kot so prvi pripravljeni dati. Tokrat so nas presenetili tako predsednik vlade kakor tudi ministrstvi za finance in javno upravo. Ali bo v odnosu med državo in občinami dejansko zapihal nov veter, pa bo potrebno počakati in videti, ali bomo pod Šarčevim vodstvom začeli spreminjati sistem ali pa bodo sile sistema spremenile njega.

Spoštovani!

Pred nami so prazniki – dan samostojnosti, torej državni praznik, na katerega smo še posegaj ponosni, pa tudi božično novoletni prazniki, ki v nas vsako leto vzbudijo polno pričakovanj.

V dneh, ki so namenjeni praznikom, praznujte, ustavite delo in se veselite. Želim vam, da praznične dni, ki so pred nami, preživite kar se da prijetno in da optimistično odprete vrata novemu letu 2019, ki naj bo zdravo, srečno in uspešno.

Pa še tole: vetra ne moremo ujeti, lahko pa po njem naravnamo svoja jadra. Naravnajte jih tako, da bodo v času praznikov in v novem letu, ki je že na obzorju, ulovila mir, zdravje in zadovoljstvo.

Vse dobro vam želim in vas lepo pozdravljam.

Branko LEDINEK,
župan

POZDRAV IZ NAŠEGA UREDNIŠTVA

Spoštovani bralci in bralke jubilejne - 80. številke Novic!

Ko začenjajo nastajati te vrstice, se november počasi preveša v december, ko so na letnem koledarju za mnoge najlepši prazniki. Prazniki, ki nas bodo ob spremljavi slastnih potic, piškotov, omamnih vonjav v oranže zabodenih klinčkov, prižiganja adventnih sveč in svetlobnih teles ter nameščanja drugih okraskov simbolično ponesli v naročje novega leta, ki je za zdaj še popolna neznanka.

S 1. januarjem 2019 bosta sedanje 21. stoletje in 3. tisočletje postala polnoletna. Kot se za to dejstvo spodobi, utemeljeno pričakujemo, da se bodo nekateri največji, najmočnejši in najvplivnejši svetovni voditelji končno prenehali pišmeuhovsko obnašati do vse bolj očitnih okoljskih sprememb, ki lahko prav kmalu privedejo do katastrofe svetovnih razsežnosti, ter se maksimalno zavzeli za ohranitev našega planeta – Zemlje. Zanj velja, da bo prav sredi prihodnjega leta minilo natanko 50 let, odkar jo je tričlanska vesoljska odprava Apolla 11 občudovala s 400.000 km oddaljene Lune (imenovane tudi Morje tišine), na katero je tedaj prvič stopila človeška noga. Neil Armstrong, poveljnik odprave, je takrat izgovoril slavni stavek: »That is one small step for man, one giant leap for a mankind. (To je majhen korak za človeka, a velik skok za človeštvo.)«

Gre za enega mojih prvih otroških spominov, ki ga leta niso zabrisala v pozabo. Čeprav sem bila takrat še majhna deklica, imam še sedaj živo pred očmi, kako napeto in zavzeto sta starša gledala v šumeč (skoraj tako globok kot širok) črno-beli tv sprejemnik ter pričakovala nekaj, česar nisem razumela. Zgodovinski dogodek. Tedaj še nisem in nismo mogli slutiti, da bomo ti isti ljudje v pičlega (proti večnosti) pol stoletja priče tolikim in tako velikim, korenitim spremembam. Naj v preletu obudim vsaj nekaj spominov na situacijo, dogajanja in trende vmesnega obdobja (redosled ni nujno točen): če začnemo s koncem šestdesetih let prejšnjega stoletja, najbrž veliko pove podatek, da tudi pomembnejše ceste večinoma še niso premogle asfaltnih prevlek, avtomobili (na čelu z legendarnimi fički) pa so predstavljali redkost, bogastvo in pravo čudo tehnike. Sledilo je obdobje sedemdesetih, ko so, s pomočjo ugodnih kreditov in služb za vse, kot gobe po dežju rastle hiše – večinoma take v dveh etažah (saj veste: spodaj za starše, zgoraj za otroke, da ti ne bi imeli stanovanjskega problema, ko bodo odrasli). Pri večjih nakupih smo se vrteli v trikotniku Merkur – Kvik – Modna hiša, ki so dolga leta veljali za trgovske favorite Maribora s širšo okolico. Ženske so praviloma nosile trajno nakodrane frizure, moški bele nogavice. Nekaj let smo kar nejeverno gledali, če smo za volanom videli sedeti predstavnico nežnejšega spola, saj ne le, da šoferski izpit tedaj ni bil nekaj tako rekoč samo po sebi umevnega, ampak je bil sprva absolutna domena spola, ki je tradicionalno 'nosil

hlače' (dobesedno in tudi v prenesenem pomenu). Za epicenter naših sobotnih najstniških zabav v osemdesetih je veljala bližnja vas z nepozabno diskoteko Mavrica (kasneje Tropicano), kjer smo iz tedna v teden širili krog znanstev (še danes se mi dozdeva, da pol ljudi poznam od tam), pa tudi prvi nebeški občutki letanja metuljkov po trebuhu so pri marsikom vezani na tisto lokacijo. In, da pri tem ne pozabim še na nekaj danes domala neverjetnega: plešoče veselje se je začelo ob mraku, nepreklicno končalo pa ob polnoči, ko je bilo potrebno ujeti poslednji avtobus ali se do doma brž podvizati s kolesom. Če kje nič, kar leze in kar gre, ni smelo manjkati, je to bila tradicionalna poletna Račka noč, ki je na naših tleh (oz. odru) gostila tedanje najpopularnejše predstavnike glasbene estrade in vsako leto znova privabljala trume ljudi od blizu in daleč – dokler ni ta lokalni paradni konj čez noč odšel v 'maloro'. Če me spomin ne vara, je nekako v tistem času vzniknila unikatna prometna domislica, znana pod nazivom 'par-nepar'; bencinski varčevalni program je veleval, da se lahko na cestah določene dni v tednu pojavlja le pločevina na štirih kolesih, katere registrska oznaka na koncu nosi sodo, ostale dni pa tista, ki se končuje na liho število. Ste kdaj kakšnega mladeniča s kolegi in harmoniko hripavo spremljali na kolodvor ter ga krčevito objemali, preden ga je vlak odpeljal nekam na jug, na enoletno služenje obveznega vojaškega roka, od koder ste potem željno pričakovali njegova prostoročno napisana nostalgična pisma? Pa obdobja silne inflacije, se ga spomnite? Ste bili morda celo med tistimi iznajdljivci, ki so ga uspeli kar se da dobro izkoristiti in obrniti sebi v prid? To je bilo mogoče (povsem legalno) storiti na način, da so v danih okoliščinah na veliko obročno kupovali in investirali v, denimo, nepremičnine ali drugo nadstandardno imetje – januarja so preprosto izstavili množico čekovnih blanketov za vse leto naprej in ko so ti decembra prispeli v unovčenje, so izgubili tako rekoč že vso svojo prvotno vrednost. Še komu morda kolca po 'debeli Berti' malo čez severno mejo, ki je slovenskim 'kofetarjem' v času, ko je bila jutranja skodelica opojno dišeče temne tekočine pravi pravcati privilegij, množično 'reševala življenja'? O računalnikih in neskončnem virtualnem svetu se nam, kajpak, dolgo ni niti sanjalo. Mobiteli oz. pametni telefoni z vsemi svojimi dandanes neverjetnimi zmogljivostmi so bili še dlje povsem izven dometa najbujnejše domišljije. Zdaj vse bolj pogosti, priljubljeni in zanesljivi hišni pomočniki v obliki robotov in drugih sodobnih aparatov so še 'predvčerajšnjim' veljali za popolno znanstveno fantastiko, posamezniku oddaljeno bolj kot Tajska, Kuba, Bali in druge eksotične destinacije, ki so v preteklosti za večino predstavljale domala utopične, nedosegljive koščke kopnega tam nekje na 'koncu sveta', danes pa ima tudi precej čisto povprečnih slovenskih turistov odključano že vsaj katero od njih.

Skratka, dolga leta se je zdelo, da živimo v nekakšni pat poziciji, v obdobju mrtvila in zatišja (gledano skozi prizmo današnje dinamike razvoja), zagledani zgolj v eno smer. A rušitev ene domine je sprožila tektonske premike – za uvod predvsem na političnem področju. V obdobju

enoumja za nas 'ena in edina' ter nešteto krat v vseh ozirih opevana umetna tvorba 'bratskih narodov', ki je segala od Vardarja pa do Triglava, od Djerdapa pa do Jadrana, je kmalu po Titovi smrti začela vse resneje pokati po šivih. Slovenija je bila prva, ki ji je med nekdanjimi republikami SFRJ zasvetila rdeča luč in je tudi uradno slekla vse težjo srjaco stare Jugoslavije ter vzneseno krenila po lastni poti (26. 12. 1990 so bili uradno razglašeni izidi plebiscita o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije, na katerem se je okoli 95 odstotkov udeleženih volilnih upravičencev izreklo za samostojno in neodvisno državo Slovenijo – čestitamo ob tem državnem prazniku!). Menjava političnega režima, ko smo iz socializma in komunizma prešli v večstrankarski sistem, uvedli parlamentarno demokracijo ter okusili kapitalizem, je botrovala številnim pozitivnim posledicam, a, roko na srce, tudi z manj zelenimi ni skoparila. Naša generacija, ki je pleničke za svoje dojenčke kupovala v jugoslovanskih dinarjih, šolske učbenike za te iste otroke v slovenskih tolarjih, žepnino za njihov študij pa namenjala v enotni evropski valuti evro, dobro ve, da tudi te finančno-monetarne transformacije niso minile brez pretresov.

Nekaj zadnjih let in desetletij pa se je kot rdeča nit odvijala in razplamtevala tehnološka revolucija. Pravzaprav ta še traja. Še več: njen vrtnec je neustavljiv. Gre za pravi 'bum' neverjetnih razsežnosti (le kam nas pelje?), ki je pripomogel, da danes živimo bistveno drugače kot pred 50 leti (ali še prej) – glede marsičesa brez dileme boljše, naprednejše, udobnejše, v širni svet odprto in lepše (čeprav, žal, to ne velja za vse ljudi in vsa okolja), po drugi strani pa (kljub temu, da lahko imamo s preprostim klikom 24 ur/dan vse in vsakogar tako rekoč na doseg roke) vse bolj površno, odtujeno, osamljeno in prazno, manj pristno, zasičeno z balastom, (pre)hitro, stresno, posledično pa vse manj zdravo ter vse manj notranje mirno, zadovoljno in srečno.

Letos je minilo natanko sto let od konca 1. svetovne vojne. V naši občini ni nikogar, ki bi se tega dogodka lahko v živo spominjal. Imamo pa kar nekaj občanov častitljive starosti, ki pogumno nosijo osmi ali celo deveti križ. Ko so oni bili kratkohlačniki, so po sorodstveni (krvni) plati imeli veliko več stricov kot jih imajo današnji otroci, a vsi ti strici skupaj niso bili tako pogosto obiskani, priljubljeni, široko razgledani, vsevedni, nepogrešljivi in vselej na voljo kot absolutno najpopularnejši stric današnje mladine in celotne računalniško pismene generacije – 'stric' Google. Je pa res tudi, da so se tedaj ljudje pogosteje namensko srečevali, saj so pogovori potekali izključno iz oči v oči. Danes pa najstniki v času celodnevnega delovnega tempa staršev najpogosteje nemo in brezizrazno komunicirajo preko spleta in tamkajšnjih socialnih omrežij...

Tudi zato je zelo pomembno, da znamo starši ter babice in dedki kdaj 'odklopiti', se ustaviti, odložiti delo in skrb ter se sprostiti in v polnosti posvetiti njim, otrokom. Prazniki, ki so pred nami, so idealna priložnost za to, zato nam vsem skupaj želimo, da se jim prepustimo, da nas ravno prav razvajajo in nam natrosijo čim več drobnih razlogov za to, da si na obraz pogosto nadenemo nasmeh, ki je nedvomno človekov zdaleč najlepši okras, na ustnice pa prijaznost in ljubeznivost,

ki najbolj pobožata ter osrečita srce in dušo. In da, seveda, predvsem sami naredimo čim več korakov, ki so v množici vsega dogajanja okoli nas resda lahko le majhni, neznamni in na videz morda nepomembni, a lahko vseeno ogromno pomenijo našim najbližjim, komu drugemu ali širši skupnosti. Upamo, da med te dobrodošle 'korake' naši občani prištevate tudi Novice, ki so tokrat še posebej bogato obrodile. Hvala vsem, ki ste k temu pripomogli.

Ne glede na to, če romantiki in tisti z bolj pravljničnimi dušami verjamete, da srečo prinaša podkev, pika-polonica pujs, štiriperesna deteljica, dimnikar ali sodite v skupino ljudi, ki so prepričani, da je stopnja našega zadovoljstva v rokah usode in jo pripisujejo naklonjenosti 'višjih sil' oz. ste racionalni in stojite z nogami trdno na tleh ter se v vseh situacijah zanašate izključno nase, vsakemu posamezno in vsem skupaj želim, da bi življenje čutili kot pomembno in dragoceno darilo ter v njem čim večkrat in čim bolj uživali. Da bi tudi v manj prijaznih trenutkih v sebi iskali in uspeli zbrati pogum jutranjega sonca, ki že neskončno dolgo gleda (tudi) vse grozote in krivice tega sveta, pa kljub temu vsak dan znova optimistično zasije in s svojo svetlobo ponudi novo priložnost.

Radostne, prijetne in čim bolj čarobne decembrske praznične dni, novo leto 2019 pa naj bo zdravo, prijazno, naklonjeno in polno iskric v očeh.

Lep adventni pozdrav in srečno!

*Simona ANTOLIČ,
odgovorna urednica*

Spoštovani občani, spoštovane občanke!

*Tudi za naslednjo številko občinskega glasila,
ki bo predvidoma izšla na pragu pomladi,
vas prijazno vabimo,
da v njej sodelujete s svojimi prispevki.*

*Slednje, skupaj s fotografijami, posredujte na
naslov našega uredništva sprotno,
najkasneje pa do torka, 20. februarja 2019
in sicer preko e-pošte: urednistvo.novic@gmail.com.*

Uredništvo

POROČILA OBČINSKE VOLILNE KOMISIJE

POROČILO

Občinske volilne komisije Občine Rače - Fram o rezultatih glasovanja za župana na lokalnih volitvah 18. novembra 2018

Poročilo zajema delo Občinske volilne komisije na lokalnih volitvah za župana Občine Rače - Fram v nedeljo, 18. novembra 2018.

I.

Na lokalnih volitvah dne 18. novembra 2018, je imelo pravico glasovati 6169 volivcev, ki so vpisani v volilni imenik.

II.

Glasovalo je 2358 volivcev, kar pomeni, da je bila udeležba 38,22 %.

III.

Kandidat je dobil naslednje število glasov:

	št. glasov	% glasov
1. BRANKO LEDINEK	2258	100,00%

IV.

Za župana občine Rače - Fram je bil na volitvah dne 18. novembra 2018, izvoljen Branko Ledinek, roj. 14. 4. 1958, stanuje Turnerjeva ul. 52, Fram, po poklicu inženir agronomije, župan.

Štev.: 040/32-2018

Datum: 19. 11. 2018

Predsednik

Občinske volilne komisije

Občine Rače - Fram

Marjan Glavar, univ. dipl. prav.

POROČILO

Občinske volilne komisije Občine Rače - Fram o rezultatih glasovanja za člane občinskega sveta na lokalnih volitvah 18. novembra 2018

Poročilo zajema delo Občinske volilne komisije na lokalnih volitvah za člane Občinskega sveta Občine Rače - Fram, v nedeljo, 18. novembra 2018.

I.

Na lokalnih volitvah dne 18. novembra 2018, je imelo pravico glasovati 6169 volivcev, ki so vpisani v volilni imenik.

II.

Glasovalo je 2358 volivcev, kar pomeni, da je bila udeležba 38,22%.

III.

Posamezne liste kandidatov so dobile naslednje število glasov:

Lista:	št. glasov	%
1. SD – SOCIALNI DEMOKRATI	138	6,05
2. SDS – SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA	347	15,21
3. ZELENI SLOVENIJE	43	1,88
4. MLADI UPI	154	6,75
5. NEODVISNA GASILSKA LISTA	392	17,18
6. SLS – SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	800	35,06
7. DESUS – DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV SLOVENIJE	228	9,99
8. SMC – STRANKA MODERNEGA CENTRA	98	4,29
9. NSi – NOVA SLOVENIJA – KRŠČANSKI DEMOKRATI	82	3,59
SKUPAJ:	2282	100,00

IV.

Po d' Hondtovem sistemu, ki je podlaga za razdelitev mandatov izračunani količniki so:

Zap.št.	Ime liste:	Količnik:
1.	6 SLS – SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	800.00
2.	6 SLS – SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	400.00
3.	5 NEODVISNA GASILSKA LISTA	392.00
4.	2 SDS – SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA	347.00
5.	6 SLS – SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	266.67
6.	7 DESUS – DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV SLOVENIJE	228.00
7.	6 SLS – SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	200.00
8.	5 NEODVISNA GASILSKA LISTA	196.00
9.	2 SDS – SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA	173.50
10.	6 SLS – SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	160.00
11.	4 MLADI UPI	154.00
12.	1 SD – SOCIALNI DEMOKRATI	138.00
13.	6 SLS – SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	133.33

14.	5	NEODVISNA GASILSKA LISTA	130.67
15.	2	SDS – SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA	115.67
16.	6	SLS – SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	114.29
17.	7	DESUS – DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV SLOVENIJE	114.00
18.	6	SLS- SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	100.00
19.	8	SMC – STRANKA MODERNEGA CENTRA	98.00
20.	5	NEODVISNA GASILSKA LISTA	98.00
21.	6	SLS – SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	88.89

Mandate so dobile naslednje politične stranke oz. liste kandidatov:

Lista:	Št. mandatov
1. SD – SOCIALNI DEMOKRATI	1
2. SDS – SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA	3
3. ZELENI SLOVENIJE	0
4. MLADI UPI	1
5. NEODVISNA GASILSKA LISTA	3
6. SLS – SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	7
7. DESUS – DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV SLOVENIJE	1
8. SMC – STRANKA MODERNEGA CENTRA	0
9. NSi – NOVA SLOVENIJA – KRŠČANSKI DEMOKRATI	0

VI.**Za člane občinskega sveta občine Rače - Fram je izvoljenih naslednjih 16 kandidatov:**

1. BRANKO LEDINEK	roj. 14.04.1958	Turnerjeva ul. 52, 2313 Fram
2. EMA CEBE	roj. 01.05.1956	Podova 46, 2327 Rače
3. SLAVOMIR LEŠNIK	roj. 07.11.1952	Ranče 180, 2313 Fram
4. MILOJKA DREO	roj. 21.04.1958	Morska c. 66, 2313 Fram
5. ALOJZ STERNAD	roj. 19.05.1943	Mariborska c. 12, 2327 Rače
6. DRAGICA LEŠNIK	roj. 22.05.1973	Kopivnik 32, 2313 Fram
7. VITOMIR BAUMAN	roj. 16.08.1952	Mariborska c. 10, 2327 Rače
8. ZDRAVKO JELŠEK	roj. 07.06.1962	Mariborska c. 19, 2327 Rače
9. IVAN KOVAČIČ	roj. 27.01.1959	Poljska c. 10, 2327 Rače
10. SIMONA MURKO	roj. 22.09.1974	Bistriška c. 98, 2313 Fram
11. ALENKA RIŽNER ŠIBILA	roj. 12.06.1973	Cesta talcev 13, 2327 Rače
12. MIRAN PREDIKAKA	roj. 05.10.1951	Podova 24, 2327 Rače
13. ROSVITA ROBAR	roj. 28.12.1986	Sp. Gorica 5, 2327 Rače
14. SEBASTIJAN SORŠAK	roj. 26.12.1973	Cesta talcev 56, 2327 Rače
15. ROMANA FIŠER	roj. 25.02.1957	Ješenca 32a, 2327 Rače
16. DUŠAN PURGER	roj. 04.03.1951	Ranče 27, 2313 Fram

Štev.: 040/33-2018
Datum: 19. november 2018

Predsednik
Občinske volilne komisije
Občine Rače - Fram
Marjan Glavar, univ. dipl. prav.

POROČILO

Občinske volilne komisije Občine Rače - Fram o rezultatih glasovanja za člane Sveta KS Fram na lokalnih volitvah 18. novembra 2018

Poročilo zajema delo Občinske volilne komisije na lokalnih volitvah za člane Sveta KS Fram v nedeljo, 18. novembra 2018.

I.

Na lokalnih volitvah dne 18. novembra 2018 je imelo pravico glasovati 6169 volivcev, ki so vpisani v volilni imenik.

II.

Glasovalo je 2358 volivcev, kar pomeni, da je bila udeležba 38,22 %.

III.

Posamezni kandidati so dobili naslednje število glasov:

VOLILNA ENOTA 1

1. MARJAN ŠLAMBERGER 49 glasov

VOLILNA ENOTA 2

1. VINKO DOMADENIK 56 glasov
2. VLADO PETROVIČ 19 glasov

VOLILNA ENOTA 3

1. JOŽE POTOČNIK 39 glasov

VOLILNA ENOTA 4

1. STANISLAV STRAVBAR 84 glasov

VOLILNA ENOTA 5

1. ROMANA FIŠER 103 glasov
2. ANTON TRLEP 110 glasov
3. BLANKA PERNEK 90 glasov

VOLILNA ENOTA 6

1. FRANC PEČOVNIK 222 glasov
2. PETER KRAJNC 245 glasov
3. DARJA FRIC 207 glasov
4. BOJAN BODLAJ 95 glasov

VOLILNA ENOTA 7

1. ANDREJA MOM 147 glasov
2. TOMISLAV POKRIVAČ 210 glasov
3. ŠTEFAN PAPEŽ 101 glasov

IV.

Za člane sveta KS FRAM je izvoljenih naslednjih 11 kandidatov:

1. MARJAN ŠLAMBERGER	roj. 04.09.1960	Planica 21, 2313 Fram
2. VINKO DOMADENIK	roj. 31.03.1970	Šestdobe 3, 2313 Fram
3. JOŽE POTOČNIK	roj. 12.03.1975	Loka pri Framu 27,2313 Fram
4. STANISLAV STAVBAR	roj.,16.03.1969	Kopivnik 26b, 2313 Fram
5. ROMANA FIŠER	roj. 25.02.1957	Ješenca 32a, 2327 Rače
6. ANTON TRLEP	roj. 01.05.1945	Ješenca 64, 2327 Rače
7. BRANKO (FRANC) PEČOVNIK	roj. 04.09.1945	Mlinska ul. 28, 2313 Fram
8. PETER KRAJNC	roj. 09.04.1953	Framska 8, 2313 Fram
9. DARJA FRIC	roj. 26.10.1972	Črešnjev vrh 5, 2313 Fram
10. ANDREJA MOM	roj. 07.05.1969	Cvetlična ul. 64, 2313 Fram
11. TOMISLAV POKRIVAČ	roj. 27.12.1976	Brezovec 43, 2313 Fram

Štev.: 040/34-2018

Datum: 19. november 2018

Predsednik
Občinske volilne komisije
Občine Rače - Fram
Marjan Glavar, univ. dipl. prav.

=====

P O R O Č I L O

**Občinske volilne komisije Občine Rače - Fram o rezultatih glasovanja
za člane Sveta KS Rače
na lokalnih volitvah 18. novembra 2018**

Poročilo zajema delo Občinske volilne komisije na lokalnih volitvah za člane Sveta KS Rače v nedeljo 18. novembra 2018.

I.

Na lokalnih volitvah dne 18. novembra 2018 je imelo pravico glasovati 6169 volivcev, ki so vpisani v volilni imenik.

II.

Glasovalo je 2358 volivcev, kar pomeni, da je udeležba 38,22%.

III.

Posamezni kandidati so dobili naslednje število glasov:

VOLILNA ENOTA 1

1. VLADIMIR PREDIKAKA 107 glasov

VOLILNA ENOTA 2

1. SREČKO FUREK 79 glasov

VOLILNA ENOTA 3

1. DAMIJAN LONČARIČ 102 glasov

VOLILNA ENOTA 4

1. MARTA SALAJ 49 glasov

VOLILNA ENOTA 5

1. MARKO SOVDAT 464 glasov
 2. SEBASTIJAN SORŠAK 510 glasov
 3. FRANC VIGEC 248 glasov
 4. IVAN HAUPTMAN 439 glasov
 5. ZLATKA NAPAST 469 glasov

IV.

Za člane sveta KS RAČE je izvoljenih naslednjih 8 kandidatov:

1. VLADIMIR PREDIKAKA	roj. 10.05.1952, Brezula 9, 2327 Rače
2. SREČKO FUREK	roj. 24.10.1968, Podova 29, 2327 Rače
3. DAMIJAN LONČARIČ	roj. 08.07.1962, Sp. Gorica 12, 2327 Rače
4. MARTA SALAJ	roj. 20.09.1948, Zg. Gorica 23, 2327 Rače
5. SEBASTIJAN SORŠAK	roj. 26.12.1973, Cesta talcev 56, 2327 Rače
6. ZLATKA NAPAST	roj. 25.08.1968 Cesta talcev 16, 2327 Rače
7. MARKO SOVDAT	roj. 02.02.1987 Grajski trg 16, 2327 Rače
8. IVAN HAUPTMAN	roj. 22.03.1942, Ptujška c. 54, 2327 Rače

Štev.: 040/35-2018

Datum: 18. november 2018

Predsednik
 Občinske volilne komisije
 Občine Rače - Fram
 Marjan Glavar, univ. dipl. prav.

OBVESTILA, VABILA

Preživite predbožični zimski dan v pravljici

ROMANTIČNI BOŽIČ NA GRAJSKEM DVORIŠČU

GRAD RAČE, 22. - 23. 12. 2018

Božični sejem v romantičnem okolju gradu Rače, uživanje v pokušanju kulinarčnih dobrot in vonjavah božiča, obdarovanja, nakupi božičnih daril, božični koncerti, dramske predstave, risanke, filmi, čajanke ipd.

DAN/URA	PRIZORIŠČE	DOGODEK
• ČETRTEK, 13. 12. 2018		
18.00	Športna dvorana OŠ Rače	Dobrodelni koncert za potrebe šolskega sklada OŠ Rače »FINO JE PETI V KINU«. Sodelujejo: MePZ Sv. Jožefa Delavca Rače, gledališka skupina KUD Rače in učenci OŠ Rače. Vstopnina 5 EUR je namenjena potrebam šolskega sklada OŠ Rače.
• SOBOTA, 22. 12. 2018		
11.00	Športna dvorana OŠ Rače	Otroška predstava »ŠKRATKA SLADKA« v izvedbi gledališča KU-KUC s prihodom BOŽIČKA (namenjena otrokom iz občine Rače-Fram in sicer predšolskim ter učencem iz prve triade, tj. do vključno 3. razreda)
14.30 - 19.00	Grajsko dvorišče in promocijsko – degustacijski prostor	Božični sejem, ogled etnološke zbirke in razstave »Praznično pogrnjena miza«
15.00	Kinodvorana	BOŽIČNI KONCERT otroških in mladinskih pevskih zborov (OŠ)
15.30 - 16.30	Grajsko dvorišče	Vožnje s kočijo
16.30	Kinodvorana	»GAJIN SVET« - mladinska romantična komedija, prejemnik zlate role za preseženih 25.000 gledalcev
16.30	Bela dvorana	Lutkovna predstava »ČAROBNI NAPITEK« v izvedbi skupine CIK-CAK
• NEDELJA, 23. 12. 2018		
14.00 - 18.00	Grajsko dvorišče in promocijsko – degustacijski prostor	Božični sejem, ogled etnološke zbirke in razstave »Praznično pogrnjena miza«
14.00	Kinodvorana	BOŽIČNI KONCERT otroških pevskih zborov (vrtci)
14.30 – 15.15	Grajsko dvorišče	Rajanje s čarovnikom GREGOM (v primeru padavin v kinodvorani)
15.00 - 16.30	Grajsko dvorišče	Vožnje s kočijo
16.00	Kinodvorana	»DVIGNI SIDRO« - družinski animirani film, sinhronizirano v slovenščino
18.00	Kinodvorana	Gledališka predstava »MARIJA SEDMICA« - komedija v izvedbi gledališke skupine KUD Matiček Sp. Polskava

Za vse prireditve je vstop prost! Vljudno vabljeni!

OBČINA RAČE-FRAM

Božičkovo povabilo

Dragi presenečenj in zabave željni mladi prijatelji!

Božiček vas tudi tokrat prijazno in dobrohotno vabi v svojo veselo družbo.

Srečanje s težko pričakovanim belobradim možakom v rdečem, ki med vas ne bo prišel sam in tudi ne praznih rok, bo potekalo

v soboto, 22. decembra 2018, ob 11. uri v športni dvorani Rače.

Prireditev, v sklopu katere se obeta tudi zanimiva predstava za otroke ('Škratka Sladka') v izvedbi gledališča Kukuc, je namenjena otrokom iz občine Rače-Fram in sicer predšolskim ter učencem iz prve triade (do vključno 3. razreda).

OBČINA RAČE-FRAM in vaš BOŽIČEK

Najava koncerta: SLOVENSKO-DALMATINSKI VEČER

• V soboto, 19. januarja 2019, ob 19. uri vabljeni v kinodvorano Rače

Citrarka Tanja Zajc Zupan vas vabi na pridih dalmatinskega melosa ter lepega milozvočnega slovenskega instrumenta - citer, ki vam bo predstavljen na koncertu z naslovom 'Slovensko-dalmatinski večer'.

Citrarka Tanja Zajc Zupan bo nastopila v Račah

Koncert bo v soboto, 19. 1. 2019, ob 19. uri v kinodvorani Rače.

Nastopili bodo **citrarka Tanja Zajc Zupan**, hrvaška **Klapa Volosko**, **pevka Teja Saksida** in voditeljica **Ana Zupan**. Nastopajoči obljublajo čisto poseben večer. Mili zvoki citer se bodo zlili z dalmatinskim melosom, višek koncerta pa bo preplet vseh nastopajočih in točka 'Cvetje v jeseni', pri kateri bo Ana ob spremljavi citer interpretirala del, kjer Janez zaprosi Meto za roko.

Izvajalci bodo zaigrali in zapeli **slovenske ljudske in narodno zabavne pesmi, slovenske popevke, dalmatinske pesmi in evergreene**. Prisluhnitni bo mogoče *venčku narodnih, Avsenikovemu venčku, Morski pravljici*, na sporedu pa bodo tudi *Prinesi mi rože, Moj dom, Ribič, ribič me je ujel, Larina pesem* iz filma Dr. Živago. Užitek za ušesa (in oči) bo tudi predstavitev dalmatinskih pesmi, ki jih v izvorniku izvajajo najbolj znane klape, Tereza Kesovija, Severina in še kdo: *Oči boje lavande, Da te mogu pismom zvati, Nije u šoldima sve, Dok palme njišu grane, Ružo moja crvena, Gardelin, Sunčane fontane, Moja poslednja i prva ljubavi ...*

Dosedanji tovrstni koncerti po Sloveniji so bili odlično sprejeti, obiskovalci pa pravijo, da je to dogodek z odlično izbrano glasbo, ki se dotakne duše, razveseljuje srce in je lepo darilo ali presenečenje za drage osebe.

Prodaja vstopnic: Turistična agencija Pozejdon turizem d.o.o. iz Rač, Street caffe Rače, Petrol, Eventim, TIC Maribor, društva upokojencev, turistična, kulturna in druga društva.

V predprodaji je cena vstopnic 13 €, na dan koncerta 15 €.

Vljudno vabljeni!

Bogdan ZUPAN

PROGRAM IZVAJANJA ZIMSKE SLUŽBE 2018/2019 NA OBMOČJU OBČINE RAČE-FRAM

IZVAJALCI:

1. Cestno podjetje Ptuj

-državna cesta Šikole - Podova - Rače
-državna cesta Rače (Cesta talcev, Ljubljanska
cesta) - Fram - Planica

2. Franc Hvauc s.p., Rače

-LC - Mariborska cesta
-LC Sp. Gorica - Stražgonjca
-JP Rače - Sadjarska ulica
-LC Marjeta - Rače
-JP Rače - Pot na gomilo - podvoz
-LC Podova - Brunšvik
-LC Podova - Brunšvik
-LC Brezula - Brunšvik
-LC Rače - Marjeta
-LC Rače zbirni center - Dravski dvor
-JP za Mariborsko cesto - Jakopin
-JP za Mariborsko cesto - Glavar - Benkovič
-JP Križna pot - Brezula
-JP Sp. Gorica - h.št. 20a
-JP Sp. Gorica - h.št. 47
-JP Sp. Gorica - h.št. 61
-JP Sp. Gorica - Sagadin - Eker - Žbogar
-JP Sp. Gorica - Zg. Gorica
-JP Zg. Gorica - h.št. 31a
-JP Zg. Gorica - h.št. 16
-JP Zg. Gorica - Podova
-JP Podova - ribogojnica Požeg
-JP Podova - Žbogar
-JP Podova - Otič h. št. 27
-JP Podova - h.št. 20b
-JP Podova - h.št. 58/a
-JP Podova - Galerija h.št. 61a
-JP Brezula
-JP Brezula - Braunsberger - Švegl - ČN Rače
-JP Brezula - Braunsberger - LD Podova -
Klemenčič
-JP Brezula - Čelan
-LC Morje - Priolova cesta (križišče RII -
Dom krajanov Morje)
-LC Morje - Morska cesta
-LC Morje - Fram - Mlinska ulica
-vsi pločniki v KS Fram
-avtobusne postaje na Mariborski cesti
-avtobusne postaje na Ljubljanski, Ptujski
cesti in Grajskem trgu
-avtobusne postaje v Brezuli, Podovi, Sp. in
Zg. Gorici
-vsi pločniki v KS Rače
-pluženje in posip navedenih pločnikov in
cest

3. Dušan Predan s.p., Rače

-JP Obrtniška ulica
-JP Pot k mlinu
-JP Vrtna ulica
-JP Pred njivami
-JP Poljska cesta
-JP Ozka ulica
-JP Cesta talcev - h. št. 28b
-JP Cesta talcev - Anton Novak
-JP Sončna ulica
-JP Pri kozolcih
-JP Lončarska ulica

-JP Za vrtovi
-JP Ul. Lackove čete - Lobnik
-JP Pot na gomilo - Greif - podvoz
-JP Grajski trg
-JP Nova ulica
-JP Glaserjeva ulica
-JP Ob potoku
-JP Gasilska ulica
-JP Drevesniška ulica
-JP Kolodvorska ulica
-JP Mladinska ulica
-JP Ul. Ivana Šalamuna
-JP Gortanova ulica
-JP Gortanova ulica - Batagelj
-JP Ob železnici
-JP Prečna ulica
-JP Turnerjeva ulica
-JP Delavska ulica
-JP Gozdna ulica
-JP Mejna ulica
-JP Ul. bratov Turjakov
-JP Ješenca - Brodej
-vsa javna parkirišča v Račah
-parkirišče ob železniški postaji v Račah
-parkirišče bloki Ljubljanska c. (Sortima)
-pluženje in posip navedenih cest in odsekov

4. Anton Kerhe s.p., Ješenca

-LC Fram - Cesta na Ješenco
-LC Ješenca - gostilna Kostanj
-JP obvozna cesta Ješenca - Rače
-LC Ješenca (Vihar) - Požeg
-JP Požeg - Kelhar (za pekarno)
-JP Ješenca - h.št. 1g
-JP Ješenca - Krajnc
-JP Ješenca - Ribič
-JP Ješenca - Jelšek
-JP Ješenca - Marin
-JP Požeg - Zorčič
-JP Ješenca - Mom
-JP Fram - Potisk
-JP Fram - Petrol skladišče
-JP Fram - Majcen
-JP Ješenca - Kolman
-JP Ljubljanska - ribniki TAM
-JP Ljubljanska - proti Tekolu
-JP ob Ljubljanski cesti proti Predanu
-JP ulice za Ljubljansko cesto
-JP Rače - Opekarniška ulica
-JP Fram - Turnerjeva ul. 10 (S. Fišer)
-TP Fram - okolica
-JP Ješenca - Trlep - Partlič
-pluženje in posip navedenih cest in odsekov

5. Špes Matej s.p., Morje

-JP Fram - Dobrava
-JP Morje - Detela
-JP Morje - Gobec
-JP Morje - Sončne terase
-JP Morje - Cvetlična lica
-JP Morje - Cvetlična ul. - Gajzer
-JP Morje - Pod terasami
-JP Morje - Cestnik - Podbojec
-JP Morje - Kobilica
-JP Morje - Cestarska pot
-JP Morje - Ob gozdu

-JP Morje - Potrč - Koren
-JP Morje - Butolen
-JP Morje - morskno igrišče
-JP Morje - Pepelnik
-JP Morje - Repnik
-JP Morje - Ob potoku
-JP Morje - Jurič - Hojnik
-JP Morje - Leskovar
-JP Morje - Prisojna ulica
-stara cesta - Ačko
-odsek Morje - Zajmi - Bržan
-odsek Morje - Domanjko
-odsek Morje - Skrbič - Hafner
-odsek Morje - novo gradnje Repnik
-pluženje in posip navedenih cest in odsekov

6. Anton Majal, Planica

-LC Planica - Gradišče - Loka - Zg. Polskava
-JP Planica - Bezovnik
-JP Planica - Vešner
-JP Planica - Harbul
-JP Planica - cerkev
-JP Planica - Dominek
-JP Planica - Kovačnik - dom Planica
-JP Planica - Lovski dom - Rožman
-JP Planica - Uranjek
-JP Planica - Capl
-JP Planica - Mom
-JP Bogdan Domadenik - Bračič
-JP Vrhovšek
-JP Šlamberger
-odcep Fifer
-JP Planica - mlekarnе
-JP Loka vaški dom - Bukovec
-JP Loka - Potočnik
-JP Loka - Šlamberger
-JP Loka - Kokol
-JP Loka - Trglec (Gradišče)
-JP Loka - Štefan Tomše
-JP Loka - Edi Tomše
-JP Loka - Karlina Trglec
-JP Loka - Bukovec
-JP Mlekarna Brdnik
-JP Štern v Gradišču
-JP Gradišnik v Gradišču
-odcep Silvo Jurič
-odcep Kapelar
-zbiralnica Ivo Tomše
-odcep Slavko Koren
-odcep Rovtet
-JP Štefan Tomše
-pluženje in posip navedenih cest in odsekov

7. Miran Potočnik s.p., Morje

-LC Morje - Cesta na Bukovec in odcepi do
križišča Sernc
-JP Morje - Vauhnik
-JP Morje - Med vinogradi
-JP Morje - Papež Gril
-JP Morje - Račič
-JP Morje - Majerič
-JP Morje - Miro Sernc
-LC Morje - Strma ulica
-JP Morje - Štefanec
-JP Morje - Tajna
-JP Morje - Na livadi

-LC Morje - dom krajanov, do križišča Loka Kopivnik
 -JP Morje - Ivan Podlesnik
 -JP Morje - Anton Kerle
 -JP Morje - Rak
 -JP Morje - Knez
 -JP Morje - Potnik
 -JP Morje - Stara gora
 -JP Morje - Cvirm - Visočnik
 -JP Morje - Meklav
 -JP Morje - Veličkovič
 -JP Morje - Čebelarska ulica
 -JP Morje - Lunežnik
 -JP Morje - Jani Klauž
 -JP Morje - Nikolich
 -JP Morje - Zelena ulica
 -JP Morje - Senčna ulica
 -JP Morje - Brezovec
 -JP Morje - Klemen Cehtel
 -JP Morje - Loka
 -pluženje in posip navedenih cest in odsekov

8. Boštjan Koželj s.p., Kopivnik

-LC Kopivniška cesta (odsek Strehar - Jarc)
 -JP Lepi vrh - Kotnik
 -JP Lokmirce
 -JP Lokmirce - Lunežnik - mlekarna
 -JP Lepi vrh
 -JP Lepi vrh - Lokmirce
 -JP Lepi vrh - Repnik
 -JP Lokmirce - žaga
 -JP Fram - Čurič
 -JP Lokmirce - Zvonko Ačko
 -JP Planica - Lipej
 -JP Lepi vrh - Planica
 -JP Jug - Ačko
 -LC Kopivnik - Loka (do križišča za Morje in Loko)
 -JP Kopivnik - Kuki
 -JP Fram - Nad gradom
 -odcep proti Jarcu
 -odcep Auda - Žerjav
 -JP Kopivnik - Bučar - Kokol
 -JP Kopivnik - Špindler
 -JP Planica - Krle

-JP Kopivnik - Repnik
 -JP Kopivnik - Marica Stauber
 -JP Kopivnik - gozdarska hiša
 -odcep proti Repniku (mlekarna)
 -pluženje in posip navedenih cest in odsekov

9. Vinko Domadenik, Ranče

-LC Fram - Cesta v Ranče
 -LC Fram - Ranče - Domadenik - bolnica
 -JP Šestdobe - Robič
 -JP Šestdobe - Repnik
 -JP Šestdobe - Ovnik
 -JP Ranče - Jug
 -JP Ranče - Cvirm
 -odcep Andi Falež
 -odcep Belinšek
 -JP Ranče - dom krajanov - Kolarek
 -JP Ranče - Repnik
 -JP Ranče - Milan Meglič
 -JP Ranče - vikendi Bergauer
 -JP Ranče - vikendi - Krajnčič - Šaupperl
 -JP Ranče - vikendi - Petrovič
 -JP Ranče - ulica pod Borovim gajem
 -JP Fram - Kugl
 -JP Fram - Črešnjev vrh
 -JP Fram - Na hribu (odcepa Veber in Žgalin)
 -JP Fram - Oljarska ulica
 -JP Fram - Oljarska ulica (odcep Tišič)
 -JP Fram - Cafova ulica
 -Parkirišča nogomet in tenis
 -JP Fram - Bregar
 -JP Kopivnik - Osterc
 -JP Kopivnik - Pliberšek
 -JP Ranče - Rudolf
 -JP Fram - Golčnik
 -pluženje in posip navedenih cest in odsekov

10. KO-BAU, Koren Aleksander s.p., Fram

-JP Fram - V gaj
 -JP Varta - Prejac
 -JP Varta - Mikolič - Greif
 -JP Varta - Helbl - terase
 -JP Varta - Beli dvor - Milan Koželj
 -JP Varta - Mom - Kosmačin - Ličen

-JP Varta - Vlado Poljanec
 -JP Varta - Rotko
 -JP Varta - Sončna lica
 -JP Varta - Sončna ulica (odcep Fuchs)
 -JP Varta - grob talcev
 -JP Varta - Ulica talcev
 -JP Fram - Framska ulica
 -JP Fram - Turnerjeva ulica (odcep Hojnik - Pisanec)
 -JP Fram - Kratka ulica
 -JP Fram - Eberlova ulica
 -JP Fram - Pirkmajerjeva ulica
 -JP Fram - K ribniku
 -JP Fram - Ob sadovnjaku
 -JP Fram - Koropčeva ulica
 -JP Fram - Za vrtcem
 -JP Morje - Log
 -JP Morje Log - odcep Bedenik
 -JP Fram - Čerič
 -JP Fram - odcep Klančnik-Satler
 -parkirni prostor pod cerkvijo v Framu
 -vse avtobusne postaje v KS Fram
 -parkirni prostor ZD Fram
 -JP Fram - pokopališče
 -JP Fram - za pokopališčem
 -parkirni prostor pri mrliški vežici Fram
 -parkirišča nogomet in tenis
 -dvorišče KS Fram
 -parkirni prostor pred DTV Partizan Fram
 -parkirišča v okolici novega vrtca v Framu
 -pluženje in posip navedenih cest, odsekov, parkirišč in javnih površin

Deponije peska:

- parkirišče pri pokopališču v Framu,
 - Hvauc - Mariborska cesta 57,
 - Mejal - Planica 29,
 - Planica - odcep Lepi vrh,
 - Domadenik - Ranče,
 - Dom krajanov Morje,
 - Potočnik - Morje,
 - Križišče Loka - Lokmirce,
 - Loka - Kokol.

Vsi vozniki motornih vozil morajo imeti obvezno zimsko opremo.

Pluženje se bo izvajalo po prioriteti in sicer najprej državne ter lokalne povezovalne ceste s pločniki, nato krajevne ceste in na koncu javne poti. Plužiti se prične, ko zapade 10 cm snega.

Uvoze in dovoze do svojih parcel so lastniki dolžni očistiti sami, prav tako prostore pred trgovskimi, gostinskimi in drugimi lokali. Vse tiste občane, ki puščajo avtomobile in tudi posode za smeti pred hišami ob cestah ter tako ovirajo pluženje, prosimo, da jih umaknejo in tako omogočijo neovirano in učinkovitejšo izvajanje zimске službe.

OBČINA RAČE-FRAM
 Pripravil: **Samo RAJŠP**

Vabilo na predavanje z naslovom
POZITIVNA KOMUNIKACIJA
 za podjetnike in institucije na področju Rače-Fram

Datum: **22. 1. 2019** • Čas: **17. 30 – 18. 50** • Lokacija: **Občina Rače-Fram, Grajski trg 14**

Predavateljica: Vesna Leme (www.vitalna-angaziranost.si)

Prijave: vesnalemme@gmail.com

Predavanje financira Občina Rače-Fram.

Silvestrovo - vabilo na grajsko dvorišče v Račah

Nadvse nas veseli, da ste mnogi na najdaljšo noč v letu postali že stalni udeleženci občinskih silvestrovanj. Ne le tiste, ki se od vsakega 31. decembra že tradicionalno poslovite na grajskem dvorišču, ampak tudi ostale, ki se nam ob teh priložnostih pridružite občasno ali o tem prvič razmišljate letos, obveščamo, da smo se v občinski upravi Občine Rače-Fram ponovno lotili organiziranja skupnega 'skoka' v novo leto.

Zadnji dan v letu ponuja številne razloge, zaradi katerih je vstop v novo leto prijetno pričakovati in dočakati v družbi veselih znancev in neznancev, ki se vselej v precejšnjem številu zberejo na grajskem dvorišču, da bi staro leto skupaj pospremili v zgodovino ter družno odprli prvo stran novega lista življenja.

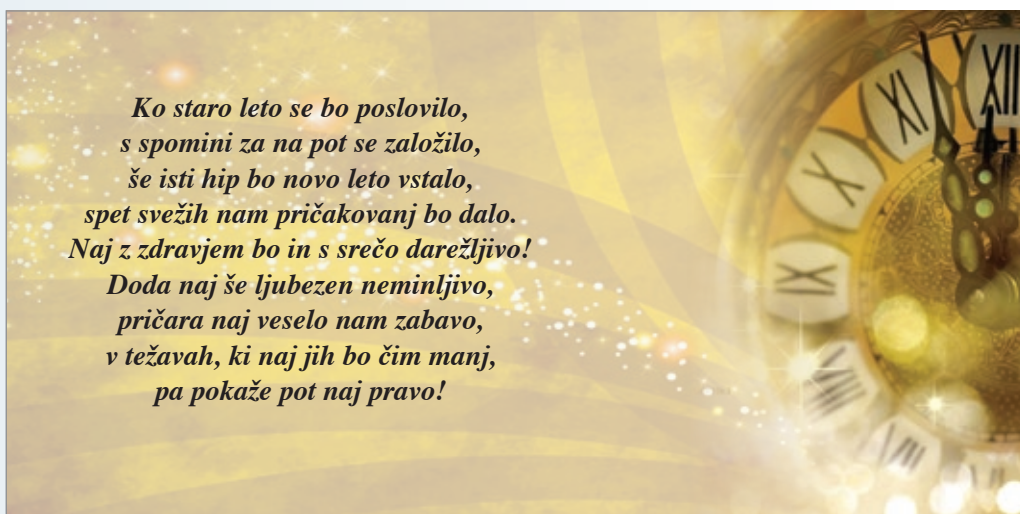
V obdobju, ko je vsakodnevno vse preveč hitenja, stresov in skrbi, je še toliko bolj pomembno, da si znamo vzeti čas za sprostitev, veselje in drug za drugega.

Da bi bilo tudi letos tako, bomo skušali poskrbeti s pomočjo glasbenih gostov (ansambel 'Topliška pomlad') in ponudnikov gostinskih uslug (TŠRD Toti lisjak Rače), za nekaj čarobnih trenutkov pa bo znova poskrbel tudi tradicionalni polnočni ognjemet.

Zavedajoč se, da vreme decembra lahko pokaže ostre zobe, se bomo, kolikor bo v naši moči, tudi 'tam zgoraj' skušali pravočasno dogovoriti za praznični večer brez prehudega mraza, vetra in padavin. Za skorajda vse ostalo pa lahko poskrbimo z lastnim trudom, dobro voljo in pozitivnimi mislimi ter najboljšimi željami za prihajajočih novih 365 dni, ki jim velja dati možnost in priložnost (*več o načrtovanih dogajanjih na občinskem silvestrovanju sledi na prireditvenih informativnih listih, ki jih mesečno prejmete na dom*).

Torej: pridružite se nam in 31. decembra 2018 pomagajte odštevati sekunde do polnoči in s tem do začetka leta 2019.

Veselimo se vaše družbe, zato nadvse prijazno vabljeni!

OBČINA RAČE-FRAM
Pripravila: Marjetka KRISTL

IZ DELA OBČINSKE UPRAVE

Lokalne volitve 2018

Na sedmih lokalnih volitvah v samostojni Sloveniji, katerih prvi krog je potekal 18. novembra 2018, je bila na območju občine Rače-Fram volilna udeležba 38,22 %, kar pomeni, da se je volitev udeležilo 2358 volilnih upravičencev.

V večini od skupno 212 slovenskih občin so se tega dne volilna opravila v glavnem zaključila, saj so bili župani izvoljeni v prvem krogu, v 56 občinah pa sta se najuspešnejša kandidata pomerila še v drugem krogu, ki je potekal 2. decembra. Na letošnjih lokalnih volitvah se je kar nekaj županov na preizkus podalo brez protikandidatov, med njimi tudi Branko Ledinek, župan naše občine.

Na volitvah za Občinski svet Občine Rače-Fram se 16 občinskih svetnikov voli v občini kot eni volilni enoti, zaradi česar je razdelitev mandatov po krajevnih skupnostih dokaj nepredvidljiva. Kljub temu ugotavljamo, da je razdelitev mandatov skoraj enakovredna, saj bo novi občinski svet v naslednjih štirih letih sestavljalo 9 svetnikov iz območja Krajevne skupnosti Rače ter 7 iz območja Krajevne skupnosti Fram.

Čeprav je na lokalnih volitvah zelo težko pridobiti svetniški mandat s pomočjo preferenčnega oziroma prednostnega glasu, je to tokrat uspelo kar dvema kandidatom.

Ker se za volitve Občinskega sveta Občine Rače-Fram uporablja proporcionalni volilni sistem, ste lahko na volitvah, poleg glasu stranki oziroma listi, določili tudi enega izmed kandidatov, ki ste mu dali preferenčni glas. Tega ste lahko podelili le kandidatu na listi, za katero ste glasovali. Preferenčni glas volivec odda tako, da v prazno okence poleg imena liste, za katero glasuje, vpiše zaporedno številko ali ime in priimek kandidata, ki mu želi dati preferenco.

Kandidati se lahko v občinski svet s pomočjo prednostnega glasu uvrstijo le v primeru, da je preferenčni glas zanj oddala najmanj desetina volivcev njegove liste in če je najmanj četrtina volivcev te liste oddala preferenčni glas kateremukoli kandidatu na listi. Za izvolitev kandidata s temi glasovi morata biti sočasno izpolnjena oba pogoja.

Na ta način izvoljenima svetnikoma Romani Fišer, ki je kandidirala na listi stranke DeSUS in Zdravku Jelšku, ki je kandidiral na listi stranke SDS, zato še posebne čestitke!

Čeprav že dolgo ni nobenih formalnih ovir, ki bi preprečevale, da bi bila na nek položaj izvoljena ženska, so za kandidiranje na volitvah določene tako imenovane 'ženske kvote'. To pozitivno diskriminacijo, ki se ji olepševalno reče 'zagotavljanje enakih možnosti', je zakonodajalec predpisal, saj se neravnovesje med spoloma sicer izravnava prepočasi. Tudi iz tega vidika je sestava novega Občinskega sveta Občine Rače-Fram ugodna, saj je močan približek zveličavni vrednoti

polovične zastopanosti spolov v predstavniških organih. Premoč moških je namreč minimalna in sicer 9 : 7, po izvedbi obveznih povolilnih formalnosti pa je zastopanost obeh spolov docela izenačena.

Za nami so tudi volitve v ožja dela osnovne enote lokalne samouprave - krajevni skupnosti.

Organ posamezne krajevne skupnosti je svet, ki ste ga izvolili krajani z volilno pravico in s stalnim prebivališčem v eni izmed volilnih enot na območju posamezne krajevne skupnosti.

Za več informacij vas vabimo na strani 4 - 9 tokratnih Novic, kjer objavljamo vsa aktualna Poročila Občinske volilne komisije Občine Rače-Fram.

Vsem, ki jim je uspelo na volitvah, čestitam in želim uspešno delo.

*mag. Zorica ZAJC KVAS,
direktorica občinske uprave*

Objekt Turner predan v uporabo OŠ Fram

Eden od prepoznavnih znakov središča Frama je bila več desetletij tudi gostilna Turner. Odkar objekt ni več služil svojemu prvotnemu namenu, je bil zapuščen in vanj se je začel vse globlje zarivati zob časa. Rešitev za propadajočo stavbo je bila odločitev občine, da jo vzame pod svoje okrilje, obnovi ter ji s spremembo namembnosti vdihne druge vsebine.

Čeprav je postopek od ideje do izvedbe bistveno daljši in bolj zapleten, so lahko krajani prve premike v praksi opazili pred dobrim letom dni, jeseni 2017. Obnova se je začela z namenom stavbi vrniti življenje in jo integrirati v izobraževalni sistem ter z njeno revitalizacijo omogočiti boljše prostorske razmere OŠ Fram, ki je locirana v neposredni bližini (preko ceste). Kmalu se je na terenu izkazalo kar nekaj konkretnih razlogov (poroznost, nenosilnost in poškodbe statičnih elementov), zaradi katerih zgolj sanacija oz. obnova, pri kateri je dotlej vztrajal pristojni Zavod za varovanje kulturne dediščine (čeprav smo jih o smiselnosti in potrebi rušitve skušali prepričati že pred fazo izvedbe projektne dokumentacije), dejansko nikakor ne bi bila optimalna rešitev. Tako smo v mesecu januarju 2018, ko je bil južni del objekta že pod streho in nas je čakala le še sanacija starejšega dela stavbe, dobili soglasje Zavoda za varovanje kulturne dediščine za porušitev celotne stavbe. Na srečo smo se investicije lotili dovolj hitro, da ta vmesna sprememba, ki je zahtevala dodaten čas in dodatna finančna sredstva (skupen strošek se je približal 600.000 EUR), ni porušila zastavljenega terminskega plana izgradnje novega objekta.

Novogradnja v Framu, na naslovu Turnerjeva ul. 123, je poleti dobila še notranjo opremo in vse potrebno (ter naknadno zaželeno s strani OŠ Fram), da je na prvi šolski dan šolskega leta 2018/19 lahko lepo urejena prijazno pričakala četrtošolce, ki sedaj gostujejo v tamkajšnjih prostorih, v katerih se, kot zagotavljajo tako učenci kot učiteljice, odlično počutijo. V objektu so sicer na voljo še garderobe, gospodinjstva učilnica s kuhinjo za potrebe izvajanja učnega programa, gibalnica in kabinet.

21. septembra 2018 je bilo vse nared tudi za uradno otvoritev objekta. Vabilu na slovesnost so se odzvali vsi, ki so pomagali udeleževati investicijo, jo spremljali in/ali se veselili nove pridobitve v kraju Fram in občini Rače-Fram.

Del prisotnih na uradni otvoritvi novega objekta Turner, ki sedaj služi potrebam OŠ Fram

Uvodoma sta spregovorila župan Občine Rače-Fram, Branko Ledinek, ki je na kratko orisal zapleteno, a kljub vmesnim preprekam na koncu vendarle pravočasno in uspešno prehojeno pot od točke A do konca abecede, ter novi ravnatelj OŠ Fram, mag. Damjan Gašparič, ki je sicer investicijo spremljal le pri finalizacijskih delih, a je ni zato nič manj vesel. Nasprotno – izrazil je navdušenje, zahvalo in upanje, da bo sodelovanje med občino in šolo tudi v bodoče potekalo enako dobro kot dotlej.

Priveditev so z glasbenimi in plesnimi točkami popestrili in polepšali učenci OŠ Fram.

Blagoslov je prispeval domači župnik Franc Dermol.

Nato je sledil vrhunec prireditve – slovesen prerez traku in s tem simbolična otvoritev objekta.

Po slavnostnem prerezu otvoritvenega traku sta se ravnatelj OŠ Fram mag. Damjan Gašparič in župan Občine Rače-Fram Branko Ledinek tako prešerno nasmejana namenila v notranjost stavbe

Vsi navzoči so bili prijetno presenečeni nad prijazno, svetlo notranjostjo učilnic ter drugih prostorov, pa tudi nad kulinarično pogostitvijo, ki jo je pripravila OŠ Fram (v sodelovanju s sponzorji, ki se jim organizatorji ob tej priložnosti še enkrat najlepše zahvaljujejo).

Vse foto: Nejc Falež

Skupaj z OŠ Fram smo zelo veseli, da smo priče še eni uspešni investicijski zgodbi v občini.

Pripravili:
mag. Zorica ZAJC KVAS,
Mateja FREŠER

Otvoritev promocijsko degustacijskega prostora VTC 17

Martinova sobota je, zraven tradicionalnega martinovanja na grajskem dvorišču, letos pustila še dodaten, poseben pečat. V gradu Rače, v enem najlepše ohranjenih ravninskih gradov v Sloveniji in v Evropi, je Občina Rače-Fram namreč tistega dne za obiskovalce slavnostno odprla vrata promocijsko degustacijskega prostora Podpohorske vinsko turistične ceste VTC 17.

Občina Rače-Fram je vodilni partner projekta, sofinanciranega s strani Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v okviru Lokalne akcijske skupine LAS Dobro za nas.

Glavna aktivnost projekta je preureditev prostorov v promocijsko-degustacijski prostor VTC 17 z vinoteko in razstavno galerijo, kjer se bo promoviralo in degustiralo lokalne proizvode podeželja, turistično ponudbo občine Rače-Fram, izvajalo delavnice, izobraževanja in tematske dogodke.

V prostorih zapuščene bivše menze Grad Rače (občanom bolj poznane kot Pinusova menza) je tako občina v zadnjih dveh letih z izvajalci gradbeno obrtniških in instalacijskih del, projektantko, strokovnim nadzorom in pod nadzorom Zavoda za varstvo kulturne dediščine izvedla popolno obnovo prostora in mu dodala novo vsebino. Strošek obnove prostora in nakupa ustrezne opreme je znašal nekaj preko 160.000 evrov.

Prostor, ki je sedaj v funkciji promocijsko-degustacijske sobe, je bil preurejen iz bivše Menze Grad (na posnetku)

Notranjost prostora danes • foto: Matej Lozar

V promocijsko degustacijskem prostoru svojo ponudbo predstavlja in promovira šest lokalnih ponudnikov vin ter trinajst lokalnih ponudnikov kmetijskih pridelkov in proizvodov območja podpohorske vinske turistične ceste VTC 17.

Na otvoritveni slovesnosti, ki je bila 10. novembra 2018 popoldne, se je zbralo veliko ljudi.

Še zadnje priprave na sprejem prvih obiskovalcev

V projektu sodeluje še pet partnerjev. To so Društvo vinogradnikov Rače-Fram, Kmetijska zadruga Rače, Pozejdon turizem d.o.o., Razvojno informacijski center Slovenska Bistrica in Kmetijsko gozdarski zavod Maribor. Partnerji izvajajo izobraževalno promocijske aktivnosti, predvidena je tudi postavitve usmerjevalnih tabel na podpohorski vinski cesti na območju občine Slovenska Bistrica.

Foto: Simona Antolič

Prisotne so pozdravili in o pomenu promocijsko degustacijskega prostora VTC 17 v gradu Rače spregovorili Branko Ledinek – župan Občine Rače-Fram, Stane Klemenčič – direktor Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor ter Milan Rakovnik, predsednik Društva vinogradnikov Rače-Fram.

Nato sta župan in predsednik domačega vinogradniškega društva simbolično prerezala otvoritveni trak, pevci Vokalne skupine Fantje na vasi KUD Rače pa so zapeli trenutku primerno pesem – napitnico.

V sklopu otvoritve smo, poleg osrednje promocijsko degustacijske sobe, v sosednjem prostoru premierno predstavili še ostali doslej udejanjeni spremljajoči vsebini projekta. To sta **nov promocijski film o občini Rače-Fram** (nastal je v režiji Franca Kopiča) in **ponatis Jurčičevega prvega slovenskega zgodovinskega romana o grofu Ivanu Erazmu Tattenbachu**. Ker je prizorišče dogajanja nerazdružljivo povezano z gradom Rače, je roman kot nalašč primeren za to, da bo lahko

v bodoče dostojno in kar najbolj avtentično predstavljal turistično destinacijo Rače-Fram.

*V pričakovanju prvih gostov, ki si bodo lahko ogledali nov promocijski film o občini Rače-Fram
Vse nepodpisane foto: Nejc Falež*

Dodatne vzporedne vsebine projekta, ki jih občina trenutno še izvaja, so postavitve usmerjevalnih tabel na podpohorski vinski turistični cesti VTC 17 in ponatis turistične zloženke.

Promocijsko degustacijski prostor bo namenjen povezovanju občine in partnerjev projekta z deležniki v lokalnem okolju, s ciljem skupne promocije in trženja lokalnih proizvodov ter turistične ponudbe občine Rače-Fram.

*Pripravile: mag. Zorica ZAJC KVAS,
Mateja FREŠER in Tanja KOSI*

Nov inovativni turistični spominek

»... in ti, slovenski bralec, ki si do tu potrpljenje imel čitati ta kratki obris zgodb moža, ki je padel (čeprav je imel človeških napak mnogo), ipak za veliko idejo, ki bi, uresničena, bila našo slovensko zgodovino predružačila – ti pojdi, ako ti prilika nanese na njegov grob in obžaluj, da je padel,« pravi Josip Jurčič ob zaključku romana in dodaja, da je Ivan Erazem Tattenbach bil prvi pravi borec za Slovence.

Po desetih letih prizadevanj imamo ponatis prvega slovenskega zgodovinskega romana izpod peresa Josipa Jurčiča. Zgodba se dogaja v našem osrčju. V gradu Rače. Gre za pridobitev, ki pomeni inovativen turistični spominek, skupaj z novim grajskim prostorom (promocijsko degustacijskim) pa predstavlja osnovo za nadaljevanje turistično kulturne zgodbe naše destinacije in za ustanovitev blagovne znamke.

Veliko tematskih možnosti nam nudi: ambient je primeren za izvedbo družabnih srečanj, literarnih dogodkov, simpozijev in še marsičesa. Gre za platformo za vse domačine, za slaviste, literate, zgodovinarje, zanimivo za domače okolje, regijo in tudi širše.

Ponosni na novi pridobitvi že v letošnjem decembru snujemo dogodek, za katerega želimo, da izzveni kot družabno srečanje vseh, ki jim je mar ta ponatis in z njim možnost promocije gradu, kraja in celotne občine s pomočjo inovativnega turističnega spominka.

Foto: Simona Antolič

Zahvalo za vso nudeno pomoč na tej poti dolgujemo dr. Vlasti Stavbar iz Univerzitetne knjižnice Maribor, ki je pridobila ustrezna strokovna mnenja. Borut Brumec iz podjetja Littera je pridobil osnove za izdajo ponatisa knjige, ob tem pa pokazal veliko zavzetost in tenkočutnost za izvedbo projekta. Hvala!

V prihodnosti pričakujemo debato, ki bo dala odgovore na vprašanja, kaj lahko pomeni takšna blagovna znamka lokalno, regijsko in mednarodno. Želimo prisluhniti podjetniškemu predlogom za plasiranje izdelkov pod skupno blagovno znamko, kot npr.: Tattenbachova kavarna s Tattenbachovo tortico, Tattenbachovim vinom, kavo ipd.

Želi morda kdo izvod prvega slovenskega zgodovinskega romana? Bi radi videli, kje je Josip Jurčič preživel proste trenutke med službovanjem v bližnjem Mariboru? Želite izvedeti, zakaj ga je tako zelo fascinirala zarota proti Habsburžanom, ki se je kovala za zidovi gradu Rače? Bi poskusili kapljico, ki je preobrnila tok naše zgodovine? Dobrodošli!

**Pripravile: mag. Zorica ZAJC KVAS,
Polona RAČIČ in Suzana PUNGARTNIK**

Revija Eko dežela - naj občina leta 2018

Občina Rače-Fram na 1. in 2. mestu

Kot sem prebrala na spletni strani medijskega središča Eko dežela, je to revija s strokovno vsebino. Vsaka številka revije je tematska, podprta s poglobljeno vsebino iz sveta gospodarstva. Revije pokrivajo tematike, kot so: les in gozd, kmetijstvo, okolje, občine, promet, industrija ipd. Vsaka od tematskih izdaj je vsebinsko zastavljena tako, da ponuja celoten pregled določene teme, predstavi stanje področja, aktualno dogajanje v Sloveniji, številne dobre prakse. Vsebinsko podpirajo strokovni sogovorniki ter akterji s področja gospodarstva.

Letošnjo oktobrsko izdajo so namenili občinam in v njej razglasili rezultate ankete projekta 'Naj občina 2018'. Ustvarjalci revije so, kot so zapisali, s projektom začeli iz filozofije, da lahko le skupaj dosežemo spremembe na bolje. Želijo si namreč, da bi bili občani še bolj osveščeni, občine pa še bolj pripravljene poslušati svoje občane. Glede na vse to so letos še posebej ponosni, da jim je (v letu lokalnih volitev) končno uspelo doseči velik odziv na vseh straneh – pri anketirancih, pri občinah in v drugih medijih. Občane so tako preko različnih kanalov (anketni obrazec na spletni strani revije, vprašalnik v sami reviji in drugih medijih ter telefonska anketa) spraševali po petih različnih kazalnikih zadovoljstva s kakovostjo življenja:

- Kako je v občini poskrbljeno za zdravstvo in za vaše zdravje, za rekreacijo?
- Kako vaša občina skrbi za mlade, za družine, za starejše, za invalide, ...?
- Kako občina skrbi za okolje, čisto vodo, čist zrak, ravnanje z odpadki?
- Kako zadovoljni ste s prometno infrastrukturo - kako je poskrbljeno za pešce in kolesarje?
- Ali se turizem v vaši občini razvija v pravo smer?

Občine so za predstavitev rezultatov razdelili v tri kategorije: mestne, večje (več kot 10.000 prebivalcev) in manjše (manj kot 10.000 prebivalcev).

Po pregledu vseh odgovorov na vsa navedena vprašanja, s katerimi so letos povpraševali po ocenah zadovoljstva z različnimi področji življenja v občini, so rezultati takšni, da so skupaj prejele najvišje povprečne ocene (vsaka v svoji kategoriji) in občane najbolj prepričale Mestna občina Koper-Capodistria, Občina Žalec in Občina Dobrna.

So pa se letošnji anketi pridružili in v njej s svojimi odgovori na postavljena vprašanja sodelovali tudi občani občine Rače-Fram, ki so prav tako povedali svoje. Na vprašanje, kako lokalna skupnost omogoča zdravo življenje, rekreacijo in kako je poskrbljeno za dostopno zdravstvo, se je Občina Rače-Fram med manjšimi občinami uvrstila na 2. mesto – za Občino Dobrna in pred Občino Podčetrtek. V anketi so občane in občanke med drugim spraševali tudi še, kako ocenjujejo skrb občine za ranljivejše skupine prebivalcev – mlade, mlade družine, starejše, invalide ipd. Glede na odgovore občanov (v kategoriji manjših občin) smo se najvišje uvrstile Občina Dobrna, Občina Sodražica in Občina Rače-Fram; vse tri smo namreč zasedle 1. mesto.

Celoten 'orkester', torej občinsko upravo Občine Rače-Fram, na čelu katere je 'dirigent', župan Branko Ledinek, veseli, da sta naš trud in delo opažena, da torej naši občani in občanke to prepoznajo ter tudi na tak način, kot je sodelovanje v anketi revije Eko dežela, povedo svoje (še posebej pozitivno) mnenje oz. izkušnje.

Vsem občanom in občankam občine Rače-Fram želimo še naprej prijetno bivanje v našem lokalnem okolju; vsekakor bomo tudi v bodoče skušali dosegati zastavljene cilje in poskrbeti za zadovoljitev vedno večjih potreb in želja naših občanov in občank.

Torej, lep pozdrav iz občine, ki je bila na republiški ravni prepoznana kot ena od treh lokalnih skupnosti Slovenije, kjer je prijaznost do vseh (mladih, mladih družin, starejših, invalidov, ...) na prvem mestu.

Pripravila:

Nataša JAMBROVIČ MARIN

KOMUNALNO - CESTNO GOSPODARSTVO

Zaključevanje začrtanih planov za proračunsko leto 2018

Lepo pozdravljeni! V zadnjih novembrskih dneh zaključujemo z investicijskimi deli na komunalnem področju, ki so bila predvidena v koledarskem letu 2018. Ob koncu leta običajno tudi analiziramo, ali smo izpolnili začrtane plane.

V drugi polovici letošnjega leta smo imeli 'odprtih' kar nekaj gradbišč, vezanih tako na vzdrževalna kot tudi na investicijska dela. Obseg vzdrževalnih del se iz leta v leto povečuje, saj kanalizacijsko in vodovodno omrežje zaradi potreb občanov vsakoletno širimo, obenem pa je komunalna infrastruktura na posameznih odsekih že dotrajana. Predvsem v hitro rastočem Morju je ostalo nekaj območij, kjer je potrebna izgradnja kanalizacijskega omrežja za odvajanje odpadnih vod. Po pridobljenem gradbenem dovoljenju za izgradnjo javnega kanalizacijskega omrežja na širšem območju naselja Morje smo tudi v letu 2018 intenzivno pristopili k nadaljevanju širitve javnega kanalizacijskega omrežja za odpadne vode. Tako smo zgradili kolektorje za odpadne fekalne vode ne delu Priolove ceste in Strme ulice. Prav tako smo zaključili izgradnjo kanalizacije na Cestarski poti v Morju. Ker se bo investicija 'Kanalizacija Morje 5. faza' nadaljevala tudi v letu 2019, prosimo občane za posluš in razumevanje med samo gradnjo fekalnih kolektorjev, saj bodo zaradi slednje na posameznih cestnih odsekih postavljenečasne delne ali popolne cestne zapore.

Poleg že v tekstu navedenega je bila letos v Morju izvedena tudi širitev hidrantnega omrežja

Za širitev javnega kanalizacijskega omrežja v naselju Ješenca sta bili izdelani dokumentaciji PZI in PGD, prav tako je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje. Na javnem razpisu je bil izbran najugodnejši izvajalec - podjetje Nigrad iz Maribora. Z dvoletno investicijo smo pričeli v drugi polovici leta 2018 in bo v celoti zaključena predvidoma v mesecu maju 2019. Trudimo se, da bi fekalni vodi v največji možni meri potekali po javnih zemljiščih, vendar zaradi razgibanosti terena in gravitacijske izvedbe to vedno ni možno. Na območjih, kjer zaradi razgibanosti terena, manjše poseljenosti in posledično nesorazmernih stroškov izvedbe ne predvidevamo izgradnje javnega kanalizacijskega omrežja za odvajanje odpadnih vod, bomo, tako kot v preteklih letih, tudi v koledarskem letu 2019 iz občinskega proračuna nudili sofinanciranje za izgradnjo malih bioloških čistilnih naprav in hišnih črpališč za odpadne vode.

Na cestni infrastrukturi je bilo v jesenskih mesecih izvedenih precej vzdrževalnih del; predvsem gre za dotrajana vozišča na asfaltnih površinah, udarne jame z mrežastimi razpokami ter (ob povečanem številu tovornih vozil) za sprotne sanacije obcestnih bankin.

Asfaltiranje cestišča v Framu - Varta

Ob cestnih vzdrževalnih delih smo investirali tudi v novo gradnjo hodnika za pešce na delu Mariborske ceste v Račah. Za potrebe izgradnje mešane površine za pešce in kolesarje po nadvozu čez avtocesto v Framu in ob Bistriški cesti (odsek od Radizela do semaforiziranega križišča v Framu) smo v fazi pridobivanja potrebnih soglasij ter izdelave PZI dokumentacije; gradnja je predvidena v letih 2019 oz. 2020.

Na razpisu izbrano Podjetje za gozdne gradnje in hortikulturo d.o.o. je saniralo ali na novo asfaltiralo pet odsekov občinskih cest v Kopivniku, Framu, Zgornji Gorici in Rančah. Prav tako dela potekajo na javnih poteh v Rančah – odcep Križaj in na Planici – odcep Špendl. V kolikor bodo vremenske razmere omogočale, bodo izvajalci z deli na obeh navedenih odcepih zaključili še letos.

S ciljem zagotovitve kar najvišje ravni prometne varnosti skušamo (v skladu z veljavno prometno zakonodajo in cestno varnostnimi predpisi) poskrbeti tudi za ustrezno vertikalno in horizontalno prometno signalizacijo. Vlaganja v cestno razsvetljava prav tako pripomorejo k povečani varnosti udeleženih v prometu. Omrežje javne razsvetljave smo tudi v letu 2018 obnavljali in širili (nameščene LED svetilke ob povečani varnosti vodijo k zmanjšanju in racionalizaciji porabe proračunskih sredstev), kar počenjamo sočasno oz. v sklopu izvedbe vodovodnega, optičnega in kanalizacijskega omrežja.

V zimskem času je prometna varnost zaradi neugodnih vremenskih razmer še posebej odvisna od prizadevnih lokalnih izvajalcev zimske službe, ki bodo tudi to zimo z delovnimi stroji in po najboljših močeh odstranjevali sneg s cestišč in drugih javnih površin. Sodelavci v Režijskem obratu Občine Rače-Fram so poskrbeli za postavitve snežnih količkov ob voziščih ter namestitve ustrezne vertikalne signalizacije (znak za potrebne snežne verige).

Pozabiti ne smemo še na področje ekologije in ravnanja z odpadki, ki se jih prav v prazničnih dneh pojavi največ. Zbirnega centra za ločeno zbiranje odpadkov v Račah se nekateri občani pridno poslužujejo. Odlaganje ločenih odpadkov je za naše občane ob predložitvi odrezka Komunale Slovenska Bistrica d.o.o., ki dokazuje vklju-

čenost posameznega gospodinjstva v redni odvoz gospodinjskih odpadkov, brezplačno. Podjetnikom pa vnovič velja opozorilo, da so dolžni odvoz in odlaganje odpadkov iz dejavnosti organizirati v lastni režiji, saj zanje odlaganje tovrstnih odpadkov na zbirnem centru ni predvideno!

• Odvoz kosovnih odpadkov

Odvoz kosovnih odpadkov zadnja tri leta poteka po sistemu 'na klic'. Gre za nekoliko spremenjeno obliko odvoza kosovnih odpadkov (ta nadomešča prakso bivšega izvajalca, podjetja Snaga d.o.o. - vsakoletno enotedensko pomladansko akcijo 'Od vrat do vrat', ki je bila s sistemom 'na klic' ukinjena).

Gospodinjstva torej lahko kadarkoli (enkrat v koledarskem letu) obvestijo Komunalo Slovenska Bistrica d.o.o. o želenem odvozu in o vrstah kosovnih odpadkov. To je mogoče storiti s prijavnico, ki je objavljena na spletni strani: <http://www.komunala-slb.si/kosovni-odpadki.html>.

Izpolnjeno prijavnico pošljete (po pošti, faxu ali e-pošti) na naslov: Komunala Slovenska Bistrica d.o.o., Ul. Pohorskega bataljona 12, 2310 Slovenska Bistrica ali pa izpolnite kar spletni obrazec za naročanje odvoza kosovnih odpadkov. Za odvoz kosovnih odpadkov se lahko prijavite tudi po telefonu (tel. št.: 02/80 55 416).

Odvoz kosovnih odpadkov poteka ob sobotah, ko je zbranih dovolj prijav oz. najkasneje v 6 tednih od naročila. O odvozu boste vsaj 3 dni prej pisno obveščeni. Prijavljene kosovne odpadke na dan odvoza nastavite na stalno prevzemno mesto (do 6. ure zjutraj).

• Obvestilo o obratovalnem času Zbirnega centra za ločeno zbiranje odpadkov v Račah

V zimskem času (med 1. novembrom in 15. marcem) bo Zbirni center za ločeno zbiranje odpadkov Rače odprt vsako sredo med 13. in 17. uro ter vsako soboto med 9. in 13. uro. Ob prazničnih dneh bo zbirni center zaprt. Sprememba urnika obratovanja velja do 15. marca 2019, ko bomo znova prešli na poletni delovni čas zbirnega centra v Račah.

Ponovno moramo poudariti, da zbirni center za ločeno zbiranje odpadkov ni namenjen pravnim, temveč zgolj fizičnim osebam oz. gospodinjstvom v naši občini. Podjetniki si morajo v lastni režiji zagotoviti ločen odvoz odpadkov iz dejavnosti.

Občane vljudno prosimo, da ločene odpadke odložijo v obratovalnem času zbirnega centra in ne izven obratovalnega časa pred sam vhod, kar je nekaterim že prišlo v grdo navado, ki med drugim onemogoča optimalni logistični proces praznjenja zabojnikov. Prav tako je vsakršno odlaganje odpadkov in ostalih materialov v bivšo SCT jamo strogo prepovedano!

Ob zaključku koledarskega leta in bližajočih se prazničnih želim vsem obilo osebnih sreč.

Pripravil: Samo RAJŠP

TURIZEM

Zaključek projekta 'Moja dežela - lepa in gostoljubna 2018'

Podelitev priznanj za lepo urejeno okolje in prizadevanje za lepši videz naše občine za leto 2018

Zaključek projekta 'Moja dežela - lepa in gostoljubna 2018' je potekal v petek, 16. novembra 2018, na slovesni podelitvi priznanj v Beli dvorani gradu v Račah.

Župan Občine Rače-Fram Branko Ledinek in ocenjevalna komisija so podelili skupno 45 priznanj (od tega eno najvišje) nagrajencem za najlepše urejene stanovanjske stavbe, arboretume, poslovne objekte in kmečka dvorišča v občini Rače Fram.

Projekt ocenjuje turistično ponudbo kraja in njeno kakovost, kakovost življenja kraja, varovanje naravne in kulturne dediščine, varovanje okolja in gostoljubnost. Naložbe v turizmu veliko štejejo, toda lep in gostoljuben sprejem turistov je tista dodana vrednost, ki v gostih zapusti najglobljo sled in je največje zagotovilo, da bodo dober glas ponesli v svet, sami pa se radi vračali k nam. K temu veliko pripomore urejeno okolje, h kateremu lahko prispeva prav vsak.

Ponosni smo, da je v našem projektu Turistična zveza Slovenije 17. oktobra lani v Nordijskem centru Planica podelila **gradu Rače 1. mesto za najlepše urbano jedro v Sloveniji**.

Spoštovani akterji zgodbe 'grad Rače', občinski nagrajenci in vsi tisti, ki doprinašate svoj delež k urejenosti gradu Rače in celotne občine, vsem vam izrekamo zahvalo za najvišji državni dosežek, za opravljeno delo in prizadevanje za lepši videz našega kraja. Prejeti naziv nam pomeni potrditev dosedanjega uspešnega dela, obenem pa spodbudo za nadaljnji razvoj turistične destinacije Rače – Fram.

Sedaj pa se posvetimo letošnjim nagrajencem.

* **Kategorija 'stanovanjske stavbe'**; priznanja so prejeli:

Mira Pernat, Spodnja Gorica 40 • Berta Završki, Opekarniška ul. 1, Rače • družina Ribič, Ljubljanska cesta 86, Rače • Anka in Mladen Roner, Cesta talcev 9, Rače • družina Hameršak, Cesta talcev 84, Rače • družini Mihurko – Firbas, Delavska ulica 18, Rače • družina Braunsberger, Ptujška cesta 58, Rače • Zofija in Franc Lesjak, Gortanova ulica 16, Rače • družina Florjančič, Ul. bratov Turjakov 21, Rače • družina Renčelj, Ul. bratov Turjakov 22 A, Rače • Jožica Kozoderc, Cesta talcev 95, Rače • družina Kmetec, Ptujška cesta 116, Rače • Vera Jelšek, Ješenca 25 B • Frida Knafelj, Ješenca 49 • Ljiljana Hojnik, Ješenca 49 A • družina Majhenič, Ješenca 2 i • Zdenka Čretnik, Ješenca 63 • Vlasta Gselman, Podova 17 A • družina Hojnik, Ješenca 49 • Jožica Vindiš, Brezula 52 A • družina Trčko, Brezula 46 C • družini Lah – Furek, Podova 29 • Mirica Mlakar, Podova 23 • družina Repnik, Kopivnik 24 B • družina Uranjek, Ranče 183 • družina Veber, Črešnjev vrh 10, Fram • družina Lep, Kopivnik 63 • družina Petek Lešnik, Turnerjeva ulica 68, Fram • Sonja Kaloh, Morska cesta 20, Morje • Anica Šoštarič, Tajna 4, Morje • Mojca Zupanc Šoštarič, Tajna 6, Morje • Milena Štern, Loka pri Framu 24.

* **Kategorija 'arboretumi'**; priznanje je prejela:

Irena Polanec, Gregorčičeva ulica 17, Maribor (za arboretum na naslovu Varta 37, Fram).

* **Kategorija 'poslovni in družbeni objekti'**; priznanja so prejeli:

Mesarija in predelava mesa Skodič, Ljubljanska cesta 60, Rače • Prostovoljno gasilsko društvo Podova, Podova 26 • Sadjarstvo Krepfl, Mariborska cesta 18, Rače • Avto storitve Saša in Matej Jakopin s.p., Mariborska cesta 37, Rače • Gostilna Karla, Ljubljanska cesta 17, Rače • Oljarna Fram, Turnerjeva ulica 118, Fram.

* **Kategorija 'kmečka dvorišča'**; priznanja so prejeli:

kmetija Bandur, Ul. bratov Turjakov 38, Rače • kmetija Mlakar, Brezula 53 • kmetija Greif, Bistriška cesta 21, Fram • kmetija Plečko, Grajski trg 11, Rače • Turistična kmetija Štern – 'Pri Kovačniku', Planica 9 • Izletniška ekološka kmetija Uranjek 'Pri Baronu', Planica 6.

Najvišje priznanje v kategoriji 'stanovanjske stavbe' je letos prejela **Silva Krajnc**, Grajski trg 7, Rače. Čestitamo!

Na Grajskem trgu 7 v Račah, kjer domuje in se s cveticami ukvarja Silva Krajnc, letošnja prejemnica najvišjega priznanja

Nagrajenka se je lepo zahvalila in povedala, da ji dodeljeno priznanje veliko pomeni, predvsem pa ji daje dodaten zagon za nadaljnje urejanje cvetličnega bogastva okoli hiše ter za ljubečo skrb zanj.

Nagrajenka Silva Krajnc z županom in članicami ocenjevalne komisije

Nekaj prijaznih in zanimivih misli nam je namenila tudi letošnja **dobitnica najvišjega državnega priznanja za urejenost arboretuma v Framu**, Varta 37 (nekoč t.i. Beli dvorec), slikarka **Irena Polanec**.

Irena Polanec je prejela občinsko priznanje za urejenost arboretuma v Framu

Irena Polanec z možem; na prireditvi v Beli dvorani gradu Rače, 16. 11. 2018

V imenu občine jima z možem (ker, kot je hudomušno dejala nagrajenka, moški delajo, ženske pa dobivajo priznanja) izrekamo zahvalo za njun doprinos k urejenosti njenega arboretuma v Varti 37, s tem pa kraja Fram in občine Rače-Fram.

Z glasbenim nastopom so nas osvojili in (po nekaj letih) ob tej priložnosti znova navdušili člani skupine Gemaj iz Makol, ki so vedno dobrodošli.

V predverju Bele dvorane so članice ročnodelskega krožka Metuljček Rače (delujejo v sklopu KUD Rače) tradicionalno pripravile razstavo njihovih unikatnih ročnodelskih izdelkov.

Ročno vezen prtiček – detajl
Vse foto: Simona Antolič

Družabno srečanje se je nadaljevalo z domačo kulinarčno pogostitvijo, ki jo tradicionalno pripravlja Društvo podeželskih žena Klasje Rače.

Pripravila: Tanja KOSI

DRUŽBENE DEJAVNOSTI

• **Emma Maver, nazadnje ravnateljica OŠ Fram, po 41 letih dela v tem zavodu v zaslužen pokoj**

Kot smo predhodno najavili že v Novicah št. 78-2/2018 (junij 2018) in to dejstvo zelo na kratko omenili tudi v naslednji, torej letošnji septembrski številki našega glasila, se je po več kot štirih desetletjih službovanja v OŠ Fram od stavbe na tamkajšnji Turnerjevi ulici 120 (šola) ter enote vrtca na Mlinski ulici 8 zaradi upokojitve poslovila Emma Maver, ki je večino svojega službovanja framskim učencem želela približati skrivnosti matematike.

Na Občini Rače-Fram smo pričeli z Emo Maver neposredno sodelovati oktobra 2013, ko je obula 'ravnateljske čevlje' (od 17. 10. 2013 do 30. 11. 2014 je bila v. d. ravnateljice, od 1. 12. 2014 do 19. 8. 2018 pa ravnateljica). Šlo je za obdobje, v katerem smo – čeprav ni šlo vselej brez težav – s skupnimi močmi uspeli pogoje za izvajanje področij predšolske vzgoje in šolstva v Framu dvigniti še za raven višje, pa tudi sicer smo si vzajemno prizadevali, da bi bil zavod OŠ Fram v vseh ozirih čim kakovostnejši.

Za Emo Maver, sedaj že bivšo ravnateljico OŠ Fram (nasledil jo je mag. Damjan Gašparič), ki je od začetka do konca svojega pedagoškega poslanstva delovala v našem lokalnem okolju, je vsekakor mogoče reči, da je v minulih štirih desetletjih v kolektivu in spominu številnih generacij bivših učencev pustila pomemben pečat. Zato gotovo ni slučaj, da je dnevnik Večer 13. 9. 2018, v svoji četrtkovi prilogi Štajer'c, svojim bralcem namenil daljši prispevek (avtorica Barbara Bradač) o njenem dolgoletnem delu, predvsem pa o njenih strnjjenih razmišljanjih, opažanjih in vtisih. Tudi sporočilo učiteljskim kolegom in kolegicam na koncu prispevka je zgovorno.

EMA MAVER

Papir je postal pomembnejši od človeka

Ob začetku novega šolskega leta z nekdanjo ravnateljico, dolgoletno učiteljico, ki je na OŠ Fram oddelala 41 let

Barbara Bradac

Vse od leta 1977 je bila **Emma Maver** zaposlena na Osnovni šoli Fram, kjer je pred slabim mesecem zaključila svojo delovno pot. Dolga leta učiteljica matematike je bila zadnjih pet let tudi ravnateljica te šole. Njeni prvi učenci so zdaj nekateri tudi že dedki in babice. Dolga leta je v Framu tudi živela, zato je dobrodu spoznala tudi kraj in ljudi, aktivno je sodelovala pri selitvi vrtca v nove prostore. Zdjaj se bo posvetila vnukom in sprehodom, za kar ji je zdaj zmanjkovalo časa.

Letošnji september je za vas precej drugačen kot pretekla desetletja. Že pogrešate zvok šolskega zvonca?

"Ne morem reči, da mi je vseeno. Obenem pa čutim veliko olajšanje. V zadnjih letih je bilo delo zelo zahtevno. Zvoka šolskega zvonca se komaj še spominjam – zadnjih nekaj let ga nismo imeli, je pa zagotovo veliko drugih stvari, ki me spominjajo na šolo, na prvi šolski dan, na sprejem prvošolčkov, na prva srečanja z njimi, na priručne pozdrave z učenci, na druženja s sodelavci, s starši, na prvi roditeljski sestaneke, na različna pričakovanja na vsah..."

Je to prednost ali ovira, da so učitelji doma tam, kjer poučujejo?

"Eno in drugo. Prednosti je, da poznaš okolje, v katerem otroci živijo, marsikdaj lažje razumeš odziv učencev in staršev na situacijo. Dolgo obdobje sem preživela v Framu. Tu so nas lepo sprejeli, rada se bom vračala. Hkrati sem bila po drugi strani v zadnjih letih hvaležna, da sem se lahko po končanem delu umaknila v drug kraj, kamor smo se preselili, v miru razmišljala o kakšnem problemu. To sicer ni bila druga 'mentalna mreža', a vendar, z razdalje, četudi manjše, včasih bolje vidiš rešitev."

Imate izkušnje učiteljice in ravnateljice. Kaj je v slovenskem šolskem sistemu dobrega?

"Osnovna danost je že pravica in dolžnost, da se vsak izobražuje vsaj na osnovni ravni. Izobraževanje v Sloveniji še deluje. Vsako leto je (še) zagotovo

vljenih dovolj financ za izvajanje programov, za plače, še za najnujnejše investicije, včasih tudi za novogradnje. Delavci se izobražujejo, pridobivajo nove veščine, spoznanja, da jih lahko delijo naprej. Učenci pridobijo veliko znanja, tudi v primerjavi s tistimi iz drugih držav. V zadnjem času se dodatno išče poti, da bi bili učenci vedno bolj aktivni pri pouku. Slovenci smo uspešni v

Pravičnost in spoštovanje sta osnovni, ki sta pri učencih (in pri večini staršev) še vedno zelo cenjeni. Pa da priznaš, da si se zmotil

mednarodnem merilu, k čemur gotovo precej prispeva tudi šola.

Otroci imajo v vrtcu in v šoli subvencionirano zelo dobro, otrokom prilagojeno prehrano. Zanje je poskrbljeno od jutranjih do popoldanskih ur. Vse res ni idealno, ampak otroci so v tem času varni in oskrba jim je na voljo."

Kaj pa je največji problem?

"Največji problem je odtujenost med ljudmi, tudi v šolskem prostoru, ogromna podrejenost zakonodaji (kar naprej se spreminjajo in množijo zakonske podlage, sprejemajo se novi akti in podatki ...), utapljam se v birokraciji, pa slepo sledimo novostim, ki so včasih nepremišljeno in prehitro izpeljane – tudi na ravni državnih institucij. Papir je postal pomembnejši od človeka, otroka, učitelja. Učitelj naj bo v šoli za otroke (v vrtcu je morda vseeno še lažje), naj dela z njimi, naj postavi svoje zahteve, ker ve, kaj mora otroke naučiti, brez silne birokracije in pretirane zaskrbljenosti staršev. Seveda pa to lahko velja za učitelje, ki so s srcem pri stvari."

Ravnatelj je v prvi vrsti pedagoški vodja. Pa zmore biti?
"Težko, težko. Ravno zaradi na-

šetega. Saj gre, ampak z velikim angažmajem učiteljev in trudom ravnateljev. Večkrat je premalo časa za pedagoški del in recimo za to, da bi se ravnatelj sprehodil po šoli in pogovarjal z učenci. To pa je čar našega dela."

Pod šolo v Framu sodi tudi vrtec. Je to zapleteno ali gre z roko v roki?

"Ni enostavno, včasih tudi zaradi različnih financierjev. Gotovo je precej več dela, če združuješ oboje. Veliko je odvisno od zanesljivosti zaposlenih, predvsem od pomočnika ravnateljice v vrtcu. Če je ta predan delu, razume odnose med vsemi deležniki, predvsem pa ima zelo rad otroke in dela izključno njim v prid, je veliko lažje."

Koliko generacij otrok je šlo skozi vaše roke?

"Rečem lahko le – ogromno. Vseh ne poznam več – mladi se spreminjajo. Nekaterih pa se takoj, ko jih srečam, spomnim po imenu

Emma Maver: "Največji problem je odtujenost med ljudmi, tudi v šolskem prostoru." Foto: Igor Napast

Na šolski prireditvi Foto: Arhiv Šole

ali po kakšni drugi zanimivi lastnosti ali po kakšnem dogodku."

Imate na katero generacijo še posebej drag spomin?

"Ja, to je prva generacija, ki sem jo učila, predvsem pa so mi ostali v spominu učenci takratnega šestega razreda, ki sem jim bila tudi razredničarka. Med temi so zdaj nekateri že dedki in babice."

V svojih letih večjih konfliktov s starši niste imeli. Kako vam je to uspelo?

"Za to sem kar hvaležna – čeprav vselej ni bilo enostavno. Mišlim pa, da sta osnovni pravičnost in spoštovanje, ki sta pri učencih (in pri večini staršev) še vedno zelo cenjeni. Pa da priznaš, da si se zmotil, če se ti je to res zgodilo, in se opravičiš – tako učencem kot staršem (in tudi sodelavcem). Enako, seveda, pričakuješ tudi od njih."

Kaj je najlepše pri učiteljskem poklicu?

"Pristen stik z učenci. Pa to, da se moraš kar naprej učiti, iti naprej skupaj z učenci, jim prisluhniti in se radostiti njihovih uspehov skupaj z njimi. Vsaj sama imam občutek, da se zaradi tega počasa seneje staraš, četudi si za učence že pri štiridesetih letih stara učiteljica. Pač živis v iluziji, da ni tako."

Kaj bi sporočili svojim učiteljskim kolegom, sedanjim in prihodnjim?

"Naj vztrajajo pri osnovnih lastnostih dobrega učitelja, naj se ne pustijo zmešati ne glede na reforme, ki pridejo med službovanjem, in se posvetijo svojemu delu in učencem. Kar naprej naj se učijo. Z birokracijo naj se ukvarjajo toliko, kolikor je res nujno potrebno, in naj v tem pogledu res uporabijo svojo zdravo pamet in jo tudi zagovarjajo. Tudi proste dni naj dobro izkoristijo, ker si jih res zaslužijo."

Čeprav z 20. 8. 2018, ko Eme Maver zjutraj nadležna budilka ali notranja biološka ura nista rabili več opomniti, da je čas za pripravo na odhod v službo, to seveda ne pomeni, da je lahko svojo zadnjo vlogo v OŠ Fram kar čez noč odložila v kot in jo odmisli. Povsem razumljivo je, da so se iz zavoda še nekaj časa obračali nanjo za kako informacijo ali nasvet, malo pa najbrž tudi zato, da ne bi prehitro izpregla šolskih obveznosti in preveč pogrešala tamkajšnje živahnosti. Kakorkoli že, sredi septembra, ko je uradno že skoraj mesec dni uživala v pokoju in na svojo poklicno preteklost že lahko pogledala z vsaj nekaj distance, je sporočila, da ima končno nekaj časa in bi ga rada izkoristila za obisk na občini in za osebno slovo tudi od nas, na katere se je, kot je med drugim poudarila v svoji zahvali, vselej lahko obrnila, računala, zanesla, bila deležna korektnega sodelovanja in po potrebi tudi pomoči.

Tudi župan Občine Rače-Fram, Branko Ledinek, se ji je zahvalil za dobro sodelovanje in vse tisto, kar smo v času njenega ravnateljstva v dobro zavoda OŠ Fram dosegli s skupnimi prizadevanji.

• Presežen dosednji rekord: letos kar 425 upravičencev do občinske žepnine

V Novicah št. 78-2/2018 (izšle junija 2018) in na naši spletni strani smo, na osnovi na 27. redni seji Občinskega sveta Občine Rače-Fram (z dne 30. 5. 2018) sprejetega sklepa, objavili Javni razpis za dodelitev žepnin dijakom in študentom za šolsko/študijsko leto 2018/19.

Do občinske žepnine, ki v tekočem šolskem in študijskem letu znova znaša 40 evrov mesečno in prejemnikom pripada od 1. septembra tekočega do 30. junija naslednjega leta (10 mesecev), so upravičeni naši šolajoči se občani, ki izpolnjujejo osnovne splošne pogoje (imajo v času oddaje vloge stalno prebivališče na območju občine Rače-Fram, se pravočasno prijavijo na javni razpis za dodelitev žepnin ter oddajo popolno vlogo) ter posebne pogoje, ki so vezani na

status dijaka oz. študenta ter na njegovo starost (dijaki, ki želijo uveljaviti pravico do občinske žepnine, v času vložitve tovrstne vloge še ne smejo dopolniti 20 let, za študente prvih letnikov pa v tem študijskem letu velja, da so do žepnine upravičeni, v kolikor so bili rojeni po 30. 6. 1998, medtem ko je pri študentih višjih letnikov zgornja starostna meja za pridobitev občinske žepnine 25 let, pri študentih medicine ali veterinarske medicine pa 27 let).

Število vložnih vlog za občinske žepnine se je v letu 2018 ustavilo pri doslej rekordnem številu 445 (podajamo primerjalne podatke za minulo 4-letno obdobje: lani jih je bilo 420, predlani 396, leta 2015 je bilo knjiženih 408, leta 2014 pa 430). Ugodeno je bilo 425 vlogam (leta 2017: 406, 2016: 382, 2015: 378, 2014: 410), od katerih so jih 258 vložili dijaki, 167 pa študenti. Dvajsetim vlagateljem, od tega trem dijakom in sedemnajstim študentom, zaradi neizpolnjevanja katerega izmed razpisanih pogojev želje po pridobitvi občinske žepnine letos nismo mogli izpolniti.

Iz navedenih podatkov izhaja, da bomo za šolsko/študijsko leto 2018/19 za žepnine iz občinskega proračuna namenili skupno 170.000 EUR.

Dodeljevanje žepnin na tak način in v tolikšnem obsegu predstavlja edinstveno pravico, ki je vrstniki dijakov in študentov iz naše občine niso deležni v nobenem drugem lokalnem okolju. Z ozirom na številne pozitivne odzive 400 evrov na posameznika letno iz občinskega proračuna mladim večinoma očitno veliko pomeni in vsaj nekoliko olajša finančne skrbi tako njim kot njihovim staršem.

Žepnina v mesečni višini 40 evrov marsikomu olajša finančne težave, za vse pa je 400 evrov letno dobrodošel prihodek

Vsem dijakom in študentom želimo uspešno izobraževalno pot, da pri morebitnih težavah na njej vselej vztrajajo in najdejo most, pri tem pa uživajo čim lepšo mladost!

• Staršem višji občinski denarni prispevek za novorojence, rojene od 1. 1. 2019 dalje

Na 29. redni seji Občinskega sveta Občine Rače-Fram je bil obravnavan in sprejet predlog spremembe Pravilnika o občinskem denarnem prispevku za novorojence.

Ta prispevek za otroke, rojene pred letom 2019 (ne glede na to, ali je/bo vloga zanje vložena v letu 2018 ali v letu 2019), znaša 150 EUR za prvega in/ali drugega otroka in 300 EUR za tretjega in nadaljnje otroke iste matere (kadar je vlagateljica mama novorojenca) oz.

sedanjega skupnega gospodinjstva (kadar je vlagatelj oče novorojenca).

Prispevek je mogoče uveljaviti v roku 6 mesecev od otrokovega rojstva.

Za otroke, ki bodo rojeni od 1. 1. 2019 dalje, bo staršem - vlagateljem odobren višji prispevek in sicer:

- =250 EUR za prvega otroka,**
- =300 EUR za drugega otroka,**
- =400 EUR za tretjega in nadaljnje otroke.**

Starši otrok, rojenih od 1. januarja 2019 dalje, bodo upravičeni do višjega občinskega denarnega prispevka za novorojence

Ob predpostavki vložitve 70 vlog letno (povprečje), od katerih je cca 51 % vložnih za prvorojence, 38 % za drugorojence in 11 % za tretjerojence (ali za naslednje otroke iste družinske skupnosti; odstotki so izračunani glede na stanje leta 2018), je po doslej veljavnem pravilniku letni strošek za ta namen znašal blizu 12.000 EUR, po novem pa bo glasil okoli 20.000 EUR.

• Naši najmlajši občani in občanke

Objavljamo imena otrok, za katere je bil prispevek za novorojenca uveljavljen v zadnjih treh mesecih (od septembra do vključno novembra 2018): Niko Vid Krajnc, Rok Štern, Viktorija Bodner Šipek, Amina Abdulahi, Hanna Kraus, Jurij Hauptman, Julia Kosi, Sara Lep Pregl, Neža Prepelič, Nik Strnad, Iva Andonovski, Jakob Burjan, Maša Pernat, Vid Vihar, Zala Ljubič in Maks Dukarič.

Ugotavljamo torej, da smo med naše občane z veseljem sprejeli (vsaj) 16 novih nadobudnežev in nadobudnic, od tega 9 deklic in 7 dečkov. Med njimi je šest prvo- in devet drugorojenk/cev, v enem primeru pa gre za tretjega otroka iste družine.

In še primerjava: v letu 2014, ki je bilo, kar zadeva nataliteto, v naši občini precej nad dolgoletnim povprečjem, so bili starši - vlagatelji upravičeni do prispevka za novorojence za skupno 96 otrok. Leto kasneje smo staršem prispevek za novorojence nakazali za 60, leta 2016 za 79, leta 2017 pa za 63 malčic in malčkov. Do konca letošnjega novembra smo prejeli skupno 71 vlog (vse so bile upravičene) za prispevek za novorojence, verjamemo pa, da bo vsaj kakšna prispela še decembra.

Vsem malčkom želimo čvrsto zdravje, starosti primeren razvoj in čim večji apetit (saj veste: lačen je vsak drugačen), v družbi mamic in atijev pa čim več družinske sreče, polna srca ljubezni ter široko nasmejana (čeprav v večini primerov za zdaj še brez zoba) usta.

Če bo mladim družinam ponoči danega še dovolj krepčilnega in sproščujočega spanca, bodo izpolnjeni vsi pogoji, da bo sonce pod domačo streho sijalo tudi sredi najbolj turobnih zimskih dni, kajne?

Vsem vse dobro!

• Reorganizacija CSD in namen slednje – osnovne informacije

Socialna problematika, stiske in težave ljudi zahtevajo strokovno, hitro in učinkovito pomoč ter podporo v okviru javne službe. Za primerno obravnavo vse zahtevnejših potreb potrebujemo sodoben, strokoven in učinkovit sistem socialnega varstva.

V Uradnem listu RS, št. 30 (26. 4. 2018) je bil, v okviru vladne reorganizacije centrov za socialno delo na območju celotne Slovenije, objavljen Sklep o ustanovitvi Centra za socialno delo Maribor (CSD Maribor) in še 15-ih CSD (*Celje, Savinjsko-Šaleška, Južna Primorska, Gorenjska, Osrednja Slovenija – vzhod, Pomurje, Severna Primorska, Dolenjska in Bela Krajina, Posavje, Primorsko – Notranjska, Osrednja Slovenija – zahod, Maribor, Koroška, Zasavje, Spodnje Podravje in Ljubljana*), ki v novi pravni obliki delujejo od 1. 10. 2018.

Spremenjeno mrežo CSD torej tvori 16 novih CSD, prejšnjih 62 CSD pa ima sedaj status enot (*teh je 63, saj sta se iz CSD Maribor, ki je bil največji in h kateremu gravitira naša občina, oblikovali dve enoti*) teh novoustanovljenih CSD.

CSD Maribor vključuje 6 enot in sicer: Lenart, Maribor – Center, Maribor – Tezno, Pesnica, Ruše in Slovenska Bistrica.

Cilj reorganizacije centrov za socialno delo je odprava slabosti in pomanjkljivosti dosedanje ureditve. Reorganizacija vključuje tri spremembe: uvedbo informativnega izračuna, socialno aktivacijo in novo organizacijsko strukturo, koristi pa prinaša predvsem uporabnikom storitev centrov za socialno delo po vsej Sloveniji (z informativnim izračunom in opustitvijo obveznosti vsakoletnega obnavljanja letnih pravic iz javnih sredstev bodo postopki preglednejši in za stranke enostavnejši). Izboljšali se bosta krajevna in časovna dostopnost, tako da bodo storitve uporabnikom prijaznejše. Različne metode dela in strokovnjaki s specifičnimi znanji bodo poskrbeli, da bodo storitve za uporabnike dostopne po enakem standardu za vse. Z reorganizacijo CSD se ti približujejo uporabnikom in se v praksi vračajo na teren.

K temu lahko dodamo le upanje, da se bodo porodni krči, ki v prvih mesecih spremljajo spremembo tako velikega in pomembnega sistema, kmalu unesli ter pripomogli k boljši organiziranosti in delovanju centrov za socialno delo, ki doslej s strani uporabnikov njihovih storitev velikokrat niso bili prav pogosto deležni odzivov, ki bi jim laskali.

• Javna dela za leto 2019

Javna dela kot oblika aktivne politike zaposlovanja so postala domala nepogrešljiva tudi v lokalnih skupnostih.

V Občini Rače-Fram si vsako leto znova intenzivno prizadevamo, da bi z zaposlovanjem preko programov javnih del zadostili čim več potrebam v lokalnem okolju, s tem pa obenem čim širšemu krogu dolgotrajnih (na tem je še poseben poudarek) iskalcev zaposlitve ponudili priložnost za delo in s tem za lasten zaslužek, ki pomeni ne le možnost preživetja oz. dostojnejšega življenja, temveč pomembno vpliva tudi na dvig samopodobe in ohranjanje oz. vnovično navezavo socialnih stikov posameznika.

V času priprave tega zapisa (druga polovica novembra) je Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (ZRSZ) objavil javno povabilo za izbor programov javnih del v RS za leto 2019. Po lanskem letu, ko se je to zgodilo najhitreje doslej (24. 10. 2017), nam letošnji ponovni zamik daje slutiti, da bo programe javnih del za prihodnje leto v praksi težko aktivirati s 1. 1. 2019, kot bodo glasile prijave. Slednje namreč ne bodo mogoče pred 5. 12. 2018, nato pa bo potrebno dobiti še pozitivne informacije ZRSZ o potrditvi prijavljenih programov in zelenega števila udeležencev, kar (kljub temu, da smo bili doslej še vedno izbrani) ni samo po sebi umevno. V nadaljnjih fazah pa svojstveno in vsako leto večjo težavo predstavlja tudi izbor udeležencev, saj se pogoji za vključitev v programe javnih del čedalje bolj zaostrujejo, nabor razpoložljivih in dela resnično željnih dolgotrajnejših iskalcev zaposlitve pa oži.

Novost v letu 2019 bo nižji finančni delež, ki ga bo za izvedbo programov javnih del izvajalcem v občini Rače-Fram zagotavljal ZRSZ. Ta delež je namreč odvisen od stopnje registrirane brezposelnosti v posameznem lokalnem okolju; ker je v občini Rače-Fram ta stopnja v obdobju od januarja do septembra 2018 padla pod 9 % (8,9 %), bo ZRSZ v letu 2019 financiral plače udeležencem javnih del le v deležu 55 % (leta 2018 je ta delež znašal 65 %, pretekla leta pa 75 %). Tudi sicer je država za leto 2019 občutno okrnila sredstva, s katerimi bodo za izvedbo javnih del razpolagale posamezne območne službe ZRSZ.

Kakorkoli že: vsekakor se bomo znova v mejah mogočega potrudili, da bi tudi v prihodnjem letu delavcem režijskega obrata pri nalogah na komunalnem področju oz. pri urejanju okolja in prostora lahko potrebno pomoč nudili udeleženci javnih del (predvidena programa JD: 'Varstvo okolja, ohranjanje narave, upravljanje z vodami in spodbujanje trajnostnega prostorskega razvoja' ter 'Urejanje in vzdrževanje javnih površin in občinskih cest'). Enako velja za področje kmetijstva, kjer bi želeli aktivirati oz. nadaljevati programa 'Razvoj podeželja' in 'Ohranjanje in varovanje kulturne krajine, gozdov, obnova vasi'. V teh primerih velja, da je občina hkrati naročnik in izvajalec programov javnih del.

Občina Rače-Fram pa vsako leto podpre tudi nekatere programe drugih izvajalcev - domačih vzgojno-izobraževalnih in varstvenih zavodov ter različnih zunanjih neprofitnih izvajalcev, ki nas zaprosijo za potrditev izjave o javnem interesu za prijavo pripravljenih programov JD z njihove strani, v katere bi prav tako vključili naše občane - dolgotrajne iskalce zaposlitve (v to skupino sodijo osebe, katerih neprekinjena brezposelnost traja vsaj leto oz. dve).

Z veseljem lahko povemo, da so sedaj že dolgoletne izkušnje, ki jih imamo z izvajanjem javnih del, praviloma dobre. Manj prijetna plat javnih del, ki imajo, kar zadeva časovno možnost vključenosti posameznikov, omejen rok trajanja (praviloma leto dni), pa je, da se vsako leto težko poslovimo od udeležencev, ki so vsak zase in kot celota prispevali pomembne kamenčke v naš skupen mozaik prizadevanj za celostno čim boljše in čim lepše urejeno občino Rače-Fram. Želimo si, da bi tudi v letu 2019 dobili to priložnost!

• Mandatu novega občinskega sveta naproti

Kot občinska delavka, zadolžena tudi za pisanje zapisnikov sej občinskega sveta, kar na splošno velja za zelo 'priljubljeno' opravilo, ugotavljam, da je bilo v minulem mandatu, torej v sestavi Občinskega sveta Občine Rače-Fram po lokalnih volitvah, izvedenih pred štirimi leti (obdobje 2014-2018), izvedenih 30 sej, od tega 29 rednih in ena korespondenčna. Skupno je bilo na teh sejah sprejetih 249 sklepov. Zadnja seja članov občinskega sveta v sestavi Ema Cebe, Slavomir Lešnik, Milojka Drevo, Alojz Sternad, Alojzija Jarc, Vitomir Bauman, Dragica Lešnik, Jože Potočnik, Alojz Duh, Irma Kmetič, Zdravko Jelšek, Vinko Kurent, Olja Salesin, Zoran Perdija, Miran Predikaka in Jasmina Vaupotič je bila 6. 11. 2018; s te seje je tudi pričujoča fotografija (*posnetek nove sestave občinskega sveta, v kateri bo, kot posledica rezultatov letošnjih pred kratkim izvedenih lokalnih volitev, sedem novih obrazov, bomo objavili v naslednjih Novicah, saj bo gradivo za to številko glasilo šlo v tisk pred izvedbo 1./konstitutivne seje OS*).

Na večini sej občinskega sveta v mandatu 2014-2018 je bila sklepčnost 100-odstotna; tudi na zadnji, 29. redni seji (6. 11. 2018)

Dovolite, da se tudi sama za dobro sodelovanje zahvalim bivšemu občinskemu svetu, članom in članicam nove sestave najvišjega odločitvenega organa občine pa čestitam in želim uspešno delo.

Pripravila: Simona ANTOLIČ

AKTIVNOSTI NAŠIH VRTCEV IN ŠOL

OŠ Rače - VRTEC RAČE

Kaj bi brez pravljič?

V našem vrtcu se dogaja veliko stvari. S tem se strinjajo tudi otroci.

Že nekaj časa je minilo od takrat, ko smo veselo zakorakali v novo šolsko leto in s tem novim dogodivščinam naproti. Jeseni veliko kramljamo o tem pisanem in zanimivem letnem času, zato se je nekega dne v otroški domišljiji porodila zamisel o žabici Živi. Ker zelo radi prebiramo pravljice in spoznavamo pravljlične junake, smo začeli pisati zgodbo z naslovom 'Z žabico Živo v svet'. Ta pravljica se je začela graditi skupaj s starši. Vsak otrok je dodal svoj del, ki ga je starš zapisal v zvezek. Ta zvezek je nato potoval od otroka do otroka. Otroci so pravljico slikovno obogatili s svojimi ilustracijami. Ob koncu je nastala zelo lepa pravljica z različnimi junaki, ki nam je sedaj lahko vsem upravičeno v veselje in ponos.

Ena od strani iz naše pravljice o žabici Živi

Še dalje stremimo k temu, da čim več in čim tesneje sodelujemo s starši in veliko spodbujamo k branju in pripovedovanju pravljič. Saj poznate rek: »Brez pravljič ni otroštva...« To še kako drži!

Jasmina OGRIZEK,
vzgojiteljica

*V otrocih je zakodirano nekaj izjemnega,
kar čaka, da nekega dne pride na plan.*

OSNOVNA ŠOLA RAČE

• Učiteljica Ivanka Fingušt – dobitnica Šilihovega priznanja

Letošnja podelitev Šilihovih priznanj ob svetovnem dnevu učiteljev, ki se podeljuje učiteljem in vzgojiteljem za ustvarjalno in inovativno delo ter doseganje nadpovprečnih rezultatov pri delu, je bila tudi za naš kolektiv pomembna, saj je bila med dobitnicami naša sodelavka, učiteljica matematike, Ivanka Fingušt. Sodelavci smo nagradili njeno dolgoletno delo s tem, da smo jo predlagali komisiji kot dobitnico tega priznanja.

Učiteljica Ivanka Fingušt že 35 let ustvarja in izobražuje učence, od tega večino let na OŠ Rače. Pri svojem vsakdanjem pedagoškem delu izkazuje veliko znanja, vztrajnosti, spretnosti in iznajdljivosti. Širino svojega strokovnega dela še posebej izkazuje na področju matematike, ki jo poučuje. Svojim učencem posveča vso skrb. Veliko ji pomeni, da učenci razumejo in napredujejo.

V veliko veselje ji je delo z nadarjenimi učenci pri dodatnem pouku, kar se kaže v vsakoletnih izjemnih rezultatih.

Od leta 1986 in do danes so njeni učenci vsako leto tekmovali na matematičnem tekmovanju (šolskem, področnem, državnem) za Vegovo priznanje in dosegli več kot 130 srebrnih in 11 zlatih priznanj. Učenci, ki jih je pripravljala na eksterno preverjanje znanja iz matematike in na nacionalno preverjanje znanja, so vedno dosegali nadpovprečne rezultate.

Vendar pa tudi učenci s težavami pri njej niso prezrti. Njim se posveča z enako mero prizadevnosti kot uspešnim. Prav zato je med učenci in starši cenjena.

Ivankino delo pa se ne nanaša samo na pouk, ampak je kar trideset let vodila aktiv matematikov na šoli in štiri leta študijsko skupino za matematiko izven zavoda.

Organizirala je področna tekmovanja za srebrno Vegovo priznanje in bila predsednica tekmovalne komisije. Vsa leta je članica ali predsednica šolske tekmovalne komisije za matematiko in fiziko, vrsto let je bila članica ocenjevalne komisije na področnem in državnem tekmovanju matematike.

Sodelovala je z javnim zavodom Šolo za ravnatelje v povezavi z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport in sicer kot članica razvojnega tima v programu učečih se šol/vrtcev. Izvajala je pristop uvajanja kakovosti z nenehnimi izboljšavami na šoli.

Ivanka Fingušt je bila dva mandata predsednica sindikata delavcev, dva mandata predsednica Sveta zavoda OŠ Rače, en mandat pa predsednica šolskega sklada.

Več kot desetletje je opravljala nekatera dela pomočnice ravnatelja, saj je sestavljala urnike in skrbela za nadomeščanja učiteljev.

Več kot dvajset let je skrbno vodila šolsko hranilnico, v katero je bila vključena večina učencev šole in na začetku svojega službovanja na šoli tudi šolsko knjižnico.

Velikokrat je iskala sponzorje za nabavo učil, ki so vsem omogočila lažje delo pri pouku, organizirala srečelove in

z njimi omogočila vsem učencem, še posebej pa socialno šibkim, brezplačno šolo v naravi, zaključne ekskurzije, valetu, nabavo učbenikov, pripomočkov ...

Kot razredničarka je skrbela, da so njeni učenci pod njenim mentorstvom izvedli v kraju zelo dobro sprejeto prireditev *Pokaži, kaj znaš*, ki je nekaj let polnila dvorano v gradu Rače in na kateri so sodelovali učenci Rač in sosednjih krajev.

Skrbela je za dobro klimo v razredu, dobre odnose med učenci in povezovanje s starši. Oboji so ji lahko zaupali in se nanjo zanesli.

Velikokrat slišimo govoriti njene bivše učence: »Bila je stroga, a naučila je veliko. Njeno posredovano znanje je bila dobra popotnica za življenje. Na srednji šoli nismo imeli nikoli težav ...« In kaj je lahko večje plačilo za učitelja?

Ivanka Fingušt je v kolektivu cenjena tudi zaradi njene kritičnosti, natančnosti, vztrajnosti in odkritosti. Marsikateremu v kolektivu je bila mentorica in je vzornica. Verjamemo, da je Šilihovo priznanje naši Ivanki zahvala za 'življenjsko' delo.

Ivanka, ponosni smo, da smo tvoji sodelavci in da smo velik del svoje karijerne poti prehodili s tabo, v dobrem in slabem, z ramo ob rami ... Mislimo nate ...

Sabina OZMEC

Otroci spreminjajo svet

Gledališka skupina z OŠ Rače na festivalu otroškega gledališča v Nemčiji med 16 državami predstavlja celotno Slovenijo

Konec junija se je iz Nemčije polna vtisov vrnila gledališka skupina Osnovne šole Rače, ki je s svojo predstavo nastopala na 15. svetovnem festivalu otroškega gledališča, ki je potekal v Lingnu. Otroška gledališka skupina iz Rač je bila edina skupina iz Slovenije na tem festivalu, ki se ga je udeležilo približno 350 otrok iz 16 držav sveta. Sodelovali so otroci iz Gane, Egipta, Zambije, Indije, Indonezije, Japonske, Armenije, Grčije, Hrvaške, Kanade, Paragvaja, Salvadorja, Kolumbije, Mehike, Islandije in Slovenije. Vodilna tema festivala je bila *Otroci spreminjajo svet*. Tako je imela vsaka predstava sporočilno vrednost, ki so jo prinesli otroci z drugega dela sveta. Otroška gledališka skupina PA-RA-RA-RA z OŠ Rače je v Nemčiji nastopila s prirejeno zgodbo *Lea Lionnija Mali modri in mali rumeni*.

• Izkušnja, vredna truda

Pot do tega nastopa ni bila preprosta. Pomagalo je, da jih je, kot edine predstavnike naše države, za srečanje v Nemčiji priporočal Matjaž Šmalc, strokovni svetovalec za gledališko dejavnost iz Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. Izmed 200 prijavljenih gledaliških skupin je nato mednarodna žirija izbrala le 17 najboljših skupin, ki so dobile vstopnico za nastop na festivalu. Dve leti so se v Račah pripravljali na nastop na festivalu v Nemčiji. „To je bila izkušnja, vredna truda. Ta festival je več kot gledališče, več kot le nastop. V teh osmih dneh smo z otroki podrli politične in socialne meje. Otroci z vsega sveta so se z vsemi, ne glede na to, od kod so prišli, dobro razumeli, se med seboj družili, pogovarjali, pokazali svoje narodne noše, plesali ... Na srečo otroci ne poznajo politike. Svet v malem pride v Lingnu in tega se tudi domačini zelo dobro zavedajo,“ pravi mentorica predstave Petra Pipenbaher. Zelo dobro so z nastopom na festivalu opravili otroci, čeprav festival ni tekmovalnega značaja, ampak je nagrada že to, da se nanj sploh uvrstiš.

• Niso bili le OŠ Rače, bili so Slovenija

V Lingnu vsi prebivalci dihajo s festivalom, ogromno je prostovoljcev, vsi pomagajo, je pritrdila pomočnica ravnateljice Romana Zupančič: „Organizator tekmovanja je vsem udeležencem pokrila stroške bivanja v Nemčiji in poskrbel za prehrano. Otroci so bili teh osem dni nameščeni pri družinah. Ko so odhajali domov, so vsi jokali, tako otroci kot družine.“ Vsaka skupina je v Lingnu predstavljalna svojo državo na stojnici. Tako niso bili samo OŠ Rače, bili so Slovenija, zato so s seboj nesli tipične slovenske izdelke in pridelke. So pa tudi izredno hvaležni obema voznikoma avtobusnega prevoznika Anda iz Slovenskih Konjic, ki nista bila le voznika na 1150 kilometrov dolgi poti, ampak sta jim pomagala tudi drugače. Hvaležni so prav tako vsem staršem, ki so jim za ta čas zaupali otroke.

(Vir: Večer, priloga Štajer'c, avtorica: Barbara BRADAČ)

In kdo je zaslužen za ta uspeh?

Z menoj kot mentorico, kostumografinjo, režiserko, osebo, ki poskrbi za vse, kar je potrebno, da predstava ugleda odrske oči, so v predstavi *Mali modri in Mali rumeni* na festivalu v Nemčiji nastopali: Tian Strmšek, Jan Brezner, David Repolusk, Urška Repolusk, Jaka Zupanič, Jan Ančevski, Ema Batagelj, Aiša Dupljak, Urban Županič, Luka Pungartnik, Ajda Gajser, Kaja Kolednik, Hana Vezjak, Lana Plečko, Brin Tacer Grbec, Luka Pernat, Lana Voglar in Kaja Semenič.

Foto: Helmut Kramer

Največja zahvala gre našim sponzorjem, ki so nam omogočili pot do skoraj 1200 km oddaljenega Lingna. Za pomoč pri pokritju stroškov smo zaprosili različne institucije, podjetja in posameznike, ki bi v tem dogodku prepoznali dragoceno izkušnjo tako za otroke in slovensko šolo kot tudi za promocijo Slovenije in morebitno priložnost za lastno predstavitev. Zahvaljujemo se Albaugh TKI d.o.o., Občini Rače-Fram, Zavarovalnici Sava, Marjanu Kocbeku s.p., Hiši daril in JSKD Slovenije. Hvala, brez vas nam ne bi uspelo!

Mnenje ene izmed udeleženk

Izkušnja, ki sem jo doživela v Nemčiji, je bila nepozabna. Na avtobusu, s katerim smo se vozili petnajst ur, sem bila v pričakovanju in polna adrenalina. Družine so nas zelo lepo sprejele in lahko sem se počutila kot doma. Čas pri gostiteljih je hitro mineval, saj smo imeli urnik poln zabavnih dejavnosti. Spoznala sem ogromno novih ljudi. Bili so prijazni in z nekaterimi sem v stiku še sedaj. Po naši predstavi so bili občutki neopisljivi. Teh občutkov ne bom nikoli pozabila. Kljub temu, da smo se pogovarjali v angleščini, se je bilo lepo pogovarjati z otroki iz drugih držav sveta. Čas v Nemčiji se je hitro iztekel in bila sem žalostna, ko smo morali zapustiti festival. Kljub temu, da je od takrat minilo že kar nekaj časa, pogrešam festival in vzdušje na njem.

(Ema BATAGELJ)

Gre za izvrstno izkušnjo, ki se nam je vsem močno vtisnila v spomin in nas motivirala h gledališkemu ustvarjanju tudi v bodoče.

Petra PIPENBAHER

Od Vipavske doline do morja

• Ekскурzija devetošolcev OŠ Rače

Že zelo zgodaj zjutraj v torek, 2. 10. 2018, smo se odpravili na našo zaključno ekскурzijo. Bil sem poln pričakovanj, a v istem trenutku tudi nekoliko žalosten, saj je bila to naša zadnja skupna ekскурzija. Vem, da se je tako počutilo veliko mojih sošolcev. Zaključujemo osnovnošolsko izobraževanje in, po pravici povedano, se tega nekako sploh ne zavedamo, dogodki, kot je bil ta, pa nas vsak dan spominjajo, da neizbežno prihaja čas ločitve.

Po namestitvi v udobnem avtobusu smo končno odrinili. Bilo je sicer nekoliko deževno, ampak to me ni motilo. Že po samo nekaj minutah vožnje je bilo vzdušje na avtobusu zelo sproščeno.

Prvi postanek na Lomu je bil namenjen zajtrku iz nahrbtnika. Ko smo se okrepčali in nadaljevali z vožnjo, smo neverjetno hitro prispeli v Vipavo. Ogledali smo si tamljajšnji osrednji trg, mestni park ter spomenik NOB. Šli pa smo tudi do izvira reke Vipave, ki izvira skoraj v

središču mesta. Hitro sem spoznal, da bo ta ekскурzija polna smeha, saj smo se že ob prvem postanku nasmejali do solz. Občutili pa smo tudi burjo, ki je poskrbela, da so naši učni listi, ki smo jih reševali, veselo frčali naokoli.

Ko smo prispeli na prekrasno razgledno točko z lepim dvorcem Zemono, ki je bil poletna rezidenca družine grofov Lantierijev, smo lahko videli skoraj celotno Vipavsko dolino.

Nato smo nadaljevali pot v Novo Gorico, kjer smo si ogledali trg Evropa, ki je odprta meja med Slovenijo in Italijo. Tam je potekala osrednja proslava ob vstopu Slovenije v EU. Včasih je bila tam varovana meja, sedaj na to spominja samo še mozaik nove Evrope - prikaz dogodkov tistega časa. Stopati iz ene države v drugo nam je bilo v veliko veselje.

Po okoli desetih minutah vožnje z avtobusom smo prispeli do samostana Kostanjevica; ta je svoje ime dobil po kostanjih, ki jih je bilo nekoč zelo veliko. Ker samostan

s cerkvijo stoji na griču, se je od tam razprostiral čudovit razgled na Novo Gorico in Gorico v Italiji. V cerkvi nam je vodička predstavila zgodovino stavbe. Ogledali smo si grobnice pod cerkvijo, kjer je pokopan zadnji francoski kralj iz družine Bourbonov. Najbolj me je presenetila Škrabčeva knjižnica, kjer hranijo kar 11.500 knjig, med njimi po so bile tudi nekatere zelo stare, na primer slovnica Adama Bohoriča z njegovim podpisom.

Po ogledu Kostanjevice smo se odpravili v Italijo. Tam smo si ogledali center Gorice, ki nas je navdušil. Sonce nas je prijetno grelo in o dežju ni bilo več govora.

Po zelo kratki vožnji smo prispeli do izvira reke Timave v kraju Štivan. To je najkrajša italijanska reka, ki izvira v Sloveniji kot reka Reka, ponikne in priteče na plano spet kot reka Timava. Od izvira do izliva je dolga 2 km. Voda je bila kristalno čista, zato se mi je še toliko bolj vtisnila v spomin.

Sledila je, vsaj zame, najlepša točka naše ekskurzije, dvorec Miramare. Ta dvorec je ponujal popoln pogled na Trst, morje ter druga obalna mesta. Dvorec Miramare je bil zadnji na sporedu ogledov za tisti dan, saj smo se potem peljali v Izolo, kjer smo prenočevali.

Po zelo dobri in obilni hotelski večerji smo se odpravili do morja. Med nami je vladalo zelo prijetno vzdušje, ki je bilo polno smeha in zabave. Marsikdo je skoval nova prijateljstva. Sledila je zabava pozno v noč, ki so jo nadzorovale naše učiteljice. In po noči, ki je bila prekratka in skopa s spancem, nas je pričakal zelo dober zajtrk, po njem pa ponovno odhod. Bil sem kar malo žalosten, da odhajamo, a ti občutki so minili že ob prispetju v prelepo obalno mesto Piran. Tam smo si ogledali Tartinijev trg, se povzpeli k cerkvi, občudovali razgled, ki nam ga je lepo vreme s toplim soncem še polepšalo.

Devetošolci na ekskurziji; Piran – Tartinijev trg
Foto: Andrej Klemenak

Ob pesmi, ki smo jo prepevali v avtobusu - *Še daleč je do Portoroža* - smo prispeli prav tja. Sledilo je kopanje v morju. Na začetku sem nekoliko okleval, a na koncu sem se vseeno odločil, da bom okusil morje v mesecu oktobru. Voda je imela osvežilnih 19° Celzija. Po nekaj skokih v vodo sem se odločil, da kopalke le zamenjam z navadnimi oblačili. Po kosilu, ki smo si ga privoščili vsak po svoje,

se je naš prosti čas iztekel. Čakal nas je ogled Mrtvaškega plesa v Hrastovljah, do kamor je vožnja trajala malo dlje. Ob pozornem poslušanju in zelo dobri predstavitvi vodiča je čas hitro minil. Sledila je le še zadnja točka našega izleta – Socerb. Ob prekrasnem razgledu na vsa obalna mesta smo obnovili spomine na naše potovanje.

Sledila je dolga pot domov, ki sta jo spremljala dobra glasba in obilo smeha.

Izlet je uspel in nam bo ostal v trajnem spominu.

Luka PUNGARTNIK, 9. a

Astronomsko-ustvarjalni tabor na Planinki

Vsako šolsko leto mentorica Romana Šabeder astronomom pripravi druženje na taboru ali noč pod zvezdami, kjer člani izbirnega predmeta astronomija opazujejo, proučujejo in spoznavajo 'svet nad nami'.

Letošnje šolsko leto so astronomi v družbi literatov in šolskih novinarjev preživeli dvodnevni astronomsko-ustvarjalni tabor v domu Planinka na Pohorju.

Članek, ki ga je zapisala mlada šolska novinarka, nam predstavlja delo tabora in če želite izvedeti, kako smo letošnje leto skupno druženje preživeli, ga le preberite.

Vsi, ki nas zanima astronomija, pa tudi literarno področje, in tisti, ki smo novinarji, smo se v petek, 12. 10. 2018, po pouku zbrali pred šolo in začeli z našim dvodnevnim ustvarjanjem. Takih nas je bilo kar dvainštirideset in našim trem spremljevalcem (učiteljicama Romani Šabeder in Sabini Ozmec ter učitelju Alešu Štahrju) ni bilo niti malo dolgčas.

Vsi smo imeli velika pričakovanja: učitelji seveda svoja, ki so bila povezana z delom in nalogami, mi, učenci, pa s tistimi, ki so bila povezana predvsem z nočnim ogledom ozvezdja in dolgim skupnim bedenjem.

Ko smo prispeli v dom Planinka, smo 'zavzeli' sobe, ki so bile vsem zelo všeč. Kasneje smo se odpravili na zelo okusno kosilo – njami! Seveda smo bili hitro seznanjeni s pravili, brez katerih v ČŠOD ne gre, in z vlogami, ki smo jih v jedilnici opravljali pri vsakem obroku. Učitelji so nato poskrbeli za seznanitev z delom v dneh trajanja tabora. Tako so se astronomi po kosilu zbrali in preučevali nebo. Ker je bilo zares lepo vreme, je učiteljica Romana postavila teleskop, skozi katerega smo si lahko ogledali sonce. Preostali čas pa so s pomočjo zvezdnih kart, spleta in razpoložljive literature reševali naloge, ki so astronome čakale na delovnih listih.

Literati – člani literarnega kluba smo med tem časom naredili načrt za zastavo domašljije, ki jo bomo poslali na razpisan literarni natečaj. Čakalo nas je tudi skupno branje knjige *Dečki Pavlove ulice*. Brali smo jo vsak večer, pa tudi zadnji dan pred odhodom nismo prav nič 'štrajkali'.

Člani šolskega novinarstva smo imeli nalogo sestaviti logotip za naš šolski spletni časopis eFrka, fotografirali smo dogajanje na taboru in vsak dan napisali poročilo o delu, ki smo ga zvečer (skupaj s fotografijami) objavili v spletni eFrki.

Seveda pa ni manjkalo tudi smeha in zabave. Sestavljali smo celo lego kocke in se pomerjali, komu bo uspelo ustvariti bolj dovršenega robota. Uživali smo ob večernem in kasneje tudi nočnem poslušanju glasbe. Vem, da so si učitelji želeli, da bi nas hitreje premamili spanec, a smo nekateri vztrajali in se pogovarjali dolgo v noč.

Tudi športne aktivnosti niso manjkale. V soboto po zajtrku smo se odpravili v športni adrenalinski park (le nekaj metrov oddaljen od doma Planinka), kjer nas je eden od zaposlenih v ČŠOD pritrnil na varnostne pasove, opremil s čeladami – saj veste, varnost je na prvem mestu – ter nam razložil pravila, ki smo se jih morali pri plezanju držati. Nato smo se pričakujoče podali po žicah in vrveh.

Foto: Nuša Vogrin

V parku smo zelo uživali. Nekateri so pot opravili celo večkrat.

Tistega dne smo se podali tudi v gozd nabirat kostanje. Ta dogodek se je večini najbolj vtisnil v spomin. Kostanje, ki so jih učitelji narezali, smo zvečer seveda tudi spekli, saj v nasprotnem primeru nabiranje ne bi imelo pomena.

Ker nam je bilo vreme več kot naklonjeno, je bilo tudi nočno opazovanje zvezdnatega neba nekaj posebnega.

Učiteljica Romana Šabeder pripravlja vse potrebno za opazovanje zvezdnatega neba
Foto: Sabina Ozmec

In že je napolnila nedelja, ko nas je pričakal še zadnji zajtrk. Astronomi so bili sicer malo zaspani, saj so do zgodnjih jutranjih ur opazovali nebo.

Do kosila so astronomi morali končati svoje predstavitve in sošolcem predstaviti svoje delo. Nastale so zelo zanimive predstavitve in lepi plakati, ki so sedaj razstavljeni v šoli. Devetošolca Tian Strmšek in David Vindiš sta na igrišču naredila sončno uro in ugotovili smo, da bi se dalo po njej ravnati.

Pred koncem našega druženja smo na plakatu zbrali misli učencev. Napisali smo, kaj se nam je najbolj vtisnilo v spomin. Na plakatu so se našli stavki: "Bila je dobra hrana", "Nabirali in jedli smo kostanje", "Iskali smo zvezde s teleskopom", pa tudi taki, ki te spravijo v smeh, kot: "V juhi je bilo dve toni peteršilja."

Tabor – na prostem
Foto: Lukas Aleksander Zidanšek

Tabor – v prostorih ČŠOD
Foto: Lara Majcen

Po še enem zelo dobrem kosilu smo pospravili svoje stvari, pometli in počistili sobe, počakali na starše in se v popoldanskem soncu odpravili proti domu.

Tabor nam bo ostal v res lepem spominu, saj smo dobro jedli in se obilo zabavali, obenem pa opravili vse načrtovane naloge in se veliko naučili.

Manca ŠKERLAK, 7. a

Nikoli se ne ustraši razdalje med svojimi sanjami in resničnostjo.

(Belva Davis)

Zanimiv obisk kmetije

Nekega dne smo s sošolci dan preživeli malo drugače. Zjutraj smo šli na zajtrk, nato pa se z avtobusom odpravili v Brezulo. Že v šoli smo se razdelili v skupine. V Brezuli smo obiskali kmetijo Fanike Hameršak in tam pogledali, kako nastanejo žganci. Nato smo še mi poskusili, kako se to dela. Dekleta iz naše skupine smo najprej izdelale angelčke, nato pa šle ličkat koruzo. Potem smo koruzo luščile in nato še zmlele pri mlinskem kamnu.

Koruzo so ličkali in mleli tudi fantje

Še prej pa smo šle k sosedom na Ekološko kmetijo Belca pogledat, kako se dela z električnim mlinom. Ko smo opravili vseh pet postaj, so nam pripravili žgance. Jedli smo iz skupnih skled, kot so to počeli nekoč, ko ni bilo tako kot danes, ko ima vsak pred seboj svoj krožnik. S prijetno polnimi želodci smo se peš odpravili do šole in se tam še malo igrali.

Najlepše se zahvaljujemo Klemnu Hameršaku, Faniki Hameršak, Branku in Lidiji Belca ter ostalim sodelujočim, ki so nam omogočili tako čudovit dan.

Hana ŠTULAR,
učenka 4. a

*Začetek je polovica vsakega dejanja.
(grški pregovor)*

Obisk podjetja Neuroth

V sredo, 3. 10. 2018, smo vsi komaj čakali, da gremo v Neuroth. Zjutraj smo v šoli malicali, nato pa se odpravili na avtobus, kjer nas je pričakala učiteljica Romana Zupančič. Po dolgočasni vožnji, ki je trajala slabo uro, smo končno prispeli do Neurotha. Najbolj smo bili presenečeni nad okolico, ki je bila za tovarno dokaj nenavadna.

V predprostoru smo kar nekaj časa opazovali akvarij z ribami. Najprej so nas naši gostitelji povabili na prigrizek, ki ga seveda nismo odklonili. Zelo smo se razveselili, da so nas v jedilnici čakali mafini. Ko smo se okrepčali, so nas odpeljali ven, kjer sta sošolca stopila k velikemu ušesu, mi, ostali, pa k drugemu. Sošolca sta se tiho pogovarjala pred ušesom, mi pa smo slišali čisto vse, kljub temu, da sta bila od nas oddaljena celih sedem metrov. Nato so nas odpeljali do laboratorija, kjer smo opazovali, kako brusijo maso, iz katere kasneje nastanejo slušni aparati. Po ogledu laboratorija smo se lahko poigrali z računalniki in poskušali oblikovati slušne aparate. Vsak si je lahko vzel ušesni čep za spomin.

Naslednji laboratorij, kjer izdelujejo slušne aparate, smo si ogledali hitreje. Pokazali so nam tudi nekaj reklam. Nato smo se našim gostiteljem zahvalili z majhno pozornostjo. Vsak izmed nas je dobil bombone, pobarvanko in blok. Zahvalili smo se za gostoljubje in za zanimiv ogled tovarne ter se odpravili na avtobus, ki nas je popeljal proti domu.

Za ogled podjetja Neuroth se moramo zahvaliti družini Dobnik, ki nam je omogočila prevoz v Avstrijo in ogled podjetja, kjer smo spoznali slušne aparate in poklice, ki so za delo v takšni tovarni potrebni.

Ajda PIVEC,
učenka 4. b

**Veselim se z vami
prihajajočega novega leta –
naj bo radodarno s toplimi, prijaznimi vezmi,
z vsakodnevnimi dobrimi odločitvami,
z uspehi in priložnostmi,
predvsem pa z zdravjem,
optimizmom, dobro voljo,
smehom in z mirnim morjem v srcu.**

**Naj se vas v novem letu 2019
dotaknejo le najlepše besede,
vas obiščejo in se v očeh zrcalijo
najbolj iskriivi trenutki ter
vas iz dneva v dan spremljajo
najprijaznejše zgodbe življenja!**

**Lep adventni čas,
mirne in prijetne božične praznike ter
srečno 2019!**

OŠ Fram - VRTEC FRAM

Pozdravček iz vrtca Fram

Uvajalni mesec september je vse dlje za nami. Otroci so spoznali prostor, vzgojitelje in - kar je najpomembnejše - nove prijatelje ter z njimi povezane aktivnosti in prijetne trenutke.

Že v začetku meseca smo se osredotočili na varnost v prometu. Na vrtčevskem dvorišču smo imeli postavljen poligon s prometnimi znaki, krožiščem, prehodi za pešce in semaforji. Otroci so lahko sami preizkusili svoje sposobnosti, spretnosti v vožnji z 'avtomobili na pedale' in bili tako vključeni v projekt Kolesarčki.

V drugi polovici septembra nas je obiskala Tetka Jesen, ki nam je barvno paleto jesenskih barv prinesla kar v telovadnico in nas usmerila k opazovanju narave neposredno. Predstavo Tetka Jesen sta pripravili vzgojiteljici Mirela Jurič in Ines Mohorko Germ. Za glasbeno spremljavo je poskrbel Mitja Kapun.

*Jesen, jesen, jesen
v deželo je prišla.
Jesen, jesen, jesen
paleto barvno ima.
(Ines M. Germ)*

Tetki Jeseni smo priskočili na pomoč in s prepevanjem ter ustvarjalnimi delavnicami pričarali jesen tudi v naših igralnicah, na hodnikih in v garderobah.

Teden otroka, ki naznanja prihod oktobra, je letošnje leto potekal pod sloganom 'Prosti čas'. Začeli smo z 'Odprtimi vrati igralnic'. Vzgojitelji smo otrokom ponudili veliko lastno izdelanih, kvalitetnih iger. Otroci so imeli možnost prehajati iz igralnice v igralnico, pri tem pa spoznavati različne didaktične igre in srečevati otroke drugih skupin. V tistem tednu so otroci obiskali Lutkovno gledališče Maribor in si ogledali lutkovno predstavo *Janko in Metka*, kar jim je predstavljalo posebno doživetje. Obiskala nas je medicinska sestra, ki nam je predstavila Slončka Dumbota in njegova čustva.

Vzgojiteljice smo se odločile tudi za 'Igrivi dan', v sklopu katerega smo spoznavali nove rajalne, gibalne in didaktične igre. Teden otroka smo zaključili s pohodi in športnimi igrami na igrišču.

V letošnjem letu smo se (skupaj s starši) odločili, da kupimo abonma Malček Znalček (skupine: Dežniki, Sončki, Zvezdice, Lunice, Baloni). Otroci so aktivno sodelovali pri naravoslovnih poskusih in se že veselimo naslednjega obiska strokovnjakov iz Hiše eksperimentov Maribor.

Mesec oktober je mesec požarne varnosti. Otroke je razveselil obisk policistov v vrtcu, predstavitev njihovih vozil in vseh pripomočkov, ki jih uporabljajo pri svojem delu. Z zanimanjem so prisluhnili predstavitvi tega poklica.

Obiskali smo tudi gasilski dom v Framu, kjer smo prisluhnili zvoku siren, se preizkusili v gašenju in si pomerili gasilska oblačila, čelado ter seveda splezali po stopnicah v visoko gasilsko vozilo.

15. 10. 2018 smo gostili pisatelja Igorja Plohla, ki nam je predstavil svojo slikanico. Ponujen nam je bil vpogled v nam manj znano tematiko, kako se počuti oseba na invalidskem vozičku, kakšno je njeno življenje, s katerimi omejitvami se srečuje in kaj vse lahko počne.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem, ki so nas v času novega šolskega leta obiskali v vrtcu, nam polepšali tamkajšnje trenutke in nas obogatili z veliko novimi informacijami. Otroci so bili zelo veseli. Hvala!

Jesen brez vonja po kostanjih zagotovo ni prava jesen. Starši so se zelo potrudili in v vseh skupinah organizirali prijetna srečanja, otroci pa so s pesmijo Kostanjček zaspanček (M. Voglar) brez dvoma prebudili vse kostanjčke, te slastne plodove narave.

Čira, čara, hokus, pokus...

Pri nas so se oglasile tudi čarovnice, ki so z zvarki in zapletenimi besedami pričarale nemogoče. Dišalo je po vrtcu, slišala se je pesem. V igralnico nas je pot peljala skozi pajkove mreže, na policah pa so nas pričakale svečke in izrezane buče, ki so krasile naše prostore.

*Buče rumene, buče zelene,
pa še rjave, te so ta prave.
Mala čarovnica metlo zajaha,
se obrne in veselo pomaha.*

Pa-pa iz vrtca Fram!

*Albina AJD,
vzgojiteljica*

*Vse tisto, kar je za nami in
vse tisto, kar je pred nami,
je neznatno v primerjavi s tistim,
kar je zelo blizu - v nas.
(Ralph Waldo Emerson)*

OSNOVNA ŠOLA FRAM

Kjer preteklost sreča prihodnost

Evropski parlament je leto 2018 razglasil za evropsko leto kulturne dediščine, zato so bili tradicionalni dnevi evropske kulturne dediščine (od 22. septembra do 6. oktobra) posebej praznični. Krovni naslov letošnje prireditve je bil 'Kjer preteklost sreča prihodnost', v tem okviru pa smo za nas izbrali verz iz pesnitve Frajham, avtorja Oroslava Cafa – *vendar peti, razodeti pesmo to hočem*. Ta narodni buditelj in vzgojitelj je framsko vaško življenje motril s pozornim očesom jezikoslovca in dušnega pastirja. Dotaknili sta se ga delavnost in vsakodnevno prizadevanje za obstoj ljudi, kmetij in obrti. Užival je v odprtosti svojih faranov in z njimi delil zgođe in nezgođe iz vsakdana. Svoja doživljanja je zapisal v prej omenjeni pesnitvi, ki je nazorno zaokročila tedanji utrip naše vasi. Še sanjalo se mu ni, da bo njegova stvaritev, pisana v senčini pod Zlatim studencem, postala himnična oda naravi in framskemu življu. Ko jo je leta 1854 objavil v Novicah, je zapisal, da vse to izvira iz serca, vsega vnetega za Slovence in slovenščino. Samo želimo si lahko, da bi danes čutili enako. Toda patriotizem in ljubezen do našega jezika se izgubljata v multikulturalnosti, zato je prireditev v sklopu evropske dediščine edinstvena priložnost, da v mladih (in tudi v nas) obudimo vsaj del ponosa, kakršnega so nekoč čutili naši predniki.

Dopoldanski del oktobrskega dneva v tednu otroka smo namenili tehničnemu dnevju, tekom katerega so učenci razodevali in ustvarjali. Pesmi, legende in pripovedke s Pohorja in iz Frama so jim približale skrivnosti o ljudeh, naravi, jeziku, življenju.

Fram je leta 1786 postal samostojna župnija. Povečala se je cerkev, dostavljen je bil kor za pevce. In vse od takrat se je v Framu pelo. Oroslav Caf je v maše vključeval pevske vložke in jim na žveglo strajnišico piskal napeve. Ko se je leta 1802 začel v Framu izvajati redni šolski pouk, ga je ponovno spremljala pesem. Framčani so bili vedno znani dobri pevci, predvsem pa veliki narodnjaki in zavedni Slovenci. Med učitelji je bilo veliko glasbenikov, celo skladateljev. V kraju so delovali cerkveni in posvetni pevski zbori, manjše pevske zasedbe, celo svojo tamburaško zasedbo smo premgli. Danes na srečo prav tako premoremo učitelje, ki jim je mar. Ena od teh je Romana Maté, ki je za svojo zasedbo, etno skupino Zala, napisala in uglasbila osem avtorskih pesmi o Framu, njena hči, Dora Ožvald, pa je uglasbila dve pesmi iz zapuščine Oroslava Cafa, ki sta bili premierno predstavljene na popoldanski prireditvi.

Poleg literarne zapuščine so se učenci seznanjali z botaničnimi danostmi okoliša, izdelovali so ljudske instrumente, plesali štajerske plesne in se igrali kot nekoč. Pohorske dobrine so uporabljali v delavnicah ter izdelovali uporabne izdelke iz lesa, volne, voska in gline, poleg tega pa je iz kar treh kuhinj dišalo po kruhu in pecivu iz buč, naše lokalne prepoznavnosti.

Sklepna prireditev se je odvijala v popoldanskih urah in privabila veliko obiskovalcev, ki so uživali v programu, katerega rdeča nit je bilo framsko narodno blago v obliki

recitacij, petja, plesa in igre. Razstava je postavila na ogled bogato bero dopoldanskega dela, razstavljene kulinarčne dobrote in unikatni izdelki pa so za majhen dar kaj kmalu dobili nove lastnike.

Iz poznavanja preteklosti se lahko naučimo veliko koristnega za prihodnost.

Simona NAPAST

Zlati studenec vabi

V okviru krajevnega praznika KS Fram smo konec septembra izvedli še eno ponovitev prireditve o Zlatem studencu. Lepa nedelja je privabila veliko krajanov, ki so na platoju nad pokopališčem občudovali resne rimske legionarje ob bojnem vozu in graciozne plesalke boginje Furine, ki so prosile za čistost in neusahlost pohorskih izvirov.

Program je bil podkrepjen z zgodovinskimi dejstvi in ponosom, da je bil naš majhen kraj cenjen s strani velikega naroda. Dr. Vlasta Stavbar in mag. Vinko Kurent kot gonilni sili projekta pa nam dajeta vedeti, da v sebi skriva še kar nekaj neodkritih turističnih biserov.

Resni del se je nadaljeval v sklopu gostišča Framski hram, kjer smo imeli priložnost okušati starorimske jedi in pijače, na stojnicah pa kupiti lokalne izdelke okoliških kmetij.

V kolesje zanimive turistične ponudbe je vpetih kar nekaj društev in posameznikov, ki se zavedajo, kako pomembno je ohranjati zgodovinske pomnike: Društvo za razvoj Gremo naprej, gostišče Framski hram, čebelarstvo Cesar, trgovina Lipa, Mesnine Fram - Gselman, Vina Greif, sirarstvo Frešer, mlinarstvo Pečovnik, Društvo žena Framsko Pohorje, OŠ Fram, Društvo za Rimsko zgodovino in kulturo Ptuj in MePZ KUD dr. Pavel Turner. Projekt sta podprla tudi Štajerska turistična zveza in Zavod za turizem Maribor, kar pomeni, da smo na pravi poti promoviranja podpohorskega raja.

Simona NAPAST

Snemanje oddaje

V oddaji Dobro jutro, ki se vrti na 1. programu TV Slovenija, lahko od začetka leta 2018 sledimo rubriki, v kateri mladina razkriva uporabno vrednost in zgodovino vsakdanjih predmetov iz preteklosti.

V septembru so se v filmske zvezdnike spremenili tudi nekateri naši učenci in z zanimanjem v roke prijemale muzejske eksponate ter ugotavljali njihovo vlogo pred davnimi leti, v prejšnjem ali celo predprejšnjem stoletju.

Predmete si ekipa izposodi v muzejih ali zasebnih zbirkah in zajemajo tako pripomočke za osebno higieno kot tudi kuhinjsko opremo, stroje, pripomočke za delo na vrtu in polju, pripomočke za komunikacijo ipd. Za naše snemanje so učenci imeli na voljo predmete iz zasebne etnološke zbirke družine Gril-Hameršak iz Rač, ki jih je prijazno odstopila in sodelujočim učencem popestrila del dopoldneva, saj so se med snemanjem in ogledovanjem 'čudnih' predmetov zelo zabavali in se še česa novega naučili.

Rubrika je na sporedu ob sredah, v mariborskem delu oddaje Dobro jutro, objavljena pa je tudi na spletu (MMC RTV SLO, pod zavihkom 4D in naši FB strani: <https://www.facebook.com/dobrojutroMB/>).

Simona NAPAST

Leto 2019 bo prineslo možnost koriščenja novih priložnosti. Naj se vam ponujajo vseh 365 dni.

NAŠI POSLOVNI PARTNERJI IN DRUGI ZA VAS

MODRA DELAVNICA FRAM

Center Modra delavnica ustvarja!

V Modri delavnici v Framu se dogaja – od tehničnih dni za osnovne šole, izobraževalnih delavnic za učitelje in vzgojitelje, naravoslovnih delavnic, delavnic robotike in programiranja, delavnic oblikovanja lesa, oblikovanja in žganja gline, usposabljanja za uporabo laserskega gravirnega in rezalnega stroja, kuharskih delavnic za otroke in odrasle, do delavnic in predavanj priznanih predavateljev za odrasle. Prav tako organiziramo praznovanja rojstnih dni v naših prostorih (s tematsko animacijo).

Ne dogaja pa se samo v naših prostorih; zanimive tehniške in naravoslovne teme smo predstavili že tudi na več osnovnih šolah – v Šentilju, Račah, Framu in Poljčanah. Na OŠ Rače smo izvedli 4-urno delavnico 'Robotika z Lego Education', kjer so učenci 7. razredov spoznavali robotiko in delovanje vodenih mehanizmov z uporabo Lego setov robotike, na OŠ Fram pa smo v jesenskih počitnicah izvedli 3-urno delavnico 'Stroji, naprave in 3D modeli', kjer je starostno mešana skupina skozi lastno ustvarjanje in sestavljanje Lego strojev spoznavala delovanje preprostih mehanizmov in z grajenjem 3D modelov urila prostorsko predstavo ter pridobivala temeljno znanje o izgradnji stabilnih zgradb.

Delavnica 'Stroji in naprave' na OŠ Poljčane

Praznovanje rojstnega dne (tema 'Soba pobega') v Modri delavnici

Dejavnosti in delovanje Modre delavnice (spada pod projekt 'Vzpostavitev centra Modra delavnica - od poskusa do poklica') je sofinancirano s strani Evropske Unije, iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

• Delavnica 'Oblikovanje gline'

13., 14. in 19. 11. 2018 je potekala delavnica za odrasle, kjer so se udeleženci naučili delati z lončarskim vretenom in spoznali tehnike oblikovanja gline. Oblikovali so lastne izdelke, ki so jih nato žgali v peči za žganje keramike in gline.

Oblikovanje gline navdušuje tako odrasle kot mladino

Znanje oblikovanja in izdelovanja izdelkov iz gline želimo deliti tudi med otroke, zato organiziramo brezplačno delavnico 'Oblikovanje gline za otroke', ki bo potekala 10., 13. in 17. 12. 2018, vsak dan od 16. do 19. ure v prostorih Modre delavnice. Število mest je omejeno, zato vabimo k čim hitrejši prijavi!

• Predavanje Aleša Čerina na temo 'Starši – roparji izkušenj otrok'

14. 11. 2018 smo v Modri delavnici gostili očeta štirih otrok in dedka, ki nam je iz svojega širokega znanja o vzgoji otrok, ki ga prepleta in izpopolnjuje z lastnimi družinskimi izkušnjami, predstavil smernice vzgoje, s katero naših malčkov in otrok ne oropamo dragocenih izkušenj, ki jih bodo potrebovali v življenju. Te izkušnje so: otroštvo, samostojnost, odgovornost, odločanje, pobiranje po padcih, napor, reševanje problemov, izbira poti idr.

• Laserski gravirni in rezalni stroj - uresničite svojo idejo!

Ponujamo možnost izdelave in oblikovanja izdelkov po vaših lastnih željah. Izdelek (lahko je to obesek, promocijsko darilo, izdelek uporabne vrednosti, unikatna darila ob obletnicah ipd.) vam izdelamo hitro in cenovno ugodno.

Izdelki, narejeni z laserskim gravirnim/rezalnim strojem v Modri delavnici

• Celoletne dejavnosti za otroke:

Izvajamo tudi celoletne delavnice, skozi katere udeleženci vsak teden nadgrajujejo svoje znanje in delajo na svojem ali skupinskem projektu. Trenutno izvajamo celoletno delavnico Znanost-naravoslovje (vsako sredo), izvajamo pa tudi (možne še prijave):

Robotika in programiranje (9 let in več): v ponedeljek od 17. do 19. ure.

Gre za učenje osnov programiranja enostavnih robotov, spoznavanja vodenja s senzorji, sestavljanje robotov z lego setom Mindstorms EV3.

Gimnastika (6 – 8 let): v ponedeljek od 17. do 18. ure.

Načrtujemo še izvajanje treh celoletnih delavnic:

Z igro in Numiconom v svet matematike (4 – 6 let): v četrtek od 16:30 do 17:15.

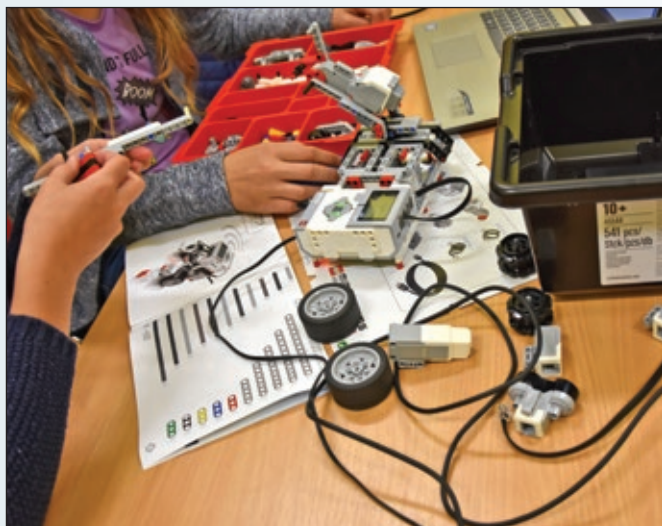
Gre za spoznavanje didaktičnega pripomočka Numicon in uvajanje v svet matematike skozi preproste in zanimive aktivnosti, ki jih ta učni pripomoček nudi.

Obdelava in oblikovanje lesa (9 let in več): v četrtek od 17:30 do 19:00.

Posebej priporočljivo za vse, ki imajo oblikovalsko in kreativno žilico. Gre za spoznavanje varnosti pri delu z napravami in stroji ter za izdelovanje izdelkov iz lesa (od načrta preko procesa do izdelka). Nadgrajevanje znanja in delo na skupinskem celoletnem projektu (za tekmovanje).

Svet robotike za najmlajše (6 – 9 let): v torek od 17.00 do 18.00 ure.

Gre za spoznavanje z robotiko, enostavnimi stroji in napravami, izdelovanje robotkov, ki delujejo. Z uporabo lego setov Duplo in WeDo bodo udeleženci spoznali, kako delujejo roboti in preprosti mehanizmi.

Utrinek iz celoletne delavnice Robotika in programiranje
Foto: Martin Fras

Zraven celoletnih delavnic pripravljamo in vas vabimo na naslednje brezplačne dogodke (obvezna predhodna prijava!):

- kuharska delavnica '**Pečemo piškote**' (za otroke) - 5. december 2018, od 16. do 20. ure;
- kuharska delavnica '**Tradicionalne jedi božičnega časa**' (za odrasle) - 15. december 2018, od 9. do 13. ure;

- delavnica '**Oblikovanje gline za otroke**' - 10., 13. in 17. december 2018, od 16. do 19. ure;
- predavanje '**Kako poučujejo otroke z avtizmom v Veliki Britaniji**' (Nastja Oder) - 20. december 2018, ob 18. uri;
- delavnica '**Oblikovalsko razmišljanje**' (za iskalce zaposlitve, mlajše odrasle na začetku poklicne poti) - 16. januar 2019.

Za prijave, možnost sodelovanja in več informacij smo dosegljivi na: modra.delavnica@gmail.com ali 040 395 951 oz. 040 172 060.

Več informacij tudi na spletni strani:
<http://modra-delavnica.si/>.

Kje nas najdete? V Framu - rumena stavba zraven gasilskega doma (zraven kmetijske zadruge). Za vas so naša vrata odprta vsak delovni dan od 9. do 16. ure.

Prijazno vabljeni!

Danilo KOZODERC, Darko ZAKELŠEK

DOM DANICE VOGRINEC MARIBOR

1. rojstni dan MGC DANica Rače-Fram

MGC DANica Rače-Fram: center, ki je zaživel in ste ga vzeli za svojega

Vesela, ponosna, srečna (in še bi lahko naštevala pozitivne občutke, ki me prevzemajo) sem vsakič, ko stopim skozi vrata Medgeneracijskega centra (MGC) DANica Rače-Fram. Hvaležna sem, da mi je dano biti del te zgodbe, ki jo ustvarjam skupaj z vami.

Najzgovornejši dokaz, da ste medgeneracijski center s sedežem v Novi ul. 3, Rače, že kmalu po odprtju vzeli za svojega, je njegova vedno večja obiskanost in vaša želja, da se v njem neprenehoma nekaj dogaja.

Trenutno se učimo treh tujih jezikov – angleškega, italijanskega in nemškega. V vseh primerih gre za začetne tečaje, kjer se družimo, smejemo, pojemo in se ob tem še nekaj koristnega naučimo. Ob četrtkih pa poteka tudi nadaljevalni tečaj angleškega jezika.

Pod vodstvom fizioterapevtke vsak torek poteka telovadba v DTV Partizan Fram.

Ob sredah zvečer so na vrsti vaje pevskega zbora. Že ob prvi prisotnosti na njih sem dobesedno obnemela. Odlično jim gre!

Svoj dom je v MGC DANica Rače Fram našla tudi glasbena skupina DUR. Ne le nad vse simpatični, s svojim načinom interpretiranja glasbe so tudi posebni, drugačni, inovativni. Bravo in velik aplavz!

Ob petkih se vrstijo delavnice ročnih del – šivamo iz odpadnega materiala, iz mavca ustvarjamo okraske, svečnike, okvirje.

Mesec december med nas prinaša veliko ustvarjalnega duha – družilo nas bo izdelovanje adventnih venčkov, okrasitev smreke in samega centra.

Na pobudo ene izmed obiskovalk centra smo se začeli učiti karte tarok in tudi ta zamisel je padla na plodna tla.

Osebnost še vedno z veseljem nudim pomoč pri učenju uporabe računalnika in pametnega telefona.

Vsak prvi ponedeljek v mesecu potekata brezplačno pravno in brezplačno socialno svetovanje.

Program je pester in veseli smo vaših idej ter novih obrazov, ki nas z namenom rednejšega obiskovanja poiščejo ali zgolj obiščejo, kot je to storil stanovalec Doma Danice Vogrinc Maribor (enota Tabor), ki nam je predstavil in demonstriral svoj izdelek – unikatno rusko kegljišče.

Rusko kegljišče je navdihnili tudi varovance dnevnega centra Murenčki Starše, ki so nas prišli obiskat. Bilo je veliko smeha, pa tudi tekmovalnosti ni manjkalo.

Tudi mi iz MGC DANica Rače-Fram gremo radi kam na potep in obisk. Na povabilo Doma Danice Vogrinc, enote Tabor, smo se udeležili tamkajšnje trgovine in martinovanja.

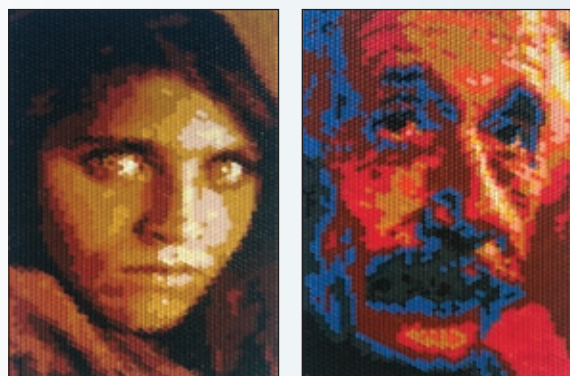

Za vsak mesec so značilne določene stalnice (redne dejavnosti), v našem programu pa se znajdejo tudi delavnice na različno tematiko: izvedli smo slikarsko delavnico, se udeležili delavnice z naslovom 'Moje življenje, moja izbira', dobro obiskana je bila tudi kuharska delavnica, družno smo obnovili pravila varne vožnje, posebno zanimiva pa je bila predstavitev življenja in dela na Kitajskem.

Lahko verjamete, da gre za amaterje?

Pohvalimo se lahko, da za nedoločen čas gostimo razstavo unikatnih mozaikov na čebeljem satovju, ki jih ustvarja Samuel Majcen.

Vabljeni na ogled teh prav posebnih mozaikov v živo!

In sedaj še k tistemu, kar nam je pred nedavnim v izobilju ogrelo srca. Petek, 16. 11. 2018, je namreč bil v znamenju praznovanja **1. rojstnega dne Medgeneracijskega centra DANica Rače-Fram**. Že sicer lepo, prijetno in sproščeno vzdušje so uvodoma popestrili pevci s svojimi glasovi in instrumenti - glasbena skupina DUR nas resnično nikoli ne razočara in ji vselej radi prisluhnemo.

V tako veselem razpoloženju vseh prisotnih (vsi prostori MGC so komaj zadoščali zanje) sta udeležencem dogodka nekaj besed spregovorila najpomembnejša gosta: župan Občine Rače-Fram - Branko Ledinek in direktor Doma Danice Vogrincec Maribor - mag. Marko Slavič.

Župan je namenil topel pozdrav vsem prisotnim, njim ter ekipi, ki se trudi za rast in razvoj MGC v Račah, pa izrekel voščilo ob 1. obletnici delovanja. Obenem je izkoristil priložnost in 'vrigel žogico' direktorju DU Danice Vogrincec, v želji, da bi v bližnji prihodnosti s skupnimi močmi za potrebe starejših občanov občine Rače-Fram v domačem okolju zagotovili enoto doma upokojencev. Ta pobuda je izzvala podporo prisotnih in obliki močnega aplavza.

Spodbudne besede in voščilo župana Branka Ledineka

Tudi mag. Marko Slavič, direktor našega zavoda, je s svojo značilno prijazno in na trenutke tudi hudomušno retoriko poskrbel za dobro voljo in smeh prisotnih, nam, ki smo najbolj vpeti v delo MGC, pa izrekel priznanje in okrepil občutek, da je to, kar počnemo, v naši družbi cenjeno, koristno in pomembno.

Direktor Doma Danice Vogrincec mag. Marko Slavič je Tini Sprogar in meni - avtorici tega prispevka, prvotni in sedanji vodji MGC DANica Rače-Fram, izročil vrtnici, oba z županom Občine Rače-Fram Brankom Ledinekom pa sta nama predlagala, da družno upihneva prvo svečko na rojstnodnevni torti MGC.

Bil je res lep dan! Kaj dan – lepo je bilo celotno leto z vami! Zato še enkrat hvala vsakemu posebej in vsem skupaj, da vzajemno ustvarjamo čudovito zgodbo medgeneracijskega centra. Še na mnogo let!

Mesec december bo v znamenju treh dobrih mož, vonja po keksih, cimetu, čaju, druženju različnih generacij, pesmi, lepih želja. Ne dvomim, da bo znova lušno!

Vsem generacijam velja vljudno povabilo v MGC DANica Rače-Fram tudi v letu 2019, v katerem vam želimo vse dobro!

Melita ŠMID,
vodja Medgeneracijskega centra DANica Rače-Fram

Mamljiva nagrada Pozejdon turizma d.o.o. ob njegovi 10. obletnici in 80. številki Novic

POZEJDON TURIZEM

NA VALOVIH NEPOZABNIH DOŽIVETJIJ!

Leto 2018 je za Novice Občine Rače-Fram jubilejno. Septembra je namreč minilo 20 let od izida prve številke našega glasila, izdelek, ki ga pravkar držite v rokah, pa je po vrsti že osemdeseti, pod katerega se podpisuje naše uredništvo.

Matjaž Tomanič, lastnik uspešne turistične agencije Pozejdon turizem d.o.o., ki ima prav tako sedež v gradu Rače, na naslovu Grajski trg 15, je ob tej priložnosti radodarno ponudil mamljivo nagrado za dve osebi nekomu, ki bo pravilno odgovoril na vprašanje:

Katerega leta je Pozejdon turizem začel s svojim delovanjem?

- a) 2005 b) 2007 c) 2010

Pravilen odgovor napišite na dopisnico, ki jo pošljite na naš naslov: Občina Rače-Fram, Uredništvo Novic, Grajski trg 14, 2327 Rače, najkasneje do 10. 1. 2019.

Izmed vseh sodelujočih bo žreb določil srečneža ali srečnico, ki ji bo Pozejdon turizem d.o.o. podaril **čudovit 2-dnevni izlet (9. – 10. 3. 2019) v madžarsko prestolnico in lepotico ob Donavi – Budimpešto.**

Vabljeni k sodelovanju in veliko sreče pri žrebu!

Pozejdon turizem d.o.o. in uredništvo Novic

ANDRAGOŠKI ZAVOD MARIBOR-LJUDSKA UNIVERZA

Svetovanje o možnostih izobraževanja in učenja

Andragoški zavod Maribor-Ljudska univerza namenja posebno pozornost dejavnosti informiranja in svetovanja. V sklopu nacionalnega projekta svetovalnih središč, ki ga vodi Andragoški center Republike Slovenije, nudimo odraslim celovito in poglobljeno informiranje in svetovanje o možnostih nadaljnega izobraževanja in učenja. V osebnih pogovorih se z odraslimi pogovorimo o tem, kako dokončati prekinjeno izobraževanje, nadgraditi stopnjo izobrazbe, pridobiti kakšno dodatno znanje za kvalitetnejše opravljanje dela in tudi za osebno rast. Prav tako svetujemo o tem, kako se motivirati za učenje in kako se sploh lotiti učenja.

Na svetovalno središče se obračajo brezposelni, ki si želijo nov poklic, študenti, ki iščejo dopolnilna znanja ob svojem študiju, starejši odrasli, ki se želijo izobraževati v programih za osebni razvoj, migranti, priseljenci, tujci, ki se želijo naučiti slovenskega jezika ipd.

Svetovalni pogovori se nanašajo na možnosti prekvalifikacije, prehoda iz nižje na višjo stopnjo izobraževanja, na informacije o izpitih iz tujih jezikov. Svetujemo o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah, povezanosti izobraževanja in dela ipd. Izvajamo tako individualne kot tudi skupinske oblike svetovanja.

Za svetovalni pogovor se lahko naročite na telefonski številki: 02 234 11 34, 041 372 273 ali po elektronski pošti: svetovanje@azm-lu.si. Svetovalne storitve so brezplačne, saj dejavnost financira Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Svetovanje poteka v prostorih Andragoškega zavoda Maribor-Ljudske univerze, na Maistrovi ulici 5 v Mariboru, za zaključene skupine pa tudi na terenu.

Brezplačno do osnovnošolske izobrazbe

Vsem, ki ste zaključili osnovnošolsko obveznost, vendar niste končali vseh razredov osnovne šole, sporočamo, da vsa vrata za vas kljub vsemu niso zaprta. Andragoški zavod Maribor-Ljudska univerza odraslim in mlajšim odraslim na poti do znanja že vrsto let pomaga z osnovno šolo za odrasle. Vsem, ki ste prekinili redno osnovnošolsko izobraževanje, je tako omogočeno, da končate šolo, hkrati pa tudi nadaljujete izobraževanje.

Program osnovne šole za odrasle je prilagojen tako, da lahko v enem šolskem letu zaključite dva razreda. Odrasli lahko tako brez preglavic zapolnite to vrzel v življenju, mladi pa nadomestite izgubljeno ter se po končanem osnovnem šolanju vpišete v srednješolsko izobraževanje.

Za dodatne informacije lahko pokličete na telefonsko številko: 02 234 11 11 ali nam pišete na elektronski naslov: info@azm-lu.si. Izobraževanje je brezplačno (financira ga Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport). Spletna stran: <http://www.azm-lu.si>.

Alenka SAGADIN MLINARIČ

Občina Rače-Fram

OBČINA RAČE-FRAM
Grajski trg 14, 2327 Rače

Tel./fax: 02/609-60-10
02/609-60-18

e-naslov:
info@race-fram.si

www.race-fram.si

AKTUALNO

Planet Zemlja je, gledano z najširšega vidika, edini dom, ki ga imamo. Zato je še toliko bolj razumljivo, da je potrebno skrbeti zanj – za nas in za bodoče rodove. O tem je sicer veliko in čedalje več besed, a dokler bodo te letele mimo ušes in naletele na pišmeuhovski nekaterih najvplivnejših voditeljev svetovnih sil, bo, če na problem pogledamo globalno, ves trud 'navadnih smrtnikov' bolj kot ne glas vpijočega v puščavi.

Pa vendar – vsaka pot se začne s prvim korakom in do nobenega velikega dosežka ne vodi kratka, enostavna pot. Zato je še toliko pomembnejše, da so prav učenci (in njihovi starši ter drugi, ki so sodelovali v projektu) obeh naših šol (po nam dostopnih podatkih je sodelovalo 26 osnovnošolskih zavodov) v akciji zbiranja električne in elektronske odslužene opreme, ki jo je organiziralo podjetje Gorenje Surovina, pokazali največjo zavzetost in ekološko naravnost.

V znak zahvale in zavedanja pomena njihovega razmišljanja in ravnanja smo prispevek o tem uvrstili v rubriko Aktualno. Čestitamo za trud in dosežen uspeh! (Uredništvo)

OŠ Rače in OŠ Fram - najuspešnejši udeleženci akcije Gorenja Surovine

OŠ Rače in OŠ Fram že vrsto let z različnimi aktivnostmi s področja eko vsebin in okoljske problematike sodelujeta v projektu Ekošola kot način življenja.

V sklopu teh vsebin je po štiriletnem premoru obe šoli ponovno napolnil adrenalin z vonjem po žicah, starem železu, kadmiju in živem srebru, saj smo se z vso vneto odzvali štajerski akciji Gorenja Surovine in družbe Zeos ter brez debate k njim odpeljali vse stare aparate.

Z akcijo (ta je trajala od 8. do 25. 10. 2018), njenim namenom in ciljem smo seznanili učence in njihove starše. Razredniki so na razrednih urah učencem predstavili tako pomen celotnega življenjskega cikla električne in elektronske opreme kot tudi pomembnost pravilnega ravnanja oziroma negativne posledice nepravilnega ravnanja s tovrstnimi odpadki.

V akciji so sodelovali predšolski otroci, učenci vseh razredov, z veliko zavzetostjo pa so se jim pridružili tudi njihovi starši in ostali krajani. Le-ti so vsak dan oddajali sezname odpadne opreme, ki so jo zbirali in predali včasno šolsko zbirališče. Vsak prejet seznam smo preverili in količine vpisali v sistem.

Tempo zbiralne akcije se je iz tedna v teden stopnjevalo, prav tako pa tudi količina zbrane odpadne opreme. K uspehu zbiralne akcije so poleg otrok doprinesli tudi njihovi starši, ki so aktivirali svoje sodelavce, znance, prijatelje. Z aktivnim sodelovanjem pa sta akcijo podpirala oba šolska sklada.

S skupnimi močmi so sodelujoči iz OŠ Rače zbrali neverjetnih 19 ton odpadne električne in elektronske opreme (to je več kot 54 kg tovrstne opreme na učenca) ter si s tem priborili prvo mesto med sodelujočimi šolami, z njim pa zabavo z raperjem Zlatkom.

OŠ Fram jih je zbrala 18 ton (53 kg na učenca).

Zbiralna akcija
OŠ Rače

Zbiralna akcija OŠ Fram

Da sta 1. in 2. mesto v zbiralni akciji pripadli prav obema šolama naše občine, je svojevrsten uspeh, ki pričča o ekološki usmerjenosti vseh občanov.

Veselje zmagovalcev na OŠ Rače

Vse udeležene šole so zbrale neverjetnih in hkrati rekordnih 127 ton odpadne električne in elektronske opreme, otroke in ostale sodelujoče pa smo na ta način tako teoretično kot praktično osvestili o ravnanju z nevarnimi odpadki in koristnostjo ločenega zbiranja za odgovoren odnos do narave.

Sara KUPNIK in Simona NAPAST,
koordinatrici akcije iz OŠ Rače in OŠ Fram

LOKALNE MINI IN MAKSI ZANIMIVOSTI

Poroke v gradu Rače

Celotno dolgo in vroče poletje, pa tudi na letošnjo prvo jesensko in hkrati zadnjo septembrsko soboto, 29. 9. 2018, je bilo na dvorišču gradu Rače vse tja od poldneva do večera zares nadvse slovesno, lepo in veselo. Ta datum je za uradno slovo od 'ledig in fraj' stanu v Račah namreč izbralo kar sedem parov. Ti so se, odeti v slovesna poročna oblačila ter obkroženi s pričami, starši ter drugimi sorodniki, prijatelji in muzikanti, pred dobro razpoloženo družino na grajskem dvorišču nežno držali za roke, se iskriivo nasmihali, naklonjeno objemali, romantično poljubljali, klasično in manj klasično pozirali fotografom, nato pa se polni pričakovanj povzpeli po stopnicah do poročne Bele dvorane. Tam so se med 'špalirom' svatov ter ob taktih Poročne koračnice sprehodili do mesta, kjer sta jih s prijaznim nasmehom pričakovala in pozdravila pooblaščenca oseba za sklepanje zakonskih zvez ter matičarka.

V tako prijetnem, veselem, z besedami težko opisljivem in nepozabnem vzdušju sta se sredi sobotnega masovnega poročnega živ-žava znašla tudi naša občana, **Igor Ernecl** in **Petra Stepančič** (poročena Stepančič Ernecl) iz Kopivnika.

Slovesen in nadvse lep poročni obred, za katerega se mladoporočenca iskreno zahvaljujeta, sta opravila župan Občine Rače-Fram Branko Ledinek in matičarka Marija Jelen. Tudi slika gradu Rače bo Igorju, Petri in njenemu sinčku Gašperju (ta je atiju in mamicici, ko sta postala mož in žena, prvi čestital in zaželel vso srečo ter še naprej veliko ljubezni), dragocen in trajen spomin na ta dogodek.

Iskrene čestitke in vse dobro tudi iz uredništva Novic, od koder se mladoporočencema zahvaljujemo, da sta njune trenutke pripravljena deliti tudi z nami.

S. A.

Otvoritev Modre delavnice v Framu

Družinski projekt Modre hiške je sedem let pod okriljem Zavoda Simetris ponujal naravoslovno-tehnične dejavnosti za otroke in mlade. Lani pa jih je poziv LAS - Dobro za nas, ki prinaša sofinanciranje Evropskega sklada za regionalni razvoj, pomaknil korak naprej. Oblikovalo se je namreč partnerstvo med Zavodom Simetris, Občino Rače-Fram, Zavodom SiOK (soodvisno, inovativno, odgovorno in kreativno povezovanje lokalne skupnosti) iz Slovenske Bistrice in Orodjarstvom Gorjak iz Rač. Njihovo sodelovanje je vodilo do nadgradnje projekta Modra delavnica - od poskusa do poklica, ki odpira priložnosti za otroke, mlade in manj mlade, da skozi učenje z delom odkrivajo in oblikujejo svojo poklicno pot. Uporabniki raziskujejo in razvijajo svoje ideje, predvsem pa jih z lastno ustvarjalnostjo konkretizirajo, ob čemer se tako zabavajo kot učijo.

Za to pomembno pridobitev v kraju in občini je zaslužen predvsem Danilo Kozoderc, ki je skupaj s partnerji ter pomočjo občine in lokalne skupnosti, predvsem pa ob podpori družine zasnoval center, v katerem se bo igralo in izobraževalo.

Fram je bil med obema vojnama pomembno industrijsko središče z mlini, žagami in kovačijami, ki jih je poganjal Framski potok. Danes pa je ta energija nekoliko drugačna. Še vedno je razvojna, ustvarjalna in inovativna, le da je udeležena s pomočjo robotike, umetne inteligence, nanotehnologije, programiranja in 3D tiska. Ob vsem tem pa je delo rok še kako pomembno, zato tudi poimenovanje Modra delavnica, saj se bo v njenem okviru delalo, ustvarjalo, učilo in pripravljalo na prihodnost. Mladi se bodo ob tem še zabavali, hkrati pa skušali začrtati nadaljnjo poklicno pot.

Na uradni otvoritvi Modre delavnice so največ zanimanja mladih poželi eksperimenti

Pomoč občine z odstopitvijo in ureditvijo prostorov, ki so več let samevali, je za Zavod Simetris neprecenljiva. Enako nepogrešljivo bo tudi sodelovanje z Osnovno šolo Fram, katere učenci bodo lahko v delavnicah preživljali kreativne popoldneve, staršem pa bo na ta način zagotovljeno kvalitetno varstvo otrok. Oblikovanje

gline, modelarske delavnice, lasersko graviranje in rezanje, LEGO izobraževalni kompleti, priročna kuhinja za prve kulinarične poskuse – to je le del bogatega programa Modre delavnice (več na straneh 39 - 40; op. ured.).

Prav vsi občani ste vabljeni, da postanete del učeče se skupnosti 21. stoletja in 4. industrijske revolucije.

Simona NAPAST

Kolonija Framski hram 100 let

Pod pomenljivim naslovom 'Kolonija Framski hram 100 let' je v Belo dvorano gradu Rače sredi oktobra letos na ogled prispela prav imenitna zbirka slik, na avtorstvo katerih so lahko več kot upravičeno ponosni naslednji ustvarjalci in razstavljalci: Srečko Mesarec, Stanislav Lukič, Zdravko Červ, Snežana Petrovič Sudarić, Maksimiljan Sternad Milč, Jadranka Pausić, Danny Ferlinc, Kaja Lukač, Matjaž Živec, Mojca Lovrec, Dragan Podovac ter Irena in Rajko Ferk.

Del zbirke, nastale na likovni koloniji v Framu (2018)

Kot je edinstvena zgodba zase vsak posameznik, tako so edinstveni tudi motivi, tehnike in emocije, s katerimi so razstavljene umetnije nastajale in občutki, ki ob ogledu navdajajo občudovalce. Kakor koli že – vsekakor gre za razstavo, vredno nekaj trenutkov vašega časa in pozornosti.

Povabljeni na ogled (v času uradnih ur občinske uprave); uživali boste in si z raznoliko lepoto napolnili vsaj srce, z ozirom na to, da gre za prodajno razstavo, pa morda oplemenitili tudi katerega izmed vaših bivalnih prostorov! In, ne pozabite: slika je lahko tudi čudovito, unikatno in zelo (p)osebno darilo.

S. A.

*Namesto, da bi iskali srečno zvezdo kjerkoli drugje, jo iščimo le v sebi.
Moramo se truditi, da bi jo našli, kajti sama se zagotovo ne bo prikazala.
Nenehno se moramo bojevati zanjo, si prizadevati, da nam ostane naklonjena.
Vse življenje imejmo dejaven odnos do življenja, do sebe in do sočloveka.
Srečo dosežemo le s hojo k njej, ki je pogosto zahtevna, ampak se zmeraj splača.
(Lev Nikolajevič Tolstoj)*

*Če se ukvarjaš z umetnostjo,
bodi ponosen nanjo in
naj bo ona ponosna nate...
Lahko ti stre srce, toda preden
ga bo strla, ti ga bo napolnila.
Postal boš samozavesten človek.*

Veselo martinovanje na grajskem dvorišču

Prijetno toplo vreme je na letošnjo Martinovo soboto, 10. 11. 2018, kar klicalo na obeležitev tega štajerskega praznika.

Občina Rače-Fram je, skupaj z Društvom vinogradnikov Rače-Fram, tako uspešno realizirala še eno priljubljeno druženje pridelovalcev in ljubiteljev dobre kapljice, pa tudi vseh tistih, ki so se dogodku priključili iz kakšnega drugega razloga.

Ljudje so prišli iz vseh koncev in krajev - mnogi kar peš, tisti bolj oddaljeni pa s katerim od razpoložljivih prevoznih sredstev. Vse je potekalo po pričakovanjih - stojnice na grajskem dvorišču so se šibile od dobrot (tistih za pod zob in onih za poplakniti grlo), člani MoPZ KUD dr. Pavel Turner Fram in glavni glasbeni izvajalci (Show band klobuk) pa so brez težav dodatno ogreli ozračje in pomagali pričarati veselo ter praznično vzdušje.

Nastop MoPZ dr. Pavel Turner Fram

Show band klobuk je poskrbel za vesele viže

Višek dogajanja je seveda predstavljal krst mošta.

Nagovor in krst mošta na humorističen način

Moštu sta do preobrazbe v vino pomagala tudi Branko Ledinek, župan Občine Rače-Fram in Milan Rakovnik, predsednik Društva vinogradnikov Rače-Fram

Bolj je na dolino padal hiter novembrski mrak, bolj se je na prizorišču trlo ljudi. Kot se za Martina spodobi, so lahko vsi obiskovalci pokušali najboljša mlada vina, ki so dozorela v sodih naših vinarjev. Nikomur se ni mudilo domov, zato so zadnji prizorišče zapuščali šele, ko se je kazalec na urah že krepko nakazoval nov dan.

Veselo martinovanje 2018 na grajskem dvorišču v Račah

Kakorkoli že – martinovanje 2018 je odšlo v zgodovino, utrujeni vinogradi že počivajo, vinogradniki in ostali 'degestatorji' pa ugotavljajo, da je letošnja žlahtna kapljica znova nadvse okusna in kakovostna!

OBČINA RAČE-FRAM

*Pripravila:
Marjetka KRISTL*

Motokros - novi uspehi **Jana Jakoba**

Sezona motokrosa za leto 2018 se je uspešno končala.

9-letni Jan Jakob, ki mu motokros pomeni veliko, je v letošnjem letu odpeljal vse državne dirke. Na večini dirk je stal na stopničkah. Skupno število točk na posameznih dirkah je pomenilo osvojitve 2. mesta na državnih tekmah, ki jih prireja AMZS Slovenije. Nagrado za ta uspeh je prejel na svečani prireditvi Moto športnik leta 2018.

Podelitev Moto športnik leta 2018; Jan Jakob v prvi vrsti, tretji z leve

Odpeljal je tudi vse dirke, ki jih prireja MZS (Moto zveza Slovenije). Izkupiček točk ga je prav tako ponesel na 2. mesto.

Udeležil pa se je še nekaj dirk v Hrvaškem Zagorju, kjer je stal na najvišji stopnički.

Jan med dirko

Zelo zanimiva mu je bila nočna dirka pod reflektorji. K tem dosežkom je pripomogla Janova neizmerna strast do motokrosa, veliko treningov, nasveti in delo mehanika (njegovega očeta) ter podpora Bogomirja Gajserja.

Tekmovanja so se za letos zaključila, treningi pa nikakor ne. Ob zaključku sezone je Jan dobil novi, večji motor, saj naslednjo sezono starta v višjem razredu (65 ccm). Nad novim motorjem je zelo navdušen, čaka pa ga veliko dela in treningov, saj bo naslednje leto najmlajši med svojimi sotekmovalci.

Janova zbirka pokalov in medalj za dosežena najvišja mesta v motokrosu je vsako leto zajetnejša

Čestitke državnemu podprvaku Janu za njegove vseh pohval vredne dosežke!

Duška POSTRUŽNIK

Jesenski ustvarjalni užitki

Jesen je ne samo barvita in rodovitna, ampak tudi idealna za ustvarjalce in ustvarjalke takih in drugačnih tihožitij. S tem se gotovo strinja tudi Mira Pernat iz Sp. Gorica 40, ki je s plodovi narave kmalu po slovesu od poletja takole okrasila okolico doma.

Malo za šalo: Naša stara teta je prišla in pospravila ves pridelek

Mislím, da si figura zasluži širši ogled, zato jo posredujem tudi bralcem in bralkam občinskih Novic.

Tudi zima je lahko manj duhamorna, kadar iz snega (če nam ga nebo pošlje na zemljo, seveda) ustvarimo nove začasne prebivalce – snežake. Upajmo, da bodo kmalu krasili naše vasi.

Marjeta PERNAT

Kdo bo zmagovalec Kmetije 2018?

Resničnostni šov na POPTV: po Denisu Toplaku 2014 morda Denis Toplak 2018?

Ste ljubitelji resničnostnih šovov, ki se vrstijo na komercialnih televizijah? Spremljate letošnjo Kmetijo na POP TV? Kdo je vaš favorit ali favoritka?

Glede na to, da smo občani občine Rače-Fram, v sestavi katere je tudi naselje Morje, se bržkone že iz lokalpatriotizma spodobi, da navijamo za domačina iz tega kraja, Denisa Toplaka, ki je letos udeleženec Kmetije že drugič (spomnimo: prvič, pred štirimi leti, je v tem šovu slavil zmago in domov odnesel glavno nagrado v bruto višini 50.000 evrov).

Denis premore in tudi v šovu izkazuje širok spekter razpoloženj, čustev, ravnanj. Njegov komunikacijski razpon sega od občasnega jezičnega kolerika in do silnih emocij in razumevanja polnega mladega moškega, ki je redoljubljen, večš organizacije in zna tudi sam poprijeti ter uspešno dokončati vsako delo (vključno s tistim v kuhinji). Skratka - glede na to, kako 'pisana paleta' nepredvidljivosti in zanimivosti se skriva za njegovo podobo (športno postavo, tetovažami in zgovornimi očmi), ne preseneča, da 'usodno vleče' gledalce in da so si organizatorji Kmetije očitno na vso moč prizadevali, da bi ga privabili k vnovičnemu sodelovanju, saj je njegov talent za igro nesporen.

Vendar... Kako se bo odrezal, glede na to, da se je znova uspel uvrstiti med najboljše, v veliki finale? Kakšne so tam njegove letošnje možnosti?

Vse to lahko zdaj (v začetku decembra), ko šov po tv še traja (zamik predvajanja), le ugibamo. Predvidoma že ta mesec, ko bomo lahko zaključek preko ekranov spremljali v živo, pa bomo videli, če se bo zmagovalna nit udeležencev resničnostnih šovov iz Morja (*Denis Toplak: Kmetija 2014, Bojan Papež – The Biggest Loser Slovenija 2018, ko je, po zaslugi trdih treningov in pravilnega prehranjevanja, v treh mesecih shujšal za neverjetnih 74,4 kg*) pretrgala ali nadaljevala.

Počakajmo torej na trenutek resnice. Zase lahko rečem, da - čeprav bi zmago privoščila tudi komu drugemu - pesti vseeno ponovno najbolj stiskam za sokrajana!

S. A.

Novo leto je topel stisk tvoje in moje dlani.

Novo leto je iskriv pogled iz oči v oči.

Novo leto je tista pesem, ki upanje budi.

Novo leto je gaz nove, še neutrite poti.

Novo leto je nepopisan list za 365 dni.

Novo leto po zdravju, sreči, uspehu hrepeni.

Novo leto vsem zgolj vse dobro želi.

Naj bo božič do vseh prijazen,
poln tople človeške bližine,
leto 2019 pa naj vse slabo odnese,
v vaše življenje vnaša le vedre vsebine,
vam nakloni najlepše sponine in
poskrbi, da lepo nikoli ne mine.

SREČNO!

Uredništvo Novic

Pobananka za otroke

INTERVJU z Urško Repušič, vrhunsko športno plezalko

Urško Repušič, mlado športnico iz Rač, smo lahko nekoliko spoznali že v prejšnji, 79. številki naših Novic. Takrat smo vam na kratko našli nekaj najvidnejših uspehov mlade športne plezalko. Urška si vsekakor zasluži, da jo kot našo občanko spoznamo še nekoliko podrobneje. Dogovorila sva se, da se bova v intervjuju tikala, kot je to običaj med planinci.

Za začetek, kdo pravzaprav je Urška Repušič?

*Urška Repušič je takole pozirala svoji mami
Foto: Mateja Repušič*

Sem 18-letna dijakinja II. gimnazije Maribor. Plezanje sem začela trenirati pri sedmih letih - sprva zgolj kot občolsko aktivnost in kot vir zabave ter dobrega počutja, kaj kmalu pa sem odkrila ljubezen do plezanja, se začela udeleževati tekmovanj ter povečala količino treningov. Enajst let kasneje pišem in odgovarjam na vprašanja tega članka, ob razmišljanju, da sem letos postala svetovna mladinska podprvakinja, zmagovalka skupnega seštevka evropskega mladinskega pokala, članska in mladinska državna prvakinja 2017...; v naslednji sezoni me čakajo kvalifikacije na olimpijske igre, članske tekme svetovnega pokala itd.

Kljub temu, da se uspehi lepo slišijo, me ne definirajo, temveč so le osebni opomnik, da sem sposobna vsega, če sem za to pripravljena trdo delati in vložiti veliko truda.

Nam lahko zaupaš, kako se je vse začelo, kdo te je navdušil za športno plezanje in kdaj?

Za športno plezanje sem se navdušila kar sama. Že kot majhna punčka sem rada plezala po igralih, raznih obzidjih, skalah ob morju, po čemer koli sem lahko. Ko sem bila stara 7 let, smo s starši počitnikovali v Bohinju in takrat sem ob jezeru, ki smo ga obiskali, zagledala naravno plezalno steno, po kateri so plezali ljudje in to me je v trenutku navdušilo. Navdušenje nad plezanjem je povzročilo, da sem še istega leta pričela obiskovati šolo športnega plezanja pri Akademskem plezalnem klubu Kozjak Maribor.

Imaš kakšno vzornico v športnem plezanju ali v življenju na splošno?

Nimam posebnega vzornika. Rečem lahko le, da me navdihujejo karakterne lastnosti mnogih ljudi - motivacija, pozitivna volja do življenja, odnos do soljudi, določena dejanja... Vendar kljub vsemu to uporabim kot spodbudo

za oblikovanje svojevrstnega značaja - moj namen ni kogarkoli posnemati. Nekateri podvigi in dosežki ostalih plezalcev so res neverjetni, velikokrat mi predstavljajo vir motivacije in me spominjajo, da lahko s trdim delom in predanostjo dosežeš vse cilje. Nihče ni popoln, vedno sem in vedno bom strmela k oblikovanju lastne in svojevrstne identitete. Moja (športna in življenjska pot) je unikatna. Kljub mnogim padcem, tudi neuresničenim ciljem, sem z vztrajnostjo in veliko motivacijo vedno uspela najti pravo pot. In to se mi zdi pomembno.

Nadaljujva še malo netekmovalno. Je težko združiti šolske obveznosti, treninge in tekmovanja?

Treningi vsekakor zahtevajo in zapolnjujejo večino mojega časa, poleg teh pa preostanek časa zapolnjujejo šola in šolske obveznosti, zato si velikokrat želim, da bi imel dan 30 ur. Navadnemu ne-športniku se moje usklajevanje šole in profesionalnega športa najverjetneje zdi znanstvena fantastika, saj mnogi moji sošolci ugotavljajo, da zaradi šolskih obveznosti 'nimajo lajfa', jaz pa zadnja leta šport in treninge jemljem kot službo, šolo pa kot dodatno aktivnost (smeh).

Pred tabo je matura, bo zato manj časa za plezanje v letu 2019?

Zavedam se, da bo to šolsko leto še posebej naporno, saj je letos (poleg mature) na sporedu tudi veliko članskih svetovnih pokalov, baznih reprezentančnih treningov in priprav, reprezentančnih izbornih treningov ter priprav na olimpijske igre; posvetiti se bo treba vsem trem disciplinam - tudi hitrostnemu plezanju... Plezanje bo leta 2020 prvič na olimpijskih igrah (Tokio) in svetovni pokali v prihajajočem letu (sezoni 2019) štejejo kot predizbor. Olimpijske igre so sanje vsakega športnika, vendar sta, žal, razpoložljivi le dve mesti (olimpijskih iger se bosta lahko udeležili dve plezalki in dva plezalca), konkurenca v Sloveniji pa je izredno velika. Na olimpijskih igrah bo le kombinacija treh disciplin, posamičnih medalj ne bo, zato se moram letos (poleg vseh mladinskih in članskih reprezentančnih treningov, priprav v tujini, izbornih treningov, pripravljanih tekem, mladinskih evropskih pokalov) pripravljati še na članske svetovne pokale v treh različnih disciplinah. Za možnost kvalifikacije na olimpijske igre moram imeti v vsaki disciplini najmanj dva rezultata. Te tekme so na različnih kontinentih, velikokrat potujemo kar iz tekme na tekmo, brez postankov v Sloveniji. Poleg tega so pred nami tudi evropsko člansko prvenstvo, svetovno člansko prvenstvo, mladinsko svetovno in evropsko prvenstvo. Na vse tekme moram biti izbrana (na podlagi reprezentančnega izbora). Te tekme bodo v razponu šestih mesecev, zato moram vrhunsko formo ohranjati praktično več kot pol leta. Razen tega moram narediti še izpit za avto, dokončno izbrati faks. Hm, to bo še zanimivo!

Te morda kateri od predmetov posebej skrbi?

Kljub temu, da sem na zelo zahtevni šoli, me ta ne skrbi, saj sem se tekom športne kariere naučila skrbno in natančno organizirati razpoložljivi čas. Stopnja zahtevnosti je visoka, priprave na maturo pa zahtevajo še več vložnega časa, kar pomeni, da si ne morem privoščiti počitka. Počitnice je (poleg treningov) treba maksimalno izkoristiti za učenje in opravljanje ostalih šolskih obveznosti.

Ker si življenje posvetila športnemu plezanju, bo težko postaviti šolo na prvo mesto?

Šola in plezanje sta mi bila vedno enako pomembna; šola je vedno predstavljala nujno obveznost, vendar sta doslednost in vztrajnost povzročila dobre rezultate in posledično večjo motivacijo. Kljub vsemu pa je (še posebej v zadnjih treh letih) plezanje v mojem srcu pridobilo zelo posebno mesto. Predstavlja nekaj, kar delam iz srca in v čemer uživam. Kljub pomembnosti šole za splošno življenje in zagotovitev brezskrbne prihodnosti bom brez pomisleka dala prednost tisti stvari ali dejavnosti, do katere gojim ljubezen in strast ter me notranje veseli, izpopolnjuje.

Vem, da ti družina stoji ob strani na športni poti. Kakšna je njihova vloga in 'zasluga' pri tvojih uspehih?

Vloga športnikove družine je predvsem podpora - finančna, predvsem pa psihološka. Ne glede na razplet dogodkov je družina tista, ki mi vedno stoji ob strani; se veseli z menoj ob uspehih in me spodbuja ter nudi oporo v primeru porazov in neuresničenih ciljev. Ko sem bila mlajša, me je prav družina velikokrat spomnila, da moram izpolniti, kar si zastavim in da je pomembno, da sem na treningih vestna, dosledna, osredotočena ter najpomembneje - brezpogojno vztrajna.

Si tudi članica slovenske plezalne reprezentance. Kje opravljate skupne priprave in kako pogoste so?

Sem članica slovenske mladinske in članske plezalne reprezentance. Reprezentančne priprave imamo večinoma v tujini – predvsem v Avstriji (Innsbruck, Graz), tudi Nemčiji (München), reprezentančne treninge pa imamo največkrat v Kopru (center Plus Climbing). V zimskem obdobju so zelo redke oz. jih največkrat ni, v začetku leta pa so najprej vsaka dva tedna, potem vedno pogosteje (najpogosteje enkrat, tudi dvakrat tedensko).

Slovinci poznamo predvsem težavnostno in balvansko plezanje. Ju lahko predstaviš našim bralcem, kakšna je razlika, v katerem bolj uživaš in zakaj?

Pri balvanskem plezanju plezamo na nizki steni, visoki nekje 5 metrov, pod nami so blazine. Balvanska smer oz. balvan ima po navadi največ 12 zelo zahtevnih gibov. Na tekmovanjih imamo od 4–5 balvanov. Pri razvrstitvi se upoštevajo le doseženi vrhovi in cone (označen oprimek na sredini boulderja). Start je označen z oprimki, na katerih so trakovi, ki označujejo, kam mora plezalec postaviti roke in noge ob vstopu v balvan. Plezalec ima neomejeno poskusov, vendar ima za preplezanje enega balvanskega problema časa le 5 minut. Takoj ko se plezalcu čas izteče, mora nemudoma zapustiti balvan, sledi 5-minutna pavza, nato nadaljuje z naslednjim balvanom. Cilj: doseči največje število vrhov in con v najmanj poskusih.

Pri težavnostnem plezanju plezamo na steni, visoki nekje 15–20 m. Na sebi imamo plezalni pas, vrečko z magnezijem in plezalko. Na pas si navežemo vrv, ki ob morebitnem padcu onemogoči padec na tla. Na tekmovanjih se rezultat določi na podlagi višine preplezane smeri. Če uspe plezalec v smeri priplezati do triintridesetega oprimka, se mu šteje višina 33, cilj je priti do vrha.

Športno plezanje bo leta 2020 prvič na olimpijskih igrah. Gre za tako imenovano trojno kombinacijo, kjer je poleg težavnostnega in balvanskega plezanja tudi hitrostno. Kako se spoprijemaš z novo disciplino – hitrostnim plezanjem?

Na tekmovanjih hitrostnega plezanja pleza plezalec na steni, visoki 15 m; naklon in postavitev oprimkov sta natanko določena. Plezalec je opremljen s pasom, na tega si priveže samovarovalno vrv. Same smeri in nakloni so vedno enaki, saj obstajajo predpisana pravila. Na hitrostnih tekmovanjih plezata dva plezalca naenkrat, vsak na svoji strani (ti smeri sta identični). Plezalca lahko začneta s svojim nastopom, ko jima da sodnik znak, da lahko začneta (pisk). Čas se šteje od piska do pritiska gumba na koncu smeri. Svetovni rekord v hitrostnem plezanju je 5,48 sekunde.

Do lanskega leta Slovenija ni imela stene za hitrostno plezanje, zato je to disciplina, v kateri moram(o) narediti največ napredka. Hitrostno plezanje se mi zdi izredno zanimivo in zabavno, predstavlja mi izziv in me spodbuja k treningu eksplozivnosti.

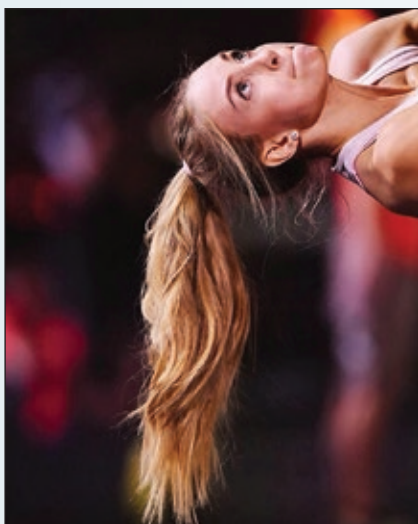

Kot zanimivost naj ti povem, da je Planinsko društvo Fram leta 2000 in 2001 organiziralo tekmi v hitrostnem plezanju na plezalni steni v telovadnici OŠ Fram za osnovnošolce. Si kdaj plezala v telovadnici OŠ Fram?

Ja, tam sem že plezala, vendar se je nivo plezanja in plezalnih sten tako zvišal, da potrebujemo za resne treninge boljše in novejša stena, za hitrostno plezanje pa je potrebna stena z natanko določenimi oprimki, ti imajo predpisan način postavitve, določen naklon in višino.

Za tabo je izredno uspešna sezona v balvanskem plezanju. So bili rezultati pričakovani?

Vedela sem, da sem dobro fizično in mentalno pripravljena, vendar je plezanje, še posebej balvansko, velikokrat 'loterija', saj dobra fizična pripravljenost sama po sebi ne zagotavlja vrhunškega rezultata. Zelo pomembna komponenta je tudi psihološka pripravljenost in spopadanje s stresom. Moji cilji na tekmi so dati vse od sebe, pokazati svoj maksimum. Kljub temu, da so želeni cilji vedno dobri rezultati in stopničke, pa se s tem pred tekmo več ne obremenjujem in si ne postavljam dodatnih pritiskov. Pomembno je zaupanje vase in v svoje sposobnosti ter konstantna osredotočenost, najpomembneje pa je vztrajati in ne obupati do konca, do zadnje sekunde.

V mladinski reprezentanci ste plezalko letos s tekmovanj prinesle precej medalj. Je zaradi tega vzdušje še boljše, se spodbujate ali ste kdaj tudi malce tekmovalne med seboj?

Kljub temu, da smo med seboj konkurentke, smo velike prijateljice in se med seboj podpiramo in spodbujamo. Določena mera tekmovalnosti je vedno prisotna, saj je na mladinskih tekmah omejeno število mest – 4 plezalko na državo, še večja konkurenca je pri izboru za članske tekme, za udeležbo na teh je potrebna vrhunska forma. Velikokrat so tekme zelo oddaljene (Azija, Rusija, Japonska, Amerika ipd.) zato igra pomembno vlogo tudi faktor omejeni reprezentančni denarni proračun.

Bi lahko dejala, da smo po 'vražjih Slovenkah' v alpskem smučanju pred nekaj leti, sedaj dobili še 'vražje Slovenke' v športnem plezanju?

(smeh) Da, nedvomno smo Slovenke v plezanju naredile velik korak naprej, naša pripravljenost in rezultati so iz leta v leto boljši, mlajše članice postajamo vedno bolj konkurenčne tudi v članski konkurenci. Slovenske plezalko zadnja leta krojimo sam vrh v svetovni konkurenci.

Kdo je tvoj trener v klubu in kdo v reprezentanci?

Po nekaj letih plezanja sem zaradi dobrega plezanja in pokazanega napredka začela trenirati pri skupini, ki jo je vodil Gorazd Hren. On me je nekako spremljal skozi celotno tekmovalno kariero. Treninge v Mariboru imam pri njem dvakrat na teden, po dogovoru pa se mu kdaj pridružim tudi na treningih v Velenju, saj živi v Velenju in se v Maribor vozi izključno zaradi treningov tekmovalnih skupin. Ostale treninge naredim sama po njegovih navodilih. Gorazd Hren je zadnja leta tudi selektor slovenske plezalne članske reprezentance. Selektor mladinske reprezentance je Anže Štremfelj.

Kje najpogosteje treniraš in kako uskladiš vse treninge (v klubu, reprezentanci)?

Najpogosteje treniram v starejši telovadnici zraven gimnazije, na kateri se šolam. Kljub temu, da je stavba dejansko stara približno 100 let in plezalna stena 20-30 let, se člani kluba APD Kozjak Maribor trudimo za izboljšanje razmer za treniranje. Reprezentančni treningi so mi velikokrat ugodno nadomestilo za treninge, ki bi jih drugače morala opraviti sama (po trenerjevih navodilih).

Kako bi na splošno ocenila razmere za športno plezanje v Sloveniji?

Iskreno povedano: razmere za profesionalno treniranje plezanja v Sloveniji niso najboljše, imamo veliko slabše pogoje kot naše konkurenčne države, vendar moram izpostaviti, da se plezanje (še posebej v zadnjih letih) tudi v Sloveniji razvija. Zgradili so kar nekaj centrov (v Ljubljani, Kopru, Celju). Plezalna scena

se razvija tudi v Mariboru, vendar na žalost še vedno nimamo profesionalne plezalne stene, zato upam, da bodo olimpijske igre povod za večji razvoj plezalnih sten v Mariboru.

Skoraj vsaka sezona svetovnega pokala ponudi kakšno novo prizorišče. Ti delajo kaj težav ali rada plezaš v neznanu?

Plezanje je skoraj v vseh pogledih 'odprava v neznanu'. Postavitve smeri so vedno drugačne, zato moraš biti na neznanu neprestano pripravljen. Vedno se veselim novih sten, te mi predstavljajo nove izzive in dajejo dodatno motivacijo. Pri plezanju mi je všeč, da moraš pričakovati nepričakovano.

Že imaš kakšno umetno steno ali prizorišče tekmovalca, na katerem tekmuješ zelo rada in ti je všeč?

Najbolj všeč sta mi balvanska stena v Moskvi, na kateri je potekalo svetovno mladinsko prvenstvo, ter balvanska stena na Japonskem, kjer je potekala tekma svetovnega članskega pokala.

Na kateri svoj dosedanji rezultat si najbolj ponosna in kakšni so cilji za prihodnja leta?

Najbolj sem ponosna predvsem na osvojitve srebrne medalje na svetovnem mladinskem prvenstvu, tudi na osvojitve skupne zmage na evropskih mladinskih pokalih.

Najvišji cilj za prihodnost so definitivno olimpijske igre, finale in stopničke na članskih svetovnih pokalih in na svetovnem in evropskem prvenstvu.

Za svoje športne dosežke si prejela že kar nekaj priznanj, Planinska zveza Slovenije te je razglasila za perspektivno športno plezalko. Kaj ti ta priznanja pomenijo?

Ta priznanja so lepa gesta, lep poklon, vendar treniram in trdo delam izključno za sebe, to so moji cilji in sanje, ne potrebujem posebnih odobravanj in priznanj. Je pa vselej lepo, da nekdo opazi vloženi trud in delo, za kar se tudi iskreno zahvaljujem.

Zaenkrat tekmuješ predvsem v mladinski konkurenci. Kako pričakuješ preskok v člansko konkurenco? Se bojiš, da bo to velik preskok ali že komaj čakaš?

Kljub temu, da je bil preteklo sezono (2018) velik poudarek na mladinskih tekmah, sem se imela možnost udeležiti tudi članskih tekem. Na balvanski tekmi na Japonskem sem osvojila 12. mesto, v Ameriki 15. mesto. V sezoni 2017 sem v težavnostnem plezanju osvojila 10. mesto na svetovnem pokalu v Kranju. Naslednje leto bo fokus predvsem na članskih tekmah.

Kako se znebiš treme in živčnosti pred njo, če jo imaš, se je kdaj težko zbrati? Si bolj sproščena, če si bila pred finalom višje uvrščena ali je takrat pritisk višji?

Pred dogodki, ki ti veliko pomenijo, je vsak vsaj malo živčen. Na srečo imam zelo močan karakter, v stresnih situacijah sem sposobna osredotočiti misli. Imam dobro

psihološko podlago – s stresom se zelo dobro spoprijemam in ne dopustim, da bi me 'spravil s tira'. Manjše pritiske glede rezultatov, kot si ustvarjaš, lažje se spopriemaš s stresnimi situacijami na tekmah. Če si pred finalom dobro uvrščen, sam sebi dokažeš, da si sposoben, da sta tvoja fizična in psihična pripravljenost vrhunski. Morda je prisoten občutek, kot da imaš dobro uvrstitev ali kolajno na dosegu roke, vendar se na srečo znam spoprijeti s takšnimi situacijami. Pri tekmovalcih, ki imajo probleme z živčnostjo, pa lahko ta dodaten pritisk odigra negativno vlogo.

Treniraš večinoma na umetnih stenah. Poskusiš tudi kdaj plezanje v naravnih stenah, katerega imaš raje in zakaj?

Večinoma treniram na umetnih stenah, kjer potekajo resne priprave za tekme, v naravnih stenah pa plezamo izključno za užitek. Vsaka stena ima svoj čar. Osebnostno raje treniram na notranjih stenah, vendar imajo zunanje stene za ponuditi mnoge lepote in nepozabne trenutke.

Kaj o tvoji športni aktivnosti menijo tvoji vrstniki, sošolci?

Podpora, ki jo prejmem s strani prijateljev in sošolcev, je neverjetna. Brez težav mi posodijo zpiske, me obveščajo o dogajanju v šoli v času odsotnosti, predvsem pa me spodbujajo in občudujejo moje sposobnosti usklajevanja šole in visoko-intenzivnih treningov. Ob uspehih se skupaj veselimo, ob neuresničenih željah me bodrijo. Resnično sem jim hvaležna za vso podporo.

Kaj imajo tvoji vrstniki, česar ti nimaš? Ali obžaluješ kakšno zamujeno priložnost?

Predvsem možnost brezskrbnih poletnih počitnic – možnost uživanja na morju, več prostega časa in manj naporno ter 'natrpano' življenje. Nimajo tako velikih fizičnih in psihičnih obremenitev, vendar je najpomembnejše to, da sem jaz takšen življenjski stil sama izbrala. Za svoje želje in cilje sem pripravljena žrtvovati vso 'uživancijo' in preživeti ure in ure svojega življenja na zahtevnih treningih. Velikokrat se prav tako ne morem udeležiti raznih družinskih in prijateljskih srečanj.

Kaj imaš ti, česar tvoji vrstniki nimajo?

Imam aktivnost, do katere gojim ljubezen in strast; plezanje me osrečuje in daje mojemu življenju nek namen, ki me še dodatno motivira. Veliko potujem po svetu, na tekmah in treningih resnično uživam, zato lahko rečem, da mi ta šport predstavlja vir sreče in mi daje občutek samouresničevanja. Všeč mi je, da segam nekoliko 'izven okvirjev' (smeh).

Ti je kdaj žal, da med počitnicami ne moreš več časa preživeti s svojimi vrstniki kje na morju, ali pa preprosto lenariti?

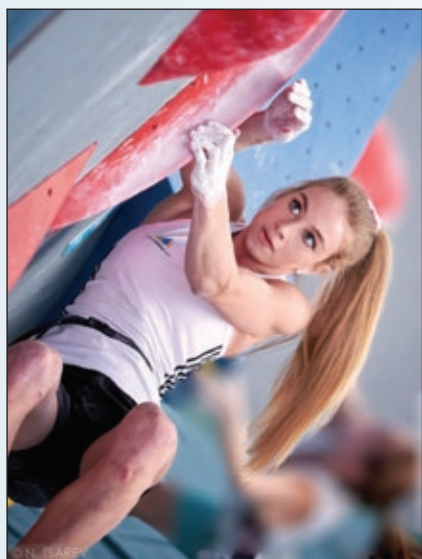
Ja, edini čas, ko bi potencialno lahko šla na morje, je konec novembra, takrat pa imam šolo in si ne morem privoščiti izostankov, saj si v tistem času v šoli naredim rezervo – skušam opraviti čim več obveznosti in pridobiti čim več ocen.

Kako Urška preživlja prosti čas, če ti ga ob šoli in plezanju seveda še kaj ostane?

V primeru presežka prostega časa, kar je v veliki meri redkost, tega preživim s prijatelji, preberem kakšno knjigo, se z družino odpravim na izlet, včasih pogledam tudi kak film ali serijo. V skrajnih primerih se odpravim na 'shopping' (smeh).

Plezanje nekako povezujemo tudi s planinstvom, čeprav se tekmovanja odvijajo na umetnih stenah. Ali kdaj greš v gore, si se že povzpela na Triglav?

Na Triglav se še nisem povzpela, vendar obožujem naravo in rada preživljam čas v njej. Za planinstvo bo več časa po končani karieri, definitivno bom več prostega časa preživela v gorah. Bolj se želim posvetiti plezanju v skali, rada bi poskusila tudi plezanje več-raztežajnih smeri, morda nekoč preplezala Triglavsko steno.

Vse foto:
arhiv sogovornice
(različni avtorji:
Yanne Golev,
Nikita Tsarev,
Ryu Voelkel,
Leo Zhukov,
Eddie Fowke,
Bjorn Pohl)

Kaj bi sporočila našim bralcem ob koncu leta 2018 in vstopu v leto 2019?

Najboljše stvari v življenju so tiste, za katerih pridobitev je potrebno stopiti izven območja udobja; to so stvari in cilji, v katere je treba vložiti veliko dela in energije, vendar občutek zadovoljstva in doseženega cilja povrne ves vložen trud. Kar je težko, naredi najprej. Pri vsem v življenju je ključnega pomena vztrajnost, začetek je najtežji. Pozitiven odnos je ključ do uspeha. Vedno lahko začneš znova. Pot do uspeha in cilja bo vedno prepredena z mnogimi padci in težkimi trenutki, vendar je na življenjski poti daleč najpomembnejše to, kako se soočiš z neuspehi in kako se odločiš nadaljevati svojo pot. Ne glede na uspehe, priljubljenost, denar ipd. ni nihče vreden več od sočloveka, zato spoštuj soljudi. Nič ni pomembno, nič, razen pristinih trenutkov sreče. Iskreno vam želim vse najlepše!

Urška, še enkrat čestitke za izjemne športne dosežke in rezultate, hvala za tvoj čas. Želim ti uspešno kariero še naprej in da ne bi poznala poškodb! In seveda še tiha želja (verjamem, da v imenu vseh občanov), da bomo nekoč lahko stiskali pesti zate na olimpijskih igrah.

Pripravil: Jože BOBOVNIK

ZDRAVJE IN LEPOTA

Doslej smo na tem mestu pozornost vselej posvečali tistemu najvrednejšemu v našem življenju – zdravju in napotkih, kako ga ohraniti oz. si ga izboljšati, znova povrniti. Tokrat – z ozirom na to, da se bliža novo leto, v katerega bi vsi želeli vstopiti čim lepše in čim lepši – smo rubriko razširili še na vizualno plat našega bivanja.

December je čas, ko delamo tudi osebne bilance ter z visoko stopnjo odločenosti in motivacije sprejemamo sklepe o tem, kaj bomo v prihodnje na katerem področju storili, spremenili, izboljšali. V ta sklop, če gre verjeti statistikam, pri največ ljudeh sodijo namere, da bodo shujšali, prenehali kaditi, se odpovedali prekomernemu pitju, se več gibali, na splošno živeli bolj zdravo. To velja tako za moške kot ženske.

Nobena skrivnost ni, da je precej ljudi (s tem se pogosteje in močneje obremenjujejo predstavnice nežnejšega spola) nezadovoljnih tudi s svojim videzom, neredko obrazom, ki je najbolj izpostavljen in na oči drugih. To je še izraziteje prisotno v predprazničnih dneh, ko je več družabnosti, ko se obetajo novoletne zabave ipd.

Ali veste, da lahko na relativno preprost način dosežete večje zadovoljstvo z življenjem, z lastnim videzom, kar oboje vpliva na ugodnejše počutje in višjo samopodobo? (Uredništvo)

V letu 2019 do še boljšega počutja

Vsi vemo, da je za zdravje potrebna zdrava prehrana in solidna rekreacija. Oboje se med ljudmi razlikuje, saj nimamo vsi enakih potreb in enakega zdravstvenega stanja. A res je tudi, da za dobro počutje lahko naredimo veliko več.

Na počutje in zdravje vplivajo naše misli. Včasih je videti, kot da nas misli obvladujejo. Čutimo, da smo nemočni. Ampak mi smo tisti, ki se lahko odločimo za pozitivne in spodbudne misli. Zakaj bi se neprestano obsojali? Zakaj bi obsojali druge ljudi? Ko poslušamo svoje misli, ne poslušamo samo z ušesi. Poslušajmo naše celo telo in odzove se z dobrim ali slabim počutjem.

Kaj pa čustva? Včasih smo veseli in radostni, drugič nas je strah ali smo žalostni. Tako pozitivna kot negativna čustva sprejmemo in jih ne zatremo, saj so odraz trenutnega doživljanja ali nam poskušajo nekaj povedati. Naučimo se pravilno uporabiti njihovo energijo na način, ki našemu telesu in počutju koristi.

Komunikacija ni pomembna samo zaradi sporazumevanja. S komunikacijo vplivamo na doseganje ciljev, kakovost življenja, na svoje zdravje, lastno počutje in počutje drugih ljudi – v privatnem in poslovnem življenju. Spoštljivo in pozitivno sporazumevanje omogoča, da izrazimo tudi naše nestrinjanje, ampak to storimo na način, ki odraža naše vrednote, istočasno pa upošteva mnenje in potrebe sogovornika.

Narava je med mojimi vrednotami zelo visoko. Kaj pa pri vas? Področje občine Rače-Fram prebivalcem nudi čudovito naravo, ki s svojo energijo polepša vsak dan.

Številnim ljudem zemlja predstavlja razvedrilo ali nudi vir dohodka. Ko gremo na sprehod v Sloveniji ali širše, ne razmišljamo o težavah in konfliktih, nesporazumih in drugih negativnostih. Sprejmimo pozitivno energijo morja, rek, gora, ribnikov, parkov, gozdov ter se s čuječnim zavedanjem povežimo s svojim srcem.

Povezava z naravo, pravilno upravljanje in izražanje čustev, učinkovita komunikacija v osebem in poslovnem svetu, pozitivne misli, rekreacija, zdrava prehrana, ustvarjalnost ipd. so nekatere izmed kvalitet ljudi, ki se počutijo dobro in v svojem življenju ter življenju drugih vidijo smisel in namen.

Če vas zanima kaj več, vabljeni na <http://www.vitalna-angaziranost.si>, ne spreglejte pa tudi informacije na strani 13.

V letu 2019 vam želim veliko dobrega počutja, učinkovitih poti, kakovostnih odnosov in življenjskih dosežkov.

*Vesna LEME s. p. turizem, izobraževanje, prevajanje
Psihologija dobrega počutja*

Mikropigmentacija do večjega zadovoljstva z videzom

Izraznost, jasni obrisi, čiste linije in simetrija so vidiki na obrazu, ki jih kot celostno sliko dojemamo pod pojmom lepota.

Moderna visokotehnološka mikropigmentacija zanj in zanjo lahko z ustreznimi pripomočki in na podlagi sodobnih metod pomaga vsem pri približevanju k osebemu pojmovanju idealne podobe in pri neopazni ter nevsiljivi korekciji obraznih potez. Popolna mikropigmentacija znane blagovne znamke dobesedno vsakemu trenutku podeli več izraznosti.

Podarite vašemu pogledu več globine, vašim ustnicam idealne linije in vašemu obrazu z optimalno obliko obrvi lep in harmoničen okvir. Sanje o takšni lepoti so trajne in vas bodo spremljale z gotovostjo – zmeraj in povsod.

Ustnice niso brez razloga ultimativni izraz čutnosti. Veliko ustnic utрпи posledice brazgotin zaradi herpesa, 'scefраниh' obrisov ali jim enostavno manjka volumna.

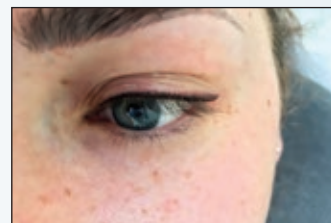
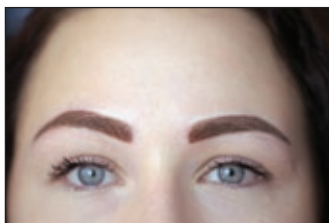
Z različnimi tehnikami senčenja in številnimi barvnimi odtenki je mogoče doseči optimalno korekcijo oblike, barve in volumna. Rezultat so povsem naravne in čudovite ustnice.

Oči so pregovorno naša vrata do duše. Preko stika z očmi se v delčkih sekunde odločimo o simpatičnosti in povezanosti z drugo osebo. Možnosti, da z mikropigmentacijo poudarite in polepšate oči, so velike. Od nevpadljive, naravne zgostitve trepalnic do seksi videza v slogu 'smokey eyes' obstaja velika izbira možnosti in variacij. Tehnike optičnega učinkovanja proti staranju, ki bodo vaše oči pomladile in korigirale, so seveda tudi del tega repertoarja.

Z natančno korekturno mikropigmentacijo lahko izenačimo neopazno optično os in tako pogledu dodamo kontrast ter globino. Pri optični zgostitvi trepalnic med njimi rišemo majhne pike. Te posledično delujejo polnejše in temnejše, pogled v celoti postane izrazitejši. Možno je dodatno ojačanje učinka zgostitve trepalnic, kar bo zelo zadovoljilo predvsem ženske, ki nosijo očala. Slavne 'smokey eyes' se opirajo na istoimensko tehniko ličenja in podelijo očem pridih skrivnostnosti, saj korigirajo optično os za malenkost navzgor. Te tehnike premorejo podeliti veliko globine, kontrasta in izraznosti.

Obrvi so mnogokrat podcenjene v vlogi nosilca izraznosti obraza. Obrazu dajo okvir in določajo pomembne linije ter čustvene poteze. Šele s popolnimi linijami se optimalno odpre pogled, ki daje obrazu elegantno podobo.

Za doseganje navidezno naravne slike dlačic se uporabljajo različne tehnike risanja. Da bi ta učinek še stopnjevali, deloma uporabljamo tudi večkratno barvno senčenje. Pri delu poskušamo izenačiti obe obrvi tako po višini kot obliki, da se na ta način kaširajo morebitne neenakosti in da postane obraz kar se da simetričen, saj s tem znanstveno dokazano v veliki meri prispevamo k privlačnosti.

Z majhnimi kozmetičnimi skrivnostmi in posegi do popolnejšega videza

Želimo vam, da jutranji pogled v ogledalo ustvari pogoje za lepo in uspešno nadaljevanje dne!

Leonida KMETEC ČERANIĆ
Kozmetika in mikropigmentacija Lea

SPOZNAVAMO DELO DRUŠTEV

DRUŠTVO PODEŽELSKIH ŽENA KLASJE RAČE

Srečanje društev: Rače, 1. september 2018

Pomlad, poletje, jesen, zima, pomlad, poletje, jesen, zima... Setev, okopavanje, žetev, trgatje, setev, okopavanje, žetev, trgatje... In kolo letnih časov ter opravil se vrti vedno znova, vedno po enakih tirnicah. A včasih je še kako dobrodošlo in tudi potrebno prekiniti to enoličnost, početi še nekaj drugega, se sprostiti, izobraževati, se družiti.

Zato se žene in dekleta včlanjujemo v društva podeželskih žena, deklet in kmetic (kakor se pač kje imenujejo). Naše društvo se imenuje Društvo podeželskih žena Klasje Rače. Delujemo že štirideset let - sicer ne pod istim imenom (prej smo se imenovale Aktiv kmečkih žena, za kar nas še kar zamenjujejo), pa vendar. Družimo se še vedno iste članice, pridružujejo pa se nam vedno nove in nove. Tudi delujemo ves čas z nespremenjenim namenom – da se družimo, izobražujemo, kuhamo, kaj izdelujemo in vmes seveda z veseljem še malo poklepetamo.

Kljub temu pa se je tudi v naših vrstah občasno začela pojavljati monotonost. Nato pa se je zaiskrila domislica – ideja, da bi se pričele družiti tudi s članicami sosednjih stanovskih društev. Ta praksa je bila prisotna že pred desetletjem in se izkazala za uspešno, zato smo jo sklenile obnoviti. V lanskem letu so jo iz dolgega spanca predramile članice Društva žena Ajda iz Starš, letos pa je bilo nadaljevanje te naloge zaupano Društvu žena Framsko Pohorje in Društvu podeželskih žena Klasje Rače. Srečanja, ki smo ga organizirale v soboto, 1. 9. 2018 (v prostorih PGD Rače, katerih uporabo so nam gasilci prijazno sponzorirali, za kar se jim iskreno zahvaljujemo), so se, poleg obeh navedenih društev organizatoric iz naše občine, udeležile še članice Društva žena Hoče-Slivnica, Društva žena Miklavž na Dravskem polju in Društva žena Ajda iz Starš.

Ob prihodu na srečanje smo vsem udeleženkam ponudile pijačo dobrodošlice in slastno pecivo naših članic. Po pozdravih, rokovanjih in objemih smo se razdelile v tri skupine.

Prva skupina se je odpravila na ogled cerkve sv. Jožefa Delavca Rače, ki v svoji notranjosti premore čudovit mozaik, delo patra Marka Ivana Rupnika z motivom Jezusovega čudeža 'pomnožitve kruha'. Seveda je sledil še nagovor domačega farnega pastirja.

Druga skupina se je odpravila v kletne prostore gradu Rače, kjer je na ogled bogata zasebna etnološka zbirka družine Gril Hameršak. Zbirka vsebuje številne, preštete eksponate za tako majhen prostor. To so naprave, pripomočki in tudi že nekateri stroji, ki so jih nekdanji okoliški obrtniki, kmetje in industrialci uporabljali pri svojih opravilih. Za prepoznavo nekdanje namembnosti marsikaterega predmeta je bila potrebna razlaga lastnice zbirke, Nevenke Gril Hameršak. Zbirka je res vredna pozornosti in ogleda.

Tretjo skupino sem, tokrat v vlogi lokalne vodnice, popeljala na ogled gradu Rače. Gostje sem seznanila z nekaj najosnovnejšimi podatki in zanimivostmi o lokaciji, kjer smo se nahajale. Povedala sem, kdaj je nastalo prvo naselje v tem prostoru, kdaj so se Rače prvič pojavile v pisnih virih, kako daleč v zgodovino segajo začetki izgradnje gradu, da so se v njem nekoč dogajale politične spletke svetovnih razsežnosti, danes pa se tam sprejemajo pomembne, celo življenjske odločitve (seje občinskega sveta in poroke v Beli dvorani). Ogledale smo si tudi grajsko dvorišče z grajsko kapelo, ki je posvečena sv. Janezu Nepomuku in je čudovit ambient za katoliške obrede, koncerte ipd.

Nato so se skupine izmenjale, na koncu pa smo se ponovno dobile v dvorani PGD Rače. Sledil je uradni del s kulturnimi vložki vokalne skupine Virtus iz KUD dr. Pavel Turner iz Frama.

Razveselile smo se spodbudnih besed župana naše občine, Branka Ledineka, ki nas je lepo pozdravil in pouradil pomen naših prizadevanj. Iskreno hvaležne smo mu za vse povedano, občini pa dolgujemo tudi zahvalo za odobrena sredstva za izvedbo našega srečanja.

Razveselile smo se tudi obiska Tanje Kosi, strokovne delavke Občine Rače-Fram, na katero se obračamo vedno

znova, ko ne vemo, kako naprej in ko smo v zagati, kako izvesti kakšen projekt, ona pa nam vedno prisluhne in pomaga najti rešitev, za kar se ji še po tej poti najlepše zahvaljujemo. Prav tako si naših dejavnosti ne moremo predstavljati brez Mance Kovačec iz KGZ Maribor, ki povezuje vsa ta društva, nam pošilja novice o njihovem delovanju in o dogajanju na kmetijah ter družabnem življenju na podeželju. Tudi njej gre iskrena zahvala.

Uvodnim nagovorom in formalnostim je sledilo bogato kosilo, ob katerem smo lahko poklepetale in si izmenjale najrazličnejše informacije.

Po kosilu pa je namesto kalorične sladice sledilo druge vrste sladko presenečenje. Na oder je namreč prišel Stane Vidmar in nas očaral s svojimi pesmimi.

Marsikateri članici se je orosilo oko, saj so mnoge njegove pesmi namenjene materam. Nekatere so z njim ne le zapele, ampak celo zaplesale.

Vse foto: Lucija Klauž

Bilo je čustveno, obenem pa veselo in zabavno.

Po uri in pol njegovega nastopa je sledila zabava ob glasbi in plesu, zdaj pa že preštevamo dneve do naslednjega srečanja. Do takrat pa si bodo letni časi znova 'podajali vrata' – jesen bo kmalu prepodila zima, za njo bo prišla pomlad, ki ji bo sledilo poletje. Za nas pa bo po spravilu pridelkov napočil čas za krajši počitek, nato pa znova setev, žetev... In tako bo kolo časa prav kmalu naredilo še en obrat in privedlo do našega vnovičnega srečanja prihodnje leto. Se že veselimo!

Patricija THALER

Kar koli že delate, delajte iz srca.

DRUŠTVO KRAJANOV KOPIVNIK

Prikaz prešanja na 130 let stari preši

V okviru praznovanja Krajevne skupnosti Fram je potekala tudi prireditev 'Prikaz prešanja na 130 let stari leseni preši'. Slednja je postavljena na začetku vasi Kopivnik kot etnološki muzej.

Na Framskem, kamor spadajo gričevnat del Frama in Morja ter vasi framskega Pohorja - Loka pri Framu z Gradiščem, Kopivnik, Ranče, Šestdobe in Planica, je bilo nekoč zelo razvito sadjarstvo. Sadovnjake so predstavljale visoko debelna drevesa jablan. V njih se je kosila trava in sušilo seno, v jeseni pa paslo živino. Sadje je bilo ekološko in neškropljeno. Take sadovnjake danes imenujemo travniške sadovnjake. Na tem področju je bilo sadje vir zaslužka. Bilo je uporabno kot živilo za takojšnje zaužitje, iz njega pa so delali tudi kompote, pite, zavitke (po domače štrudle) ipd. Lepo sadje so ljudje spravili za ozimnico, manj kakovostno pa so stisnili v sok in naredili pijačo. Tropine so uporabljali za hrano živine (krav in svinj). Nekaj sadja so tudi posušili in gospodinje so pred božičem naredile sadni kruh (klecprot).

Da je bilo sadjarstvo na našem področju v preteklosti res razvito, pričajo številne uspešne razstave in polni vagoni prodanega sadja. Značilnost teh sadovnjakov je bila izmenična rodnost.

Zaradi intenzivnosti kmetovanja so bili kasneje ti sadovnjaki izkrčeni, teren pa poravnani in preurejeni v travnike, ki omogočajo strojno obdelavo in s tem tudi znatno večje pridelke.

Za stiskanje sadja so bile skoraj pri vsaki hiši framskega Pohorja stiskalnice ali preše. Večino teh preš so zamenjali z novimi, sodobnejšimi hidravličnimi in vodnimi prešami, ki so lahko polavtomatske in avtomatske. Le redke še delujejo.

Eno teh starih preš so krajanje postavili ob cesti na začetku vasi Kopivnik. Za postavitev imajo največ zaslug Jakob Lunežnik, Igor Golavšek in Ivo Bojc. Poleg njihovega prostovoljnega dela je potrebno omeniti še veliko dela drugih prijateljev, ki so pomagali pri postavitvi. S finančno pomočjo naše občine so naredili tudi nadstrešek.

V okviru prireditve ob praznovanju praznika Krajevne skupnosti Fram pa so na tej preši prikazali prešanje na stari način.

Na začetku so prikazali, kako se z lesnim kijem tolče sadje v sadno kašo. Tako je namreč bilo, dokler ni bilo sadnih mlinov. Te so najprej poganjali ročno, dokler ni bilo elektrike, potem pa z elektromotorji.

Na sadnem mlinu z betonskimi valji so zmleli sadje v kašo, to pa so z leseno lopato, ki je bila izdolbena iz lesa, zmetali v koš. Na potlačeno sadno kašo so v košu dali veho (okrogli pokrov iz debelega lesa) in plohe ter bolho pod prešpan. Z vrtenjem vretena gor in dol ter dodajanjem riglov se je prešalo in sok je skozi late lesenega koša iztekal na krnico in nato skozi cev iz bezga v škafo. Da je bil izpleten soka iz sadne kaše večji, se je mlelo in potem stiskalo dvakrat.

Prisotni na prireditvi so obujali spomine na tiste čase in na stare sorte sadja, ki izginjajo. Etnološka prireditev je (kljub dežju) popolnoma uspela.

Ponosni smo, da lesena preša iz leta 1879 še vedno deluje.

Dogodek je z nekaj zapetimi pesmimi popestrila Etno skupina Zala, ki deluje v okviru KUD dr. Pavel Turner Fram (pod vodstvom Romane Mate).

Za finančno pomoč pri izvedbi prireditve se zahvaljujemo Krajevni skupnosti Fram.

Člani Društva krajanov Kopivnik so obljubili, da bodo naslednje leto ponovili prikaz prešanja, namesto koša pa bodo prikazali stiskanje z lesenimi obroči.

Stanko HOJNIK

DRUŠTVO UPOKOJENCEV RAČE

Jesenske aktivnosti v našem društvu

• Letovanje na Dolgem otoku v kraju Luka

Mesec september sem imela že od nekdaj za mesec, ko gredo upokojenci na morje. Tedaj sonce ni več tako močno, na obali ni več gneče in tudi vse ostalo postane mirneje. Septembra se spustijo tudi cene letovanja ob morju, ki pa še zmeraj ponuja čist zrak, morsko sol in milo mediteransko klimo, s tem pa odlične pogoje za nepozabne počitnice.

Prišlo je težko pričakovano jutro, 5. 9. 2018, ko se nas je dvajset upokojencev in upokojenk zbralo pred znano trgovino v Račah, kjer nas je čakal avtobus. Dobrovoljnih obrazov in polni pričakovanja smo se podali letošnjemu cilju naproti (nekateri že drugič). Dolgo cestno pot smo si krajšali s klepetanjem in krajšimi postanki, nato smo preživeli slabi dve uri zibanja na valovih bisernega Jadrana, ki mu je sledil še 20-minutni avtobusni transport na cilj, torej v Luko, kjer nas je pričakal gostitelj s pijačo dobrodošlice.

Ob večerih smo se zabavali ob prijetni glasbi, ki nas je z venčki dalmatinskih melodij prijazno vabila na plesišče. Tovrstne pesmi najbolj pobožajo dušo, če jih zapoje domača klapa. Tudi slovenske glasbe ni manjkalo. Organizirani so bili izleti, skratka, prav vsak je lahko izbral nekaj po svojem okusu in trenutnem razpoloženju. Naslednji dan dopustovanja smo si ogledali tunel, ki so ga zgradili v času Jugoslavije in je služil kot skryvališče za vojne ladje.

Tunel, ki je služil kot skryvališče za vojne ladje

Nato smo se odpeljali na degustacijo medu in črne medice v mesto Verunič ter na ogled svetilnika 'Veli rat' (največji svetilnik na Jadranu). Obisk naravnega parka Telaščica, slanega jezera in farne oslov je sledil tretji dan našega letovanja. Organiziran je bil tudi celodnevni izlet z barko do velike in male Rave. Očaral nas je ogled oljčnega nasada in nato še mesteca Žman, kjer nas ni bilo potrebno posebej siliti k degustiranju sira, vina, sirotke, mleka, suhih fig, črnega vina in travarice. Manjkal ni niti celodnevni izlet po Kornatih in nazadnje še ogled obmorskega mesteca Sali.

Tudi praznovali smo. Članici našega društva, Marija Kotnik in Lizika Žumer, sta prav v času letovanja na otoku praznovali rojstni dan (naša Lizika celo okroglega). Obema smo pripravili rojstnodnevno presenečenje - torto, ki je bila pripeljana iz Zadra in pospremljena s šopkom obmorskega cvetja. Zbrani smo jima zapeli tudi znano pesem 'Vse najboljše za te', ki ob takšnih jubilejih ne sme manjkati.

Sedita slavljenki Lizika Žumer (levo) in Marija Kotnik

Presenečenje je v celoti uspelo, pa tudi solze sreče so pritekale po licih slavljenk, ki se želita še preko Novic zahvaliti vsem, ki so jima pripravili nepozabno doživetje.

Skupinski posnetek pred odhodom domov; z mladim in prijaznim direktorjem hotela, Lovrom Gačino

Dnevi so zbežali, kot bi jih odpihnila burja, in kar prehitro je prišel čas za povratek. Vendar: lepo je odpotovati, a še lepše se je vrniti domov.

Leto 2018 se bo kmalu izteklo in marsikdo se že sprašuje, kam nas bo pot vodila prihodnje leto, ko v našo družbo prijazno vabimo še koga, saj se imamo zares prijetno. Zdaj veste, zakaj upokojenci nikoli 'nimamo časa'!

• Nastop GS DUR na 18. F3ŽO v Ljubljani

Od 1. do 3. oktobra 2018 je v ljubljanskem Cankarjevem domu potekala prireditev – F3ŽO. Letošnji že 18. Festival za tretje življenjsko obdobje je gostil številna društva upokojencev iz vse Slovenije in tujine, potekale so najrazličnejše predstavitve za kakovostno in zdravo staranje, bogat spremljevalni program na dveh odrih ter izobraževalni in strokovni program. V kulturnem programu se je na dveh odrih predstavilo več kot 70 društev iz vse Slovenije.

Med povabljenimi društvi je bila tudi naša glasbena skupina DUR, ki se je s svojim glasbenim programom predstavila 2. oktobra 2018 na velikem Medgeneracijskem odru. Nastop je v celoti uspel, kar je seveda navdalo z zadovoljstvom ne le nas, nastopajoče, ampak tudi številne poslušalce, ki so se udeležili dogodka in skupaj z nami prepevali, na koncu pa nas nagradili z avplavzom.

Nastop GS DUR na 18. F3ŽO v Cankarjevem domu

• Predavanje o varnosti v cestnem prometu

V petek, 5. oktobra 2018, smo ob 17. uri za vse naše upokojence organizirali predavanje o varnosti v cestnem prometu. Predavanje je potekalo v Medgeneracijskem centru DANica v Račah. Izvajalec je bil Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Maribor. Poučno in zanimivo predavanje je bilo namenjeno starejšim, ki so še vedno mobilni. Sedemnajst udeleženk in udeležencev nas je z zanimanjem prisluhnilo predavatelju Denisu Kocbeku, ki nas je seznanil z veliko novostmi, obenem pa smo se strinjali, da je bilo še kako koristno obnoviti teoretično znanje, ki ga seveda nujno potrebujemo pri praktični vožnji z našimi jeklenimi konjički.

Zahvaljujemo se predavatelju za izčrpano posredovanje novosti na področju cestnega prometa in varnosti v njem. Posebna zahvala gre Občini Rače-Fram in županu Branku Ledineku, saj je matična občina omenjeno predavanje finančno podprla. Hvaležni smo tudi vodji MGC DANica Rače-Fram, Meliti Šmid, ki nam je pomagala pri izvedbi projekta.

• Zahvale

Ker boste to številko Novic Občine Rače-Fram prejeli v decembru, ko bodo pred nami najlepši trenutki celega leta, bi se rada vsem članom in članicam našega društva v imenu UO DU Rače iskreno zahvalila za vso podporo in pomoč pri našem in mojem delu. Posebna zahvala gre Občini Rače-Fram z županom Brankom Ledinekom, Krajevni skupnosti Rače, KO Rdečega križa Rače in OO DeSUS Rače-Fram, ki so finančno pomagali pri izvedbi naših aktivnosti.

Pred nami je praznični december – čas, ko se oziramo nazaj in delamo 'inventuro' leta, ki se izteka. To je tudi čas, ko se oziramo naprej, v prihodnost, v leto, ki prihaja. Porajajo se obljube, zaobljube in želje - želje zase in za bližnje. Želim vam izpolnitev vseh želja, veliko sreče in lepih sanj, ki vam jih naj prinese božični dan. Novo leto pa naj zaživi brez solza in skrbi, naj bo polno upanja, sreče in zdravja. Srečno 2019!

Irma KMETIČ,
predsednica DU Rače

KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO DR. PAVEL TURNER FRAM

Etno skupina Zala in 'V Framu sem doma'

Kako bogata je bila letošnja jesen! Od sadov je upogibala veje, od grozdja šibila trto, z ozimnico polnila kozarce.

Etno skupina Zala pa je pridelala prav poseben sad, od katerega se je medila duša, ki je budil ponos v srcu in kalil ljubezen do domačega kraja. Naša že tretja zgoščanka, *V Framu sem doma*, vsebuje namreč avtorske pesmi izpod peresa Romane Maté, posvečene Framu in občini Rače-Fram nasploh.

Pevske priprave v pristnem okolju Ranča Dravinja

Kako radi pozabljamo na hvaležnost, da živimo v tako lepem kotičku naše Zemlje. Premalokrat pokažemo iskreno občudovanje narave, ki nas obdaja.

Pri preši v Kopivniku

Redko se znamo ustaviti in prisluhniti drug drugemu ter med seboj podeliti človeško toplino. Ob krajevnem prazniku KS Fram pa smo Zale storile prav to - s pesmijo smo povezovale in opomnile, da se je potrebno ozreti okoli sebe in zavedati, kaj vse nam je dano – če to le hočemo videti in čutiti. Na tak način tudi lažje živimo v sožitju z naravo in ljudmi, ki nas obdajajo.

Na septembrski predstavitvi se je v bogatem programu, v katerem so (poleg prirediteljic) sodelovali še učenci OŠ Fram, MePZ KUD dr. Pavel Turner in Fantje sv. Ane, ob prijetnih melodijah, predvsem pa besedilu, tako veznem kot tistim v pesmih, orosilo prenekatero oko.

Zale in zborček OŠ Fram

Simona NAPAST

Sozvočenja 2018

Članice Vokalne skupine Virtus smo 17. novembra nastopile na Sozvočenjih 2018. Gre za tekmovanje, ki je letos za Štajersko in Pomursko regijo potekalo na Ptuj. Udeležijo se ga lahko izbrani in na vsaj regijski nivo predlagani zbori oz. vokalne skupine posameznih regij v celotni Sloveniji.

Foto: Jaro Žuraj

Pevke naše vokalne zasedbe smo prejele nagrado za najbolj zanimiv spored, ki jo bom umetniška vodja prevzela v Slovenski Filharmoniji (8. 12. 2018).

Na ta naš dosežek smo zelo ponosne.

Dora OŽVALD

ČEBELARSKO DRUŠTVO RAČE

Strokovna ekskurzija v Romunijo

V četrtek, 20. 9. 2018, smo z avtobusom opolnoči krenili iz Maribora na dolgo pot proti Romuniji, na 5-dnevno ekskurzijo. Razen nas, čebelarjev, so skupino sestavljali še šoferja, vodička Katja Kabani in prevajalka Tanja Arih Korošec.

Pot nas je vodila čez Madžarsko in po avtocesti v Romunijo. Do poldneva smo prispeli v drugo največje romunsko mesto, torej v Cluj, kjer smo prenočili v zelo lepem in urejenem hotelu. Ogledali smo si največjo trgovino z bio izdelki (preko 5.000) v Romuniji, kjer je poudarek na čebeljih pridelkih in izdelkih.

Pred večerjo smo imeli prvo predavanje, ki ga je vodila lastnica tamkajšnje trgovine.

Naslednje predavanje je vodila dr. Kristina Avgan, potekalo pa je na temo multiple skleroze. To je avtoimuna vnetna bolezen centralnega živčnega sistema, ki se pojavlja pri različnih starostih in v zelo različnih oblikah. Zaenkrat zanjo še ni učinkovitega zdravila. Prav zaradi tega dr. Kristina Avgan, apiterapevtka, zdravi s pomočjo čebeljih pridelkov in izdelkov. Predstavila nam je večletno

izkušnjo, ki jo je izvedla na 83 pacientih v starosti 5-65 let. Paciente je pripravila na zdravljenje. Najprej jih je zdravila z različnimi mešanici (cvetni prah, propolis, matični mleček, med), nato pa še s čistim mlečkom in čebeljim strupom. Pravi, da imamo v čebelarstvu zelo dobre produkte, ki delujejo protivnetno. Pri zdravljenju uporablja tudi razna zdravilna zelišča. Z rezultati je bila kar zadovoljna; nekaj bolnikov je ozdravelo, nekaj jih je ozdravelo delno, pri nekaterih pa ni bilo izboljšav; meni, da se slednji niso držali navodil.

Naslednji dan smo prenočili v enem izmed hotelov v mestu Ploiesti. Bili smo tudi na gradu Drakule. Zelo zanimiv grad. Zelo zanimiva zgodovina. Danes grad vsak dan obišče približno 5000 obiskovalcev iz vse Evrope in tudi iz neevropskih držav. Je narodni spomenik in ena največjih znamenitosti v Romuniji.

Naš naslednji predavatelj (tretje predavanje) je bil dr. Štefan Sangacij, človek z veliko izkušnjami in nadvse prijazen mož. Govoril je iz srca in veselje ga je bilo poslušati. Predaval je o propolisu. Pokazal nam je, kako nabira propolis, za kaj vse se uporablja, kako se shranjuje, kdaj je najprimernejši čas za pobiranje, kakšne panje uporablja v prostoru za vdihavanje zraka iz panjev itd. Bilo je resnično zanimivo in rečem lahko, da mi je ta dan ostal v posebej lepem spominu. Videli smo tudi kliniko, ki je zgrajena na njegovi parceli. Vrhunsko! In še nekaj: spremenil sem mnenje o Romuniji, saj sem spoznal, da je ta država v bistvu zelo razvita.

Prenočitev v kraju Craiova. Nadaljevanje poti proti Srbiji. Prečkanje meje na Djerdapu. Tam smo zapustili avtobus in se z ladjo peljali po reki Donavi do Dolnjega Milanovca, kjer nas je čakal avtobus. Na ladji smo imeli kosilo, pa tudi težav s sporazumevanjem ni bilo več. Mimo Beograda smo prispeli v Novi Sad. Kratek ogled mesta in srečanje z več strokovnjaki apiterapije. Prenočitev.

Pot proti domu smo nadaljevali mimo Vukovarja. To ime je brez dvoma dobro poznano vsem; leta 1991 je bilo mesto v vojni popolnoma uničeno. Danes živi v njem okoli 35.000 tisoč ljudi. Peljali smo se mimo, tako da centra nismo videli, v okolici pa danes skorajda ni več videti poškodovanih hiš.

Proti večeru smo prispeli v predmestje Varaždina, kjer smo si ogledali bio kmetijo zeliščarstva. Na 5 ha pridelujejo več vrst zelišč, največ je melise. Vse, kar pridelajo doma, predelajo direktno v proizvode, preostalo pa posušijo in uporabijo, ko je povpraševanje po proizvodih. Ni problem pridelati, problem je prodati. Trenutno prodajajo približno v štirideset držav EU in izven. Delajo 30-50 proizvodov. To so najrazličnejše kreme za nego telesa, mila itd. Imajo vrhunsko opremo. To si je zares vredno ogledati; ogled še posebej priporočam mladim kmetom, ki se ukvarjajo z masovno proizvodnjo. Po ogledu je sledil zaključek strokovne ekskurzije na kmečkem turizmu Crnko blizu Varaždina.

Menim, da je ČZDM pod vodstvom Vlada Pušnika in Karla Vogrinčiča pripravila strokovno ekskurzijo, ki je bila zanimiva tako po strokovni kot tudi turistični plati. Vsak dan smo imeli dve uri predavanj o čebelah. Poudarek je bil na uživanju bio proizvodov, ki jih proizvajamo čebelarji. Pomemben del je uporaba čebeljega strupa. Če bi radi izvedeli o tem kaj več, vsekakor priporočam, da se

udeležite seminarja, ki bo na ČZDM prihodnje leto.

Na koncu naj pohvalim še vodičko in prevajalko, za kateri se je izkazalo, da jima čebele prav tako niso tuje.

Ekскурzija v Romunijo je bila dobrodošla, zanimiva in koristna izkušnja.

*Franc HERGAN,
predsednik ČD Rače*

Hiter prelet leta 2018

Letošnje leto je bilo za čebelarje nekaj posebnega - ne toliko za pridelavo medu, ampak zaradi vremena, ki je bilo drugačno kot prejšnja leta. Deležni smo bili tako rekoč vsega: od pozeh, pogostih padavin, hitrih temperaturnih sprememb, milih zimskih mesecev, poznega sneženja, vetra, suš do vročinskih valov itd. Čebelarstvo je pač dejavnost brez strehe nad glavo, pri čemer smo na milost in nemilost prepuščeni naravi. A kljub temu smo čebelarji z letino zadovoljni.

Na občnem zboru nas je župan Branko Ledinek razveselil z novico, da v gradu Rače dobimo prostore za potrebe našega društva. Resnično smo dobili ključe ter prostore začeli urejati takoj, ko nam je občina dodelila sredstva v ta namen.

20. maja, na datum rojstva Antona Janše, smo se udeležili proslave v Breznici na Gorenjskem, kjer smo praznovali prvi svetovni dan čebel.

*Čebelarji iz Rač na 1. svetovnem dnevu čebel;
Breznica na Gorenjskem, 20. 5. 2018*

Bilo je zelo lepo. Vsi slovenski čebelarji smo ponosni, da se ta dan praznuje po celem svetu. Veseli smo, da je Slovenija postala prepoznavna v svetu tudi preko čebelarjev.

Junija smo sodelovali pri obeleženju praznika občine Rače-Fram. Ob tej priložnosti smo organizirali dan odprtih vrat na sedežu društva (v Podovi). Vsi prisotni smo si ogledali muzej, nato še film o čebelah danes. Sledila je pogostitev.

Člane društva smo seznanili z možnostjo nabave zdravil za čebele. Naš član, veterinar v Račah, je nabavil zdravila za čebele, ki so na voljo v Sloveniji, in vsak je lahko izbral tista, za katera je menil, da so za njegove čebele najprimernejša.

Zapustil nas je naš dolgoletni član - Albert Pipenbaher, praporščak. Udeležili smo se njegovega pogreba, na zadnjo pot pa smo ga pospremili z vsemi častmi.

Pridobili smo tri nove člane; ena izmed novih članic bo skrbela za knjižnico in izposajo literature.

Obiskali smo Zelence, kjer je bilo zelo prijetno. Tudi ekскурzija v Romunijo (na temo apiterapije, ki je vedno bolj aktualna – glejte predhodni zapis) je uspešno za nami.

Pri nas so se konec oktobra oglasili pobrateni čebelarji iz Nove Gorice. Ustavili so se spotoma, v sklopu ekскурzije po Sloveniji. Srečanja smo bili zelo veseli. Ob pogostitvi smo izmenjali nekaj mnenj o čebelarstvu, na koncu pa so nas povabili na Primorsko.

V petek, 16. 11. 2018, smo se udeležili medenega zajtrka. V okviru tega projekta smo obiskali štiri šole in prav toliko vrtcev. Otroci so nas bili povsod zelo veseli in so radi sodelovali.

Čebele so sedaj pripravljene na zimo.

Moramo jih še pregledati in jim dati zdravilo (oksalno kislino), mi, čebelarji, pa se bomo udeležili raznih tečajev in predavanj, saj želimo biti vedno na tekočem.

Naj medí!

Nada HERGAN

*Želimo vam vesele, dišeče in slastne
božične ter novoletne praznike!*

DRUŠTVO ZA PROUČEVANJE PTIC IN VARSTVO NARAVE

Čuk, sova, ki izginja

V toplem pomladnem večeru, kmalu po zatonu sonca, v sadovnjaku za našim domom zaslišimo nenavadno skovikanje in mijavkajoče oglašanje. Da, to je čuk *Athene noctua*, majhna čokata in živahna sovica, ki ni dosti večja od kosa.

Čuk poseljuje celotno Evropo (razen Islandije, Skandinavije in skrajnega severa). V Sloveniji čuka najpogosteje srečamo na Primorskem, v notranjosti pa je dokaj redek. Marsikje je lokalno kot gnezdilec povsem izginil. Na Dravskem in Ptujskem polju je redek gnezdilec in je tik pred izumrtjem. Čuk je svoje latinsko znanstveno ime dobil po grški Ateni, boginji modrosti, kajti sove so stari Grki povezovali z modrostjo in jih niso preganjali. Podoba čuka so upodobili celo na svojem novcu pred 2500 leti. Prav ta podoba krasi tudi današnji grški evrski kovanec.

Habitat

Čuk je pri nas ptica stalnica, kar pomeni, da se na območju gnezdenja zadržuje celo leto.

Čuk

Življenjsko okolje (habitat) je lahko različno veliko in je povsem odvisno od virov hrane, ki so (zlasti pozimi) dokaj pičli. Zato se pozimi pogosto klati naokoli in lovi male sesalce, pa tudi manjše ptice pevke. Večjih gozdnih območij se izogiba. Na Štajerskem je v preteklosti pogosto gnezdil v sadovnjakih v duplih jablan, v duplih glavatih vrb ali drugem starem in votlem drevju.

Sicer pa čuk naseljuje odprto kulturno pokrajino s prevladujočimi travniki z redkim drevjem, grmovjem in mejicami. Čuk je v bistvu ptica biotsko pestre kulturne krajine in človekovih bivališč. Žal je tak tip pokrajine že marsikje izginil in tudi Dravsko polje se tem spremembam ni izognilo. Čuka običajno srečamo v vaseh, ponekod pa živi tudi na obrobju manjših mest. Pogosto se naseli na podstrešjih različnih stavb, v dimnikih, v različnih razvalinah, kraških kamnitih zidovih in podobno. Ponekod naseli celo luknje v zemeljski steni, kjer gnezdiijo breguljke in čebelarji. Čuk je torej gnezditveni oportunist s pisano paletto gnezdišč.

Gnezditev

Čuk prične gnezditviti marca in aprila, v tem času doseže svatovanje svoj vrhunec. Nato sledi valjenje in skrb za mladiče, ki poletijo maja ali junija. Čuk ima 2 – 7 mladičev, ki so različne velikosti in operjenosti, kajti samica prične valiti že s prvim ali drugim jajcem. Mladiči gnezdo zapustijo dokaj hitro, še preden so sposobni dobro leteti. Kadar mladiči zaradi nerodnosti padejo na tla, dokaj spretno splezajo po deblu navzgor, nazaj v svoje gnezdo. V tem času so tudi najbolj izpostavljeni različnim plenilcem.

Med sovami je čuk posebej, kajti (za razliko od ostalih sov) njegovo nočno aktivnost pri hranjenju mladičev podaljša v dan. Tako ga bomo lahko videli sredi belega dne, kako v svojem značilnem valovitem letu prinaša hrano mladičem: miši, hrošče, kobilice, žabe, deževnike ipd. Sicer pa čez dan mirno čepi in drema na veji ob deblu drevesa, na strehi hiše, dimniku ali v kakšnem drugem skritem kotičku. Če sta oba partnerja skupaj, se včasih stiskata drug k drugemu in si pri tem vzajemno čistita perje.

Čuk in vraže

Pri nekaterih ljudstvih velja miselnost, da sove s svojim oglašanjem prinašajo smrt v hišo. To vraževerje je prisotno tudi v Sloveniji, zlasti na Štajerskem. V resnici čuki in sove nimajo prav nič skupnega z omenjenimi vražami. Velja pa omeniti, zakaj je do teh nesmiselnih vraž prišlo. Še pred elektrifikacijo naselij so zvečer po domovih gorele sveče, svetilke na olje ali petroleji. Tudi v primeru smrti na domu so ljudje prižigali sveče ob pokojniku. Svetloba je v toplih poletnih večerih privabila mnoge nočne metulje, katere lovita čuk in veliki skovik. Pri lovu nočnih metuljev so se ptice pogosto oglašale in dogodek je bil označen kot klicanje smrti. Seveda je kratek konec zmeraj potegnil povsem nedolžen čuk, ki so ga ljudje zaradi tega ponekod neusmiljeno preganjali. Prav preganjanje je pripomoglo k temu, da čuk tudi v preteklosti nikjer ni bil posebno številen. Sicer je čuk prikupna in komična sovica, posebno ko počepa in se pači ter poveša glavo levo in desno. To pogosto počnejo tudi mladiči. Človeka se navadno ne boji, a vendar drži 'varno' razdaljo, če se mu preveč približamo.

Ogroženost in varstvo

V Sloveniji je čuk močno ogrožena vrsta. Ogroža ga sodobno kmetijstvo. Na primer: izsekavanje visokodebelnih sadovnjakov, mejic, starih drevoredov, zmanjševanje in intenzifikacija travnatih površin ter uporaba vseh vrst strupov. Zlasti pereče je zastrupljanje glodavcev, kajti čuk z lahkoto ujame in nato zaužije od strupa omotično miš, ki je zanj in mladiče usodna.

Ob tej priložnosti pozivava ljudi, naj se zastrupljanju glodavcev, če je le možno, izogibajo. Bolje je uporabiti pasti na vzmet, ki so bile v preteklosti dolgo časa v rabi, so preizkušene in učinkovite. Primerne so tudi različne mišje živolovke. Pereč problem smrtnosti sov so tudi naše ceste, kjer jih ogromno zbijejo prehitri vozniki avtomobilov.

Društvo pomaga čuku

Kako pomagati čuku pri njegovem preživetju? Najprej opustimo uporabo strupov (predvsem rodenticidov) doma in v kmetijstvu, kajti nalogo odstranitve glodavcev bodo učinkovito opravili čuk in drugi plenilci. V gnezdilni stiski mu lahko namestimo za čuka posebno prirejene cevaste gnezdilnice z vhodno odprtino 7,5 cm, ki jih čuk dokaj hitro naseli. Dovolj sta že dve taki gnezdilnici, ki jih namestimo na odmaknjeno mesto v domačem sadovnjaku, na vrtu ali pod streho hiše ali hleva.

Postavljanje gnezdilnice
Foto: Milan Vogrin

Na stavbi naj bodo nameščene na mestih, kjer kune ne bodo imele dostopa. Čuk nas bo s svojo navzočnostjo in prikupnostjo razveseljeval celo leto. Bo pa to tudi pomemben prispevek k ohranitvi naše ogrožene živalske vrste in ohranitve biotske pestrosti.

Imamo srečo, da je čuk v občini Rače-Fram še prisoten, čeprav v minimalnem številu. Ker je čuk tudi znak Društva za proučevanje ptic in varstvo narave, je eden izmed projektov društva tudi pomoč čuku. Pomagamo mu z nameščanjem gnezdilnic v občini na primernih mestih, kar je (v okviru pomoči društvu) podprla tudi Občina Rače-Fram. V kolikor imate bralci Novic kakšen podatek o čuku, ga bomo seveda zelo veselili.

Ob tej priliki se v imenu društva zahvaljujemo tako Občini Rače-Fram za finančno podporo pri projektu kot tudi vsem lastnikom, ki so dovolili namestiti gnezdilnico na njihovo posestvo. Oddajo o čuku ter nameščanju gnezdilnic v občini Rače-Fram je posnela tudi RTV SLO. Oddaja je bila na sporedu 29. 9. 2018 na prvem programu RTV SLO, v okviru oddaje O živalih in ljudeh. Najdete pa jo tudi v arhivu na naslovu: <https://4d.rtvsl.si/arhiv/o-zivalih-in-ljudeh/174565373>.

Franc BRAČKO, Milan VOGRIN

KRAJEVNA ORGANIZACIJA ZVEZE BORCEV ZA VREDNOTE NOB FRAM

Naše aktivnosti pri pomembnih dogodkih v letu 2018

Program našega dela (ta zajema skrb za naše člane, organiziranje in sodelovanje pri spominskih prireditvah, s katerimi počastimo spomin na barbarsko prekinjena nedolžna življenja ljudi in tragedije iz časov NOB ter skrb za kulturno dediščino - spomenike žrtvam NOB) smo v letu 2018 v celoti uresničili.

16. marca 2018 smo izvedli programsko volilno konferenco. Vodstvo in IO smo dopolnili z novimi člani, sprejeli program dela za leto 2018 ter okvirni program prireditev. Po konferenci smo se zadržali v prijetnem pogovoru.

• 17. 6. 2018 – spominska slovesnost pred spomenikom 25-tim talcem v Gaju pri Framu

Spomin na talce, ki so s pomočjo domačih izdajalcev postali žrtev okupatorskega nasilja, so s pestrim kulturnim programom počastili učenci in mentorji OŠ Fram, lovci LD Fram, člani MePZ dr. Pavel Turner Fram, govornik Borut Osonkar, svojci pomorjenih talcev, občani in vidni predstavniki Občine Rače-Fram. Letos so se prišli pokloniti padlim tudi predstavniki OO ZB za vrednote NOB Radeče.

Lovci so s posameznimi strelji v gozdu poskušali obuditi spomin na tragični dogodek, ki se je tam zgodil 16. 6. 1944. Učenci so pripravili zanimiv in pester program, ki so ga prisotni tople sprejeli.

Učenci framske šole so recitali in
(ob spremljavi Dore Ožvald na kitari) peli

Učenka Eva Lah je igrala na violino

MePZ KUD dr. Pavel Turner Fram nam je dogodek popestril z ubranim petjem.

Borut Osonkar je vsebinsko bogat govor nadgradil še z modernim pristopom, saj je vsebino osnovnega sporočila osmislil z mislimi talcev, prebral pa je tudi pismo enega izmed talcev, kar je na prisotne naredilo močan vtis.

Mešani pevski zbor KUD dr. Pavel Turner Fram pod vodstvom Dore Ožvald redno sodeluje pri žalni komemoraciji

V množici udeležencev spredaj sedijo učenci, ki so nastopali na proslavi

Vmes sta nam nekajkrat ubrano zapela MePZ in MPZ KUD dr. Pavel Turner iz Frama.

Borut Osonkar je v nagovoru prebiral sporočila slovenskih talcev iz druge svetovne vojne

Svojci padlih vedno izrazijo hvaležnost za pripravo in izvedbo tradicionalne spominske slovesnosti v Gaju, druženje po njej pa je vselej prisrčno. Po slovesnosti smo se s svojci in delegacijo iz Radeč zadržali v prijetnem pogovoru.

• 23. 9. 2018 – spominska slovesnost 'Jugovo 2018' v Rančah

Letos je spominska slovesnost ponovno potekala na prostoru Doma krajanov Ranče.

Prireditve smo organizirali v tradicionalnem okvirju. Organizacijo je letos prevzela KO ZB za vrednote NOB Fram, v sodelovanju z Občino Rače-Fram, Krajevno skupnostjo Fram in Društvom krajanov Ranče. Pri organizaciji prireditve pa so tudi letos sodelovali Občina Hoče-Slivnica, KS Slivnica in OO ZB za vrednote NOB Hoče-Slivnica.

Spominske slovesnosti, ki je namenjena padlim žrtvam in požigu na Jugovi domačiji zaradi izdaje, se vsako leto udeleži tudi veliko pohodnikov iz KS Fram in KS Slivnica. Zanje je organiziran avtobusni prevoz iz Slivnice in Hoč, veliko udeležencev pa se pripelje tudi z osebnimi avtomobili.

Vsebinsko bogat kulturni spored so letos pripravili učenci OŠ Fram s svojimi mentorji.

Moški pevski zbor framskega KUD je zapel pod vodstvom Nenada Petroviča

Mešanemu pevskemu zboru dirigira Dora Ožvald

Glavna govornica je bila naša članica, Marija Petek Verdev.

Številne udeležence proslave v Rančah je nagovorila Marija Petek Verdev • vse foto: Slavko Osebek

Letos nam je na prireditvi spregovoril tudi novi ravnatelj OŠ Fram, mag. Damjan Gašparič. V predstavitvenem nagovoru je pohvalil sodelovanje pri projektih utrjevanja spomina na težke čase NOB in pohvalil aktivnosti za ohranjanje zgodovinskega spomina NOB.

Podžupan Občine Rače-Fram, Mirko Lešnik, je opravičil župana Branka Ledineka in poudaril, da so takšne proslave pomembne za ohranjanje spomina na krute dogodke v času 2. svetovne vojne. Pohvalil je sodelovanje vseh in izrazil upanje, da se bo nadaljevalo tudi v prihodnje.

Podžupanja Občine Hoče-Slivnica, Andreja Kavaš, je v svojem nagovoru prav tako pohvalila sodelovanje borčevskih organizacij obeh občin, ki skupaj vlagata napore s ciljem lajšanja težav ostarelih udeležencev NOB in jim posvečata vsaj nekaj časa za vsakoletni obisk in pogovor.

Vse prisotne je pristrčno pozdravil še predsednik OO ZB za vrednote NOB Hoče-Slivnica, dr. Martin Kramar, ki prav tako ni mogel mimo priznanja pomembnosti sodelovanja.

Po končanem programu je delegacija, sestavljena iz članov ZB Fram in ZB Hoče-Slivnica, položila venec na spomenik žrtvam in na spominsko ploščo 'Jugove domačije'.

Veliko zaslug za tradicionalno uspešno izvedbo spominske slovesnosti ima DK Ranče, ki nam je dalo na razpolago svoj prireditveni prostor, ga primerno uredilo in za nameček poskrbelo še za dobro razpoloženje.

Prireditev je, kot navedeno, v vseh pogledih dobro uspela. To lahko sklepamo po številu udeležencev ter pohvalah in pozitivnih komentarjih prisotnih na tovariškem srečanju po proslavi.

• 24. 9. 2018 – počastitev spomina na tragične planiške dogodke

Navedenega dne je delegacija članov KO ZB za vrednote NOB Fram, skupaj s predstavniki KS Fram, lovci LD Fram in domačini, počastila spomin na tragične dogodke izpred natanko 74-ih let, ko je bila požgana vas Planica. Tedaj sta Baronova gospodarja domačije tragično končala v ognju in pod streljo okupatorja, poleg te tragedije pa je prišlo tudi do številnih aretacij krajanov Planice.

• 26. 10. 2018 – žalni komemoraciji v Framu in Račah

Pred centralnim spomenikom žrtvam 2. svetovne vojne na Framskem, ki stoji pred OŠ Fram, so učenci (pod vodstvom njihovih mentoric) tudi tokrat pripravili pester kulturni program. O dogodkih iz časov NOB je spregovorila Marija Petek Verdev. Komemoracijo smo zaključili s položitvijo cvetja, prižigom svečk in minuto molka za vse žrtve NOB.

Dopoldne istega dne se je pred spomenik talcem v Gaju prišla poklonit tudi 32-članska delegacija OO ZB za vrednote NOB Radeče. Spoštljivo smo jih sprejeli, skupaj prižgali svečke in poslušali nekaj dejstev iz zgodovine in življenja posameznih tamkaj padlih talcev, ki so bili doma iz različnih krajev Slovenije.

26. oktobra je komemoracija potekala tudi v Račah, kjer so učenci z mentorico, kot vsako leto, prav tako pripravili pester program. Prireditev je bila pred centralnim spomenikom padlim pred OŠ v Račah in je bila s strani tamkajšnjih učencev zelo dobro obiskana. Udeležencem dogodka je spregovorila naša članica, Darinka Čretnik. Komemoracijo smo zaključili z minuto molka za vse padle v NOB.

• 28. 10. 2018 – spominska slovesnost, ki je običajno pri Perkovem križu

Ta spominska slovesnost je letos potekala v domu LD Fram na Planici, saj je zaradi slabega vremena ni bilo mogoče izvesti pri spomeniku kurirskih poti TV 13 S in padlem kurirju Francu Predanu na Perkovem vrhu, pri Perkovem križu. Tam je vsako leto tradicionalno organizirano srečanje lovcev LD Fram, Šmartno in Hoče, ki se poklonijo tudi spominu na zgodovinske dogodke.

Marija Petek Verdev je pozdravila lovce in ostale prisotne ter se jim zahvalila za vsakoletni trud pri organizaciji dogodka in tudi za siceršnje dobro sodelovanje. Nato je delegacija odnesla in položila venca LD in KO ZB za vrednote NOB Fram k spomeniku TV 13 S.

To so bile pomembnejše aktivnosti KO ZB za vrednote NOB Fram, ki smo jih realizirali v letu 2018, da ohranjamo strašno sled trpljenja ljudi med NOB.

*Ernest NAPAST,
predsednik KO ZB za vrednote NOB Fram*

ZIMA JE PRIŠLA (slovenska ljudska pesem)

Zima je prišla,
sneg leti z neba,
je puščava zemlja vsa.
Mraz prihaja z njo,
hud možak je to,
nam pa nič hudo ne bo.
Mrazek prava reč,
mi gremo za peč,
pa ne moreš nam nič več.

KATOLIŠKO KULTURNO IZOBRAŽEVALNO DRUŠTVO SV. JOŽEFA DELAVCA RAČE

Koncert MePZ: Fino je peti v kinu

V mesecu juniju je imel naš mešani pevski zbor sv. Jožefa Delavca, ki deluje pod taktirko Nevenke Gril Hameršak, zaključni koncert z naslovom *Fino je peti v kinu*, ki smo ga organizirali v sklopu praznovanja 19. občinskega praznika. Koncert so popestrili številni gostje, ki so skupaj z nami obudili spomin na velike filme in njihove glasbene uspešnice.

'Fino je peti v kinu' - delčki koncertnega dogajanja v sklopu 19. občinskega praznika; junij 2018

Kdo ne pozna slovenskega filma *Kekec* in njegove Kekčeve pesmi, s katero so nas ponesli v svet filmske glasbe naši ljubki otroci zborčka Angelčki? Tudi *Kekec*, *Bedanec*, slepa deklica *Mojca* in teta *Pehta* niso manjkali. Za to so poskrbeli igralci Gledališke skupine KUD Rače.

Kaj pa *DO-RE-MI*? Seveda! *Pesem iz muzikala Moje pesmi, moje sanje*. Na kitari sta jih spremljala kitarista Jan Gornjec in Jernej Hauptman.

Muzikal je glasbeno scensko delo, ki se je razvilo iz operete. Je pa v njem več govorenih dialogov, plesa in pevskih točk.

Sledila je še ena poslastica iz tega muzikala, zasanjana pesem *Edelweis*, ki jo je interpretiral solist Daniel Gajšt ob spremljavi kitarista Duška Weissa.

Tudi glasba v animiranih filmih ne zaostaja za ostalimi zvrstmi glasbe. Takšna je prav gotovo ena najpopularnejših melodij legendarnega Leonarda Cohena iz filma *Shrek*, *Aleluja*. Predstavil jo je mešani pevski zbor našega društva. Dodali pa smo tudi uspešnico iz filma *Mamma Mia*, *Super Trouper*. Na klavirju nas je spremljal Damijan Cigler.

Tudi daljna Avstralija je s svojimi filmi in nadaljevanjami pustila pečat v filmski glasbeni sceni. Spominjamo se

romantične nadaljevanke *Pesem ptic trnovk*, ki je s svojo prepoznavno melodijo božala našo dušo.

Najvplivnejši hollywoodski film vseh časov (iz leta 1939) je muzikal *Čarovnik iz Oza*. Slišali smo pesem *Somewhere Over The Rainbow*, ki jo je zapela gostja Selma Franov.

Jugoslovanski narodi nikakor nismo bili ločeni od razvoja kinematografije v Evropi. Vse filme odlikuje glasba, ki čudovito popestri dogajanje na platnu. Tak je vsekakor film *Ko to tamo peva* (*Kdo tam poje*), ki se dogaja nekje v Srbiji na dan pred napadom na Beograd. Ne samo glasba, tudi poseben humor, ki odlikuje ta film, je pripomogel, da se je zapisal v srca številnih starejših gledalcev. Pridružila se nam je Gledališka skupina KUD Rače, ki je odigrala prizor v avtobusu in nam privabila nasmeh na lica. *Pesem iz tega filma* pa so na hudomušen način izvedli pevca Danijel Gajšt in Tjaša Hameršak ter Franc Cigler (harmonika), Aljaž Hameršak (kontrabas) in Duško Weiss (kitara).

V izvedbi mešanega zbora je sledilo še nekaj uspešnic iz ameriških filmov v več delih, med njimi *Nune pojejo*, *Sam doma* in *Harry Potter*.

Posebna zgodba filmske industrije so glasbeni in plesni filmi. Izbrali smo manj znani odlomek iz filma *Velike ognjene krogle*, ki govori o divji zvezdi rock and rolla, Lee Lewisu. V divji ritem so nas ponesli Tjaša Hameršak, Aljaž Hameršak, Duško Weiss, Jernej Hauptman in Timi Avguštin.

In zazvenele so srce in dušo božajoče citre pod spretnimi prsti Marije Repolusk. Le kdo ne pozna nežne melodije iz legendarnega slovenskega filma *Cvetje v jeseni*? Delček ljubezni med doktorjem Janezom in mlado Meto sta nam pričarala igralca Gledališke skupine KUD Rače.

Leta 1933 smo dobili prvi slovenski celovečerec z naslovom *V kraljestvu Zlatoroga*, režiserja Janka Ravnika. Sledila je vrsta nepozabnih filmov in mnogi med njimi so dobili mednarodne nagrade.

Ne smemo pozabiti tudi na popularen slovenski film *Petelinji zajtrk* in pesem *Gardelin*. Za zbor jo je priredila naša zborovodkinja Nevenka Gril Hameršak.

Zakaj čakala bi na maj, so se vprašale naše Angele v pesmi iz filma *Ne čakaj na maj*.

Našemu moškemu delu pevskega zbora pa so se pridružili pevci MoPZ Obrtnik Slovenska Bistrica-Polskava in Pretty Boys ter vehementno zapeli napitnico iz filma *Princ študent*. Dodali so še zapeljivo *Oh, Pretty Woman*.

Tudi na ritme Južne Amerike nismo pozabili – pričarali smo jih s temperamentno, nagajivo in polno ritma *Un poquito cantas*.

Koncert smo zaključili s pesmijo *Dan ljubezni*.

Tekste in njihovo interpretacijo nas je prispevalo šest članov zbora. Tudi projekcija na platnu Filipa Jereba ni manjkala. Koncert je povezovala Mateja Pivec.

Dragica GOLJAT

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO PODOVA

Uspešen konec leta PGD Podova

Delo našega društva v letu 2018 je skoraj pri kraju in tudi v drugi polovici leta ga lahko ocenimo kot uspešno opravljeno, tako na organizacijskem kot tudi na operativnem področju.

Sodelovali smo na raznih prireditvah, ki so jih organizirala sosednja društva ter Gasilska zveza Maribor.

Eni takšnih sta bili 29. dan gasilcev GZ Maribor in 130-letnica PGD Hoče (22. 6. 2018). Sodelovali smo tudi na veselici LD Rače, kjer smo vršili požarno stražo. Prav tako smo se udeležili tudi vseh predavanj in izobraževanj v okviru Gasilske zveze Maribor.

Tekmovanja GZ Maribor smo se udeležili s petimi ekipami in sicer z dvema pionirskima (doseženo 2. mesto - mentor Branko Simonič ter 6. mesto - mentor Beno Pauman), eno mladinsko (doseženo 1. mesto - mentor Kristijan Gselman) in dvema članskima (doseženi 3. in 9. mesto). Za dosežene uspehe gre zahvala predvsem tekmovalcem, njihovim mentorjem in desetarjem.

Z ekipama mladine in pionirjev smo se udeležili tudi državnega prvenstva v Gornji Radgoni in dosegli solidne rezultate. Ekipa pionirjev je prejela srebrno značko Matevža Haceta in bila poplačana za veliko vloženega truda in dela z vajami, njihovim mentorjem in staršem pa bi se rad zahvalil za skrb in vso podporo med pripravami in na samem tekmovanju.

Zahvaljujemo se tudi vsem donatorjem, ki so prispevali finančna sredstva, da smo lahko nabavili gasilske obleke, trenirke, majice in malico za obe desetini. Tudi tokrat nam je priskočila na pomoč Občina Rače-Fram z županom Brankom Ledinekom, ki nam je omogočil avtobusni prevoz ekip na tekmovanje v Gornjo Radgono, za kar se mu iskreno zahvaljujemo.

Prostovoljno gasilsko društvo Podova bo leta 2019 obeležilo 110 let delovanja

V letu 2019 bo naše društvo praznovalo 110 let obstoja in delovanja, zato smo že pričeli s pripravami na ta velik dogodek. V prvem sklopu obnove gasilskega doma smo se posvetili garažam, stolpu in garderobnim prostorom. Na seji članstva smo sprejeli sklep, da bomo dela opravili v lastni režiji, saj nam kronično primanjkuje finančnih sredstev. V društvu ne manjka marljivih in zanesljivih članov in večina jih je z veseljem poprijela za delo. Tako smo obnovili omete, električno in centralno napeljavo, na novo zbetonirali tla v vseh omenjenih prostorih ter vse preplekali. Dela ni bilo malo, vloženih je bilo veliko prostovoljnih ur in ob tej priliki vsem, ki ste pomagali pri obnovi, najlepša hvala.

Predvidoma spomladi 2019 bo sledila obnova fasade gasilskega doma in notranjosti dvorane, ki že kar kriči po novem oplesku.

Lepo urejen gasilski dom in njegova okolica nista v ponos samo nam, gasilcem in gasilkam, temveč celotnemu kraju in seveda tudi občini, v kateri delujemo in ji pripadamo.

Ker se leto 2018 počasi izteka, želim vsem občankam in občanom občine Rače-Fram miren in blagoslovljen božič ter veliko zdravja in sreče v letu 2019!

**Boris FUREK, gasil. častnik II. stopnje,
predsednik PGD Podova**

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO RAČE

Gasilci PGD Rače tokrat malo drugače ...

Nekega dne je med pogovorom s predsednikom PGD Rače padla ideja, da bi se prostovoljci fotografirali zgoraj brez. Letos smo to zamisel realizirali in izdelali koledar.

Izbrali smo dvanajst kandidatov, za katere smo vedeli, da bodo zbrali pogum in slekli majico ter poprijeli za delo.

Lepega nedeljskega jutra, 12. 10. 2018, smo vstali skoraj pred soncem in se dobili na močni jutranji kavi, ki nas je vse dodobra prebudila. Z obrazov fantov je bilo moč razbrati mešanico radovednosti, igrivosti in zaskrbljenosti. Bili so dobro razpoloženi, čeprav niso slutili, kaj jih pravzaprav čaka. Ni bilo mogoče z zanesljivostjo trditi, da nam bo zamišljeno fotografiranje dejansko uspelo izvesti.

A tovrstne dvome smo potiskali proč.

Že med branjem scenarija in načrtovanjem začetka fotografiranja je bilo prisotnega veliko smeha. Ko smo se tako 'ogreli', smo se odločili, da poskusimo in vidimo, če bo kaj uporabnega materiala (fotografij). Najprej je bila pri vseh fantih prisotna sramežljivost, zato jim je bilo dovoljeno fotografiranje z majico. Ko je bil 'led prebit', pa so (z nekaj pregovarjanja) brez posebnega vlaganja energije fotografirali (Urška Kmetec) in organizatorke (Natalije Bodner) slekli tudi majice. Hitro smo se sprostiti, tako da je delo potekalo tekoče. Fotografiranje smo izvedli v neposredni bližini gasilskega doma in njegovi okolici.

Fantje, bravo za pogum in sodelovanje v fotografski akciji 'zgoraj brez!' • foto: Urška Kmetec

Medtem, ko sva fotografirali enega fanta, so drugi pridno pripravljali teren in potrebno orodje za naslednji kader. Skozi celotno fotografsko akcijo so se fantje med seboj bodrili in spodbujali. Med opazovanjem so se smejali drug drugemu, malo manj smešno pa jim je bilo, ko so prišli na vrsto sami. Nasmehi so za trenutek upadli tudi, ko sva jih postavljali v različne pozicije, ko so se morali vživeti v določene vloge in pri tem izpasti karseda resno. Fante sva fotografirali individualno, v dvojicah in tudi v manjših skupinah. Želeli smo prikazati različne načine in metode dela, ki jih gasilci uporabljajo na terenu in v akciji, le da tokrat s pomanjkljivo zaščitno opremo in zgoraj brez. Med fotografiranjem so se fantje spremenili v super junake na lestvi, heroje z vodnimi curki, avtomehanike, kmetovalce na senu, pa tudi v Božičke. Uporabili smo raznovrstno orodje, ki nam je bilo na razpolago. Zamenjali smo več okolij, da je bilo dogajanje še bolj razgibano in zanimivo. Po dobrih šestih urah in nekaj več kot 800 posnetih fotografijah nam je motivacija začela upadati; še dobro, da smo bili tedaj že skoraj pri koncu. In vedeli sva, da je zamisel 'pod streho', da nam je s skupnimi močmi uspelo posneti kar nekaj izvrstnih kadrov.

Ko boste brali te vrstice, bomo že globoko v veselem decembru in če do takrat še ne bodo, lahko pričakujete, da bodo tudi na vaša vrata kmalu potrkali gasilci in vam ponudili svoj koledar. Letos vam bodo ponudili kar dva – običajnega, kot vsako leto, možje pa boste lahko svojim boljšim polovicam privoščili tudi malo paše za oči in s prostovoljnimi prispevkom kupili še koledar gasilcev zgoraj brez. Pa že imate darilo za pod smrekico in še nekaj dobrega ste naredili, saj bodo prispevki, zbrani od koledarjev, namenjeni nakupu zaščitne opreme gasilcev. Bodite tudi vi pogumni in obesite na steno koledar simpatičnih gasilcev PGD Rače, ki so letos za vas pripravili prav posebno presenečenje. Verjemite, da to storite v domačem okolju in za oči ljudi, ki vas poznajo, je potrebnega kar nekaj poguma, za katerega so ti humani fantje tudi na tak način dokazali, da ga imajo. S pozdravom NA POMOČ so dali majice proč in pokazali nekaj več. Dajmo jim veselje in jih nagradimo za to.

Ne bo vam žal!

Natalija BODNER

KULTURNO DRUŠTVO RAČE

Jesen, polna kulturnih dogajanj

• Umetniško izcizeliran tandem - poklon odličnim domačim avtorjem

Na zadnjem, petem koncertu abonmaja Grad Rače, sta 14. oktobra 2018 akordeonist **Luka Juhart** in multiinstrumentalist **Boštjan Gombač** s širokim zamahom zaključila programsko in izvajalsko pester cikel koncertov abonmaja. Izveden spored je bil tudi njun poklon odličnim domačim ustvarjalcem, saj so bila vsa dela v sporedu skladbe naših skladateljev.

V prvih dveh skladbah *S kom za vraga pa sploh govorim* Milka Lazarja in *I have a dream* Žige Staniča za klarinet in akordeon smo slišali fascinantne zvočne možnosti, do kod vse segata glasbili. Protagonista sta se izkazala kot umetniško izcizeliran tandem, ko muzikalno natančno 'vse sedi'.

Pri skladbi Luke Juharta z naslovom *Hrup za akordeon* je bil predstavljen žlahten 'hrup' zvočno možnega na instrumentu, ko se vseskozi dosega 'visoka napetost'.

Bojana Šaljić Podešva je v svoji skladbi *De Jeu Beaux* posegla po zvočni 'družabni igri' z več glasbili in 'glasbili', na katerih sta glasbenika izvajala improvizacije, ko sta vlekla kartice z napotki, ki so označevali jutranja razpoloženja, ko ni manjkalo iskrivega humornega giba.

V zaključni skladbi sporeda *Quasi neoliberalmente* Uroša Rojka sta glasbenika v humorno naravnem delu za akordeon, klarinet, pozavno, ragljo in nekatere rekvizite predstavila nadvse domiselno muziciranje in s pridihom performansa zaključila koncert, ki se pomni po vzdušju polne dvorane poslušalcev.

Za prijetno druženje po koncertu sta poskrbeli **Kmetija Plečko** iz Podove ter **Vrt Plečko** iz Rač.

Obe foto: Eva Mustafa

Ciklus koncertnih abonmajev v letu 2018 je povsem izpolnil naša pričakovanja.

• Framski hram združuje

Fram, slikovita podpohorska vasica, ob kateri se vije potok, je gotovo prav zaradi vabljive lege že v zgodovini vabila k naselitvi, saj so od tam Rimljani v začetku 1. stoletja speljali vodovod na Ptuj. V 13. stoletju je bil v Framu sezidan grad, katerega ruševine se skrivajo v gozdu nad lepo novoromantično cerkvijo sv. Ane, ki je bila zgrajena v 19. stoletju na mestu nekdanje, starejše.

Mnogo kasneje je bil Fram pomembna furmanska postojanka z več gostilnami. Kraj je cvetel. Na slabše se je spremenilo, ko je v 19. stoletju skozi Rače zapuhal prvi vlak Južne železnice. Furmanom je ostalo malo posla, zapirale so se gostilne. V spomin na tiste čase pa imamo staro gostišče, ki sicer ni bilo zgrajeno v furmanskih časih, nosi pa lepo ime: Framski hram. V stavbi izpred 1. svetovne vojne je bilo marsikaj - od občasnih odličnih gostinskih dejavnosti, družinskih stanovanj, šiviljstva in drugega.

Sedanje gostišče, ki ga vodi Petra Polanec, išče svoje mesto v kraju z inovativno ponudbo, ki izvira tudi iz kulturne dediščine in upošteva danosti kraja.

Znano gostišče Framski hram

Framski hram sedaj deluje pod taktirko oz. kuhalnico simpatične Petre Polanec

Prav kulturne dediščine je v Framu v izobilju, saj od tam izvirajo osebnosti, pomembne v slovenskem merilu. To je lahko stalen navdih za generacije, ko se sprašujemo, od

kod smo, kje smo in iščemo odgovor, kam želimo. Gostišče nudi prijazno pomoč kulturnim in drugim dejavnostim v kraju ob pomembnih dogodkih. Tako je stalo ob strani ob oživitvi Zlatega studenca nad pokopališčem (od koder so Rimljani zajeli vodo za svoj vodovod), ko so ob dogodkih gostili prireditelje – Društvo za razvoj Gremo naprej, Osnovno šolo Fram ter KUD dr. Pavel Turner Fram in KUD Rače. Gostili so tudi slikarsko kolonijo (kasnejša razstava slikarskih del tudi v Beli dvorani gradu Rače) in se posnemanja vredno odzvali ob drugih priložnostih, ki povezujejo ljudi v kraju. Temu v zadnjih časih rečemo družbena odgovornost, po domače pa bi dobro zvenelo tudi 'stopimo skupaj, da nam bo lepše'.

• Cafov spomenik na Ptuj obnovljen

Letos je staro ptujsko pokopališče po temeljiti preureditvi postalo spominski park. Precej grobov so s prekopi prenesli na novo pokopališče. Ohranili so zgodovinsko in umetniško vredne nagrobnike in grobnice, vmes zasejali travo in uredili stezice. Lepo je obnovljen tudi spomenik **Oroslava Cafu**, ki ga je lahko najti, če stopamo skozi vrata pokopališča na severozahodni strani skozi obzidje (s parkirišča gimnazije) in nato okoli 10 m naravnost (na desni strani).

*Spominski park Ptuj in nagrobnik Oroslavu Cafu, ki je bil močno povezan s Framom
Foto: Danila Žuraj*

S sprehodom po pokopališču (nahaja se 5 minut peš iz centra Ptuja proti severu) preletimo del skoraj 200-letne ptujске zgodovine. Pri vhodu s severne strani si lahko na ekranu ogledamo vse o pokopališču.

Ureditev spominskega parka so omogočili EU, država Slovenija in Občina Ptuj. Zares vredno ogleda!

• 8. Dan kulturnih društev ZKD Maribor - počastili smo pesnika Rudolfa Maistra

Ob 100-letnici bojev za severno mejo se je Zveza kulturnih društev Maribor programsko posvetila generalu Rudolfu Maistru. Tako sta 16. novembra letos v Unionski dvorani naši pevski zasedbi - Vokalna skupina Fantje na vasi in Komorni zbor Škrjanček - izvedli osrednji program. Peli sta osem uglasbitev Maistrovih pesmi in bili deležni nedeljenega priznanja polne dvorane publike.

V čast si štejemo, da je bil prav KUD Rače kot izvajalec povabljen na to prireditev.

*VS Fantje na vasi; Dan kulturnih društev, dvorana Union Maribor, 16. 11. 2018
Foto: Slavko Rajh*

*Komorni zbor Škrjanček; Dan kulturnih društev, dvorana Union Maribor, 16. 11. 2018
Foto: Rade Bakračević*

• Škrjančki peli na 10. jubilejnim festivalu slovenskih ljudskih zborovskih pesmi na Prevaljah

Kulturno društvo Mohorjan Prevalje je povabilo Komorni zbor Škrjanček k sodelovanju na jubilejnim koncertu.

Škrjančki (zborovodja Tone Žuraj) so zapeli štiri ljudske pesmi (od tega tri koroške) in sicer: *Pa ta jutranja zarja* V. Mihelčiča, *Pojdam u rute* C. Vremšaka (solo Eneja Lina Berglez), *Ta drumelca je zvomlana* L. Lebiča in *Iz daleke zemlje* M. Seiberja.

*Nastop KZ Škrjanček na 10. Festivalu Mohorjan na Prevaljah
Foto: Špela Ramšak*

Prireditev je posnela RTV Slovenija, čez teden dni pa smo posnetek že lahko poslušali na programu ARS.

• Drugi v medijih o koncertnih prireditvah v gradu Rače

V dnevniku Večer so 2. 11. 2018 objavili naslednji zapis mag. Ivana Vrbančiča:

»V Beli dvorani gradu Rače je bil prejšnji teden vokalni koncert pod skupnim geslom Pesem nas združuje - koncert treh. V organizaciji KUD Rače in njihovega koncertnega abonmaja sta se na skupnem koncertu predstavili vokalni skupini La petit pomme (umetniška vodja Eva Kovačič Ivanjko) in Vokalna skupina Fantje na vasi (umetniški vodja Tone Žuraj) KUD Rače ter Mešani pevski zbor Prosavus (umetniški vodja Aljaž Bastič) s Posavja s sedežem v Trbovljah.

Dekliško vokalno skupino La petit pomme sestavlja osem rutiniranih pevk, ki so svoje pevske moči nabirale v kvalitetnih mariborskih pevskih zborih, še preden so svoje pevske moči združile v vokalni skupini La petit pomme. Čeprav še ni praznovala svojega prvega rojstnega dne (ustanovljena je bila decembra 2017), se je na tokratnem koncertu predstavila z zahtevnim sporedom treh skladb in zelo dobrim petjem. Kar še posebej razveseljuje, je dejstvo, da se v Mariboru pojavljajo mlade, perspektivne pevske skupine pod vodstvom strokovno usposobljenih mentorjev in se nam tako ni treba bati za bodočnost kvalitetnega zborovskega petja.

O Fantih na vasi KUD Rače je zaradi odličnega petja, do potankosti izdelanih interpretacij in številnih nastopov doma in v tujini znano skoraj vse. Tokrat so se ljubiteljem zborovskega petja v polni dvorani raškega gradu predstavili z delčkom svojega obsežnega repertoarja slovenskih ljudskih pesmi. Vrhunec celotnega koncerta je bila prav gotovo Gerbičeva pesem *Rožmarin* na besedilo Rudolfa Maistra, ki je zaradi intimnega ambienta Bele dvorane segla še prav v srce s svojo tragiko.

VS Fantje na vasi KUD Rače
Foto: Eva Mustafa

Tudi Mešani pevski zbor Prosavus je po stažu mlad zbor, saj je bil ustanovljen šele avgusta 2017. Kot so zapisali, 'združuje pevke in pevce različnih starosti ter predstavlja uspešno združitev izkušenih zborovskih pevcev s pevci mlajše generacije...' in nadaljuje bogato zborovsko tradicijo Posavja. V zelo ambicioznem programu, s katerim so se predstavili na koncertu, se nekoliko pozna, da jim še manjka zborovske kilometrine. Zanimiv spored pesmi je bil sestavljen tematsko - dan : jutro (*Jutro* iz Krekove Lirične suite), *Poldan* (noviteta Tineta Beca), večer (*Večerna pesem II* Emila Adamiča) in noč (*Opolnoči* Vilka Ukmarja). Da bodo peli še boljše, bodo morali poskrbeti za povečavo moške zasedbe in uravnoveženost

glasnosti med visokimi in nizkimi ženskimi glasovi. Sicer pa je Prosavus zbor, o katerem bomo še slišali.«

• Pohvala za res lepo muziciranje v sosednjem Framu

9. novembra 2018 je Mešani pevski zbor KUD dr. Pavel Turner v dvorani DTV Partizan v Framu priredil svoj letni koncert. Predstavil je svoje celoletno delo. K sodelovanju je povabil goste - Vokalno skupino Virtus, Moški pevski zbor, instrumentalno skupino Nonstop (vsi delujejo v sklopu KUD Fram) ter Mešani pevski zbor Društva upokojencev iz Ruš.

Uvodoma smo prisluhnili skladbama v izvedbi kvarteta Nonstop; člani so sedaj že srednješolci in tudi zrelejšje muzicirajo. Njihova mentorica je Dora Ožvald.

Nato je z Zdravljico začel Mešani pevski zbor in nadaljeval s pesmimi iz slovenske kulturne dediščine.

Sledila je Vokalna skupina Virtus, ki jo vodi Dora Ožvald. Zelo dobro je zapela zahteven spored skladb, ki so ga pevke uspešno izvedle tudi 18. novembra na regijskem tekmovanju Sozvočenja 2018 na Ptujju.

Zelo se je potrudil tudi Moški pevski zbor, ki ga vodi Nenad Petrovič. Zmeraj boljši so.

Gostje iz Ruš (Mešani pevski zbor DU, ki jih prav tako vodi Nenad Petrovič), so dobra pevska družina, ki zna navdušiti.

Dogodek je z lepim muziciranjem zaključil Mešani pevski zbor KUD dr. Pavel Turner Fram z zborovodkinjo Doro Ožvald; to je bil njihov najboljši nastop v zadnjem času. Dvorana je bila polna in poslušalci zadovoljni.

Želimo si še več takih dogodkov in z veseljem namenjamo javno pohvalo glasbenim kolegom in kolegicam v sosednji Fram, v tamkajšnje aktivno in perspektivno kulturno umetniško društvo.

• Najave prireditev

Čeprav vas ta informacija preko Novic ne bo ujela pravočasno, naj vseeno zapišemo, da v torek, 4. 12. 2018, v Beli dvorani gradu Rače z zanimanjem pričakujemo nastop mešane vokalne skupine **The Boulevard Harmonists** iz Univerze NorthWest v Južni Afriki.

Navedena vokalna skupina je imela že šest evropskih turnej, izdala je pet plošč. Njen repertoar obsega klasično, popularno in ljudsko glasbo. Nastopajoči bodo gostje Vokalne skupine A cappella KUD Rače.

26. 12. 2018 vas ob 18.00 uri vabimo na **tradicionalni Božični koncert v cerkvi sv. Jožefa Delavca Rače**. Nastopila bosta VS Fantje na vasi ter KZ Škrjanček KUD Rače.

V nedeljo, 6. 1. 2019, ob 18.00 uri v Beli dvorani gradu Rače pripravljamo **Novoletni koncert** in hkrati **1. koncert Abonmaja Grad Rače 2019**.

Nastopila bo citrarka **Tajda Krajnc**, zelo obetavna študentka klavirja in citer na Visoki šoli za glasbo in gledališče v Münchnu. Prvič bomo tako poslušali citre kot koncertni instrument!

Vabljeni!

Tone ŽURAJ,
predsednik društva

Glas ljudske pevske skupine 'Taščica'

Želja po ohranjanju starih ljudskih pesmi in veselja do petja se je med ljudskimi pevci 'Taščica' nadaljevala tudi v letu 2018, ko smo zabeležili preko trideset nastopov doma in v tujini. Naj omenim vsaj tiste, ki so nam ostali v najlepšem spominu.

Obmejno srečanje Korenjak, v sklopu katerega je 7. 9. 2018 potekala prireditev, ki so jo organizatorji poimenovali 'Slovenci in Hrvatje, skupaj zapojmo', združuje pevce in godce z obeh stani meja. Na njej je nastopalo več kot 150 pevcev in godcev. Prireditev je odlično uspela in doživela odmevnost v obeh državah, od koder smo prišli nastopajoči.

23. 9. 2018 smo se odzvali povabilu Turistično humanitarnega društva Glas iz Maribora in zapeli ter zaigrali na prireditvi z nazivom 'Srečanje ljudskih pevcev in godcev pod brajdami'.

Še istega meseca smo gostovali pri DU Svoboda Ptuj, na prireditvi 'Pozdrav jeseni'.

Ooktobra smo ljudski pevci 'Taščica' v gradu Rače izvedli mednarodni koncert 'Zapojmo in zaigramo veselo na vasi'; veseli smo bili kar velikega števila nastopajočih, ki so prišli iz Slovenije in sosednje Hrvaške. Radosti nas, da imamo polno dvorano poslušalcev in gledalcev, ki nas in ostale nastopajoče vedno bodrijo z aplavzi. Zavedamo se, da nas naša preprosta slovenska ljudska pesem združuje in povezuje. Občutek, da zmoremo poslušalcem prinašati veselje ob poslušanju ljudskih pesmi iz vseh krajev domovine in tujine, je navdihujoč in res lep.

Naš koncert je snemal Tone Petelinšek, urednik oddaj in novinar nacionalnega programa Radia Maribor, RTV Slovenija, mnogim poznan kot voditelj popularne

Radijske delavnice znancev. Preko radijskih valov so poslušalci Radia Maribor posnetku lahko prisluhnili 5. 11. 2018 ob 18. uri.

Prejeli smo tudi povabilo na koncert v Stoperce, k ljudskim godcem Generacija (21. 10. 2018).

Letošnje lokalne volitve so pripomogle k nekaj dodatnim nastopom; tako smo s pesmijo popestrili predstavitev županov oz. županskih kandidatov v krajih Sv. Tomaž pri Ormožu, Zavrč in Ptuj. S sinom Stankom, ki igra harmoniko, sva bila posebej vesela čestitk mag. Mateja Tonina, predsednika Nove Slovenije, za katero sem napisala pesem 'Volitve', ki sva jo zapela v njegovi družbi.

Prav tako smo se razveselili povabila na dan odprtih vrat Kmečkega turizma Fajfar v občini Šmartno ob Paki.

Preden zaključim s poročilom za letos, se želim zahvaliti Občini Rače-Fram in županu Branku Ledineku ter Kmetijski zadrugi Rače in tamkajšnjemu direktorju Ivanu Lenartu, ki nam vselej prisluhneta in sponzorsko pomagata.

Vsem ljubiteljem ljudskega petja v imenu naše pevske skupine 'Taščica' želim vesele in blagoslovljene božične praznike ter obilo sreče in zdravja v letu 2019.

Majda VAKE, vodja skupine

Desetletnica gledališke skupine KUD Rače

Gledališka skupina KUD Rače decembra 2018 obeležuje 10-letnico svojega delovanja. Ob tej priložnosti za občane v petek, 18. januarja 2019, pripravljamo svečanost in izdajo zbornika z zgodovinskim prerezum gledališke kulture v naših krajih. Hkrati pripravljamo novo komedijo s priokusom angleškega humorja, Dan norosti.

Še vedno se lahko odločite za nakup abonmajskih kart, da z nami vstopite v smeha in prijetnih preobratov polno novo leto 2019, ki vam naj v takem duhu izpolni vsa tiha pričakovanja.

Melita LAŠIČ

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO SP. IN ZG. GORICA

Pred slovesom od leta 2018

V letu 2018 smo bili v našem društvu znova aktivni in sledili zastavljenemu planu. O tem smo občasno poročali tudi v občinskem glasilu. Preden prestopimo prag novega leta, pa bi vas radi seznanili še z aktualnimi dogajanja v zadnjem obdobju.

• Udeležba na državnem tekmovanju

Kot smo že pisali v prejšnji številki Novic, se je naša desetina članov B udeležila državnega tekmovanja, ki je bilo 23. 9. 2018 v Gornji Radgoni.

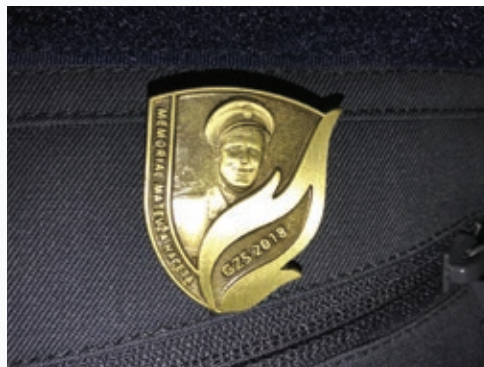
Naša ekipa na državnem tekmovanju

Letošnje državno tekmovanje je potekalo v izvedbi t.i. mokre vaje, katere izvedba je težja od klasične vaje. Na državno tekmovanje so se udeleženci pričeli pripravljati že poleti, tako da so na tekmovanje prišli dobro pripravljeni. Naše tekmovalce je spremljala tudi ekipa navijačev, tako da smo si pripravili zanimiv celodnevni izlet.

Naša ekipa z navijači

Naši tekmovalci so se zelo solidno odrezali, saj so osvojili 16. mesto (ekip je bilo 44). Za izvedbo vaje so prejeli zlato značko Matevža Haceta.

Zlata značka

Vse foto: Urška Lešnik in arhiv društva

Na tem mestu bi se radi zahvalili Občini Rače-Fram, ki nam je priskrbela kratke majice. Zahvala seveda gre tudi vsem tekmovalcem, rezervam ter mentorjem, ki so v priprave vložili veliko energije.

• Oktober – mesec požarne varnosti

Oktober gasilci preventivni dejavnosti namenjamo še dodatno skrb. To počnemo predvsem s še večjim poudarkom na ozaveščanju javnosti, ob tem pa tudi z dodatnimi aktivnostmi v smislu izvedbe gasilskih vaj in drugih usposabljanj.

V začetku novembra smo sodelovali na občinski gasilski vaji, ki je potekala na območju Albaugh TKI (bivši Pinus). Vajo je organiziralo PGD Rače, na njej pa so sodelovala vsa štiri gasilska društva iz naše občine, kar pomeni, da se je udeležilo preko 40 gasilcev z devetimi gasilskimi vozili.

Naša ekipa na vaji Albaugh TKI 2018

Na vaji je bilo praktično prikazano iskanje in reševanje ponesrečencev ter zunanje gašenje, pri čemer smo morali uporabiti različne tehnike in veščine. Z vajami gasilci preverjamo lastno pripravljenost, seveda pa so nujno potrebne za uspešno reševanje v času, ko je naša pomoč dejansko potrebna v praksi, na terenu.

Postroj gasilcev po vaji

Na tem mestu prav tako sporočamo, da – na srečo nas vseh – letošnje leto beležimo bistveno manj intervencij kot lani, ki je bilo rekordno na tem področju.

• Zahvala in želje ob zaključku leta

Ob zaključku leta bi se radi zahvalili vsem članicam in članom, vaščanom Sp. in Zg. Gorice, Občini Rače-Fram, KS Rače, 'hišnim društvoma' ter vsem, ki sta nam pomagali pri delovanju. Hvala vam!

Več aktualnosti in utripov iz našega delovanja si, prosimo, oglejte na naši Facebook strani: www.fb.com/pgdgorica.

Vsem bralcem tega glasila želimo mirne in prijetne praznike ter srečno, zdravo in mirno novo leto 2019!

Peter FINGUŠT

ŠPORTNO DRUŠTVO SP. IN ZG. GORICA

V letošnjem tretjem poskusu vendarle uspeli 'pomahati poletju'

Kot smo poročali že v prejšnji številki Novic, smo siceršnje celoletne aktivnosti v Športnem parku Krč v Spodnji Gorici na začetku šolskega leta 2018/19 popestrili še s tradicionalno prireditvijo 'Pomahajmo poletju 2018'. Glede na slabo vremensko napoved smo prireditev morali kar dvakrat prestaviti, v tretjem poskusu (9. 9. 2018) pa nam jo je vendarle uspelo izvesti. Naš trud je bil poplačan, saj nas je tisto nedeljo vreme resnično razvajalo z lepoto in toploto. Prireditev je bila množično obiskana; na njej se je zbralo preko sto ljudi.

Otrokom so bile na voljo razne aktivnosti in animacije (vse brezplačno) – osem napihljivih igral je bilo ves čas zasedenih, navdušile pa so tudi obrazne poslikave.

Manjkal ni niti glasbeni nastop Nuše Rojs (ja, prav imate – spremljali ste jo lahko tudi v oddaji 'Slovenija ima talent'). Če k temu prištejemo še pisane balone, slasten sladoled, okusno hrano in osvežilno pijačo, se najbrž strinjate, da je bilo za obiskovalce, posebej še tiste nekoliko manjše, zares odlično poskrbljeno. Za nameček pa je tudi letos za čim bolj brezskrben prihod na prizorišče dogajanja in za odhod z njega poskrbel (brezplačni) turistični vlakec, ki je vozil na relaciji Krč – Sadjarska ulica v Račah.

Pri izvedbi prireditve nam je finančno pomagala Občina Rače-Fram, brez katere prireditve ne bi mogli izvesti

(zahvala županu za njegov posluš in podporo). Prav tako se za pomoč pri izvedbi prireditve zahvaljujemo KS Rače, Lepotnemu studiu Amaia iz Rač (poskrbel je za obrazne poslikave otrok), Reklamnemu ateljeju Babšek iz Šikol, Dejanu Klampferju s.p. iz Maribora (napihljiva igrala), Kava baru Bonsai – Zdenka Kosar s.p., družbi Puritas d.o.o. iz Slovenske Bistrice (poskrbela je za točen sladoled). Prav tako dolgujemo zahvalo dobaviteljema mesa – to sta Mesnica Skodič iz Rač in Mesnine Štajerske d.o.o. iz Pragerskega.

Seveda pa te in ostalih prireditev ne bi bilo mogoče izvesti brez nadvse prizadevne ekipe ŠD Gorica, ki je za uresničitev vseh dosedanjih družabnih dogodkov večjega

obsega, med katerimi prednjači prav 'Pomahajmo poletju', vložila veliko časa in energije. Na tem mestu je potrebno pojasniti oz. spomniti, da za vsemi kakovostnimi prireditvami (v društvu, občini in širše) običajno stoji zgolj peščica ljudi, ki svoj trud vlagajo in svoj prosti čas dobronamerno posvetijo organizaciji ter izvedbi dogodkov, na katerih uživajo in so namenjene predvsem drugim. Namesto, da posamezniki tako vneto iščete dlako v jajcu in tem zanesenjakom mečete polena pod noge, raje razmislite, kako bi lahko tudi sami pomagali pri realizaciji naslednjih prireditev in s tem pripomogli k zblizovanju in razvedritvi ljudi.

Tudi v bodoče se bomo trudili izvesti vse naše že tradicionalne prireditve. Vabimo vas, da nas spremljate na FB strani ŠD Sp. in Zg. Gorica.

Vsem občankam in občanom občine Rače-Fram, predvsem pa tistim, ki ste z zanimanjem prebrali ta zapis o aktivnostih našega društva, želiva in želimo prijetne božične praznike in vse dobro v letu 2019!

Sašo ROJS in Peter FINGUŠT

KRAJEVNA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA RAČE

Ko spregovori humanitarnost

Spoštovani občani, spoštovane občanke!

Ko razmišljam o letu 2018, ki se počasi izteka, zadovoljno ugotavljam, da smo veliko dobrega storili drug drugemu. Na srečo je to leto minilo dokaj mirno in brez velikih pretresov v samem kraju, kar me veseli, saj so ljudje zaradi tega boljšega zdravja in volje.

Seveda brez potrebe po pomoči ni občanov nobene občine in tudi prebivalci KS Rače pri tem niso nobena izjema. Starostniki z izredno nizkimi pokojninami, ljudje, ki prejimate socialno pomoč, bolni, ki zaradi bolezni nimate nobenih dohodkov in seveda tudi tisti, ki dobite dohodek, pa ta ne zadošča za preživetje, ste stalni obiskovalci naših prostorov KO RK Rače, ko imamo uradne ure.

Pomagamo vam po svojih močeh in s sredstvi, ki so na razpolago. Zaradi večjega števila uporabnikov naših storitev se možnosti pomoči seveda temu primerno tudi krčijo, kar je bil vzrok, da smo v tem letu bolj skrbno delili prehranske pakete, saj bi brez nadzora mnogi izkoriščali našo pomoč, medtem ko je drugi ne bi dobili.

Trudimo se, da vam pomagamo in prav veseli smo, ko naletimo na uporabnike, ki zaradi povišanja standarda v družini (zaradi različnih vzrokov) naše pomoči ne potrebujete več.

V tem letu smo razdelili okoli 400 paketov s prehrano in negovalnimi pripomočki. Delili smo oblačila, ki jih ni mogoče niti prešteti, a prav vsak je našel nekaj zase in svojo družino. Res posebno ogroženim smo finančno pomagali s plačilom prehrane za otroke v šoli ali pa pri nakupu kurjave. Z akcijo Drobtinica, ki smo jo izvedli oktobra, smo vsa sredstva od prodanega kruha donirali za potrebe otrok OŠ Rače.

Drobtinica 2018 – ravnatelj OŠ Rače Rolando Lašič s predstavnicami KO RK Rače

Ob koncu leta pa s pomočjo Karitas Rače pripravimo tudi darilne vrečke za naše starostnike, ki jih naši aktivisti obiščejo na domu in v domovih za ostarele.

Dogaja se tudi veliko takega, kar ni mogoče zabeležiti – od tega, da tudi sami peljemo pakete na vaše domove, če kdo ne more do nas, do tega, da pobiramo donirana oblačila tudi med vami...

Leto pa hitro mineva in ob njegovem izteku je prav, da si izrečemo tudi pohvale in zahvale. Veliko vas je, ki sem jim dolžna izreči HVALA za vse, kar storite dobrega, da mi lahko pomagamo. V prvi vrsti je to Občina Rače-Fram z županom Brankom Ledinekom, ki še nikoli ni zavrnil naše prošnje po pomoči. Tudi KS Rače vselej pomaga brez težav. Še posebej pa bi se rada zahvalila 'Totim Lisjakom', ki pomagajo nepričakovano in vsako leto pripeljejo v naše prostore priboljške za vaše domove. Prav tako se zahvaljujem Sonji Majal za razumevanje in pomoč s strani Karitasa. Ne gre pozabiti tudi na zahvalo ravnatelju in aktivistom OŠ Rače, ki s pomočjo otrok nudijo storitve v prostorih šole in zunaj nje, kadar imamo krvodajalske akcije. To so neprecenljive geste

pomoči, ki mlade generacije učijo, da ni vse samo po sebi umevno in da pomagati pomeni nekemu izboljšati življenje. Zahvaljujem se tudi Hlebčku, Tušu in Sparu, saj z njihovo pomočjo akcijo Drobotnica izvedemo tako, kot se spodobi. Seveda gre iskrena zahvala tudi našim prostovoljcem, ki jih prav tako srečujete ob obisku v naših prostorih. Vsako drugo sredo pridejo in delajo po svojih močeh. Brez plačila in prostovoljno se trudimo, da vam olajšamo vsak dan, pa čeprav vam včasih ponudimo samo besedo in nasmeh.

Veseli smo tudi vas, krajanje Rač, ki nam pripeljete oblačila in razne dodatke zato, da pomagate drugim. Vsi skupaj vidimo, da kljub dobrinam, ki nas obdajajo in so nam na voljo, med nami živijo tudi takšni, ki ne zmorejo sami prebiti meseca.

Ob koncu naj vam zaželim lepo leto, ki prihaja. Želim, da bi bilo ljudi, ki pomoč potrebujejo, vedno manj in da vsi, ki pomoč nudimo, ostanemo brez tovrstnega dela.

Zlatka NAPAST,
predsednica KO RK Rače

ROKOMETNI KLUB RAČE

Iz leta v leto številčnejši in boljši

Lep predbožični pozdrav od rokometashev in rokometasice Rokometnega kluba Rače!

V sezono 2018/2019 smo septembra vstopili s petimi tekmovalnimi ekipami, v katerih vadi nekaj manj kot 100 otrok. Zdaj smo že globoko zakorakali v sezono, ki smo jo s treningi pričeli v začetku avgusta.

Ekipe, s katerimi vadimo in tekmuje v sezoni 2018/2019, bomo predstavili v obratnem vrstnem redu kot po navadi, in sicer od najmlajših do najstarejših.

Mini rokomet 1., 2. in 3. razred – to so naši najmlajši, ki so začeli z vadbo v septembru in odtlej kar pridno nabirajo znanje, da se bodo počasi lahko pomerili z drugimi ekipami na turnirjih. Vadijo pod vodstvom Leje Klemenčič.

Mlajše deklice C (letnik 2008, 2009) čakajo turnirji, kjer se bodo pomerile z RK Nazarje, ŽRK Celje, ŽRK Velenje in DRŠ Alen Mihalj. Vadijo pod vodstvom Leje Klemenčič.

Mlajši dečki B (letnik 2007, 2008, 2009) tekmujejo v skupini vzhod II in se pogumno borijo z ekipami, ki so po večini starejše od njih, saj imamo v ekipi samo dva fanta letnik 2007, ostali pa so mlajši. V skupini igrajo z Mariborom, Veliko Nedeljo, Ormožem, Gorišnico ter Ptujem. Dečki se trudijo po svojih najboljših močeh. Da bi se naučili čim več, skrbita trenerja Tomaž Plečko in Klemen Hameršak (pod mentorstvom Leje Klemenčič).

V našem klubu je prišlo do manjših sprememb, saj smo nekatere ekipe združili z ŽRK Branik. S tem smo omogočili dekletom, da igrajo za svoje letnike in povečali število igralk v vsaki ekipi. Za enkrat sodelujemo dokaj uspešno in upamo, da bo še naprej tako.

Starejše deklice A (letnik 2004) tekmujejo v skupini vzhod, **starejše deklice B (letnik 2005, 2006)** pa v skupini center. Obe ekipi se borita po svojih najboljših močeh. Dekleta trenirajo pod vodstvom Leje Klemenčič, Tomaža Plečka in Sanje Potočnjak.

Kadetinje (letnik 2002, 2003) so ekipa, od katere letos največ pričakujemo. V skupini vzhod se s Celjem, Žalcem, Slovenj Gradcem, Velenjem, Ormožem, Sv. Jurijem ob Ščavnici in Ptujem borijo za čim boljše izhodišče pred finalnimi tekmami. Za zdaj jim dobro kaže. Dekleta vadijo pod vodstvom Leje Klemenčič in Jožeta Perčiča.

Mladinke (letnik 2000 in 2001) so ekipa, ki so ji na začetku sezone malce ponagajale poškodbe. Tudi one se trudijo po najboljših močeh, saj že (tako kot kadetinje) zelo pridno trenirajo (od začetka avgusta tudi po sedem krat tedensko). Želimo, da se vsem ekipam vloženo delo obrestuje. Dekleta vadijo pod vodstvom Leje Klemenčič in Jožeta Perčiča.

Mladinke in kadetinje

Sezona 2018/2019 je že šestnajsta, odkar vadimo in tekmujemo. To je že kar dolga doba. Naš klub je tudi vsako leto prepoznavnejši, skladno s tem pa se povečuje število vadečih, predvsem v najnižjih starostnih skupinah. Slednje vodstvo kluba še posebej veseli in navdihuje za strokovno načrtovano delo, ki dolgoročno zagotavlja vidnejše rezultate na rokometnem področju v Sloveniji in s tem sam obstoj kluba.

Veseli nas, da sta letos domačina in bivša igralca kluba, sedaj pa trenerja - Klemen Hameršak in Tomaž Plečko - na lastno željo še poglobljala svoje znanje in postala trenerja rokometna 3. stopnje. Tako imamo v klubu trenutno pet trenerjev, od tega so kar štirje iz Rač.

Seveda ste dobrodošli tudi novi člani. Vsi, ki še ne veste, s čim bi se ukvarjali, vabljeni v RK Rače. Pred začetkom vadbe rokometna si zastavite štiri vprašanja: »Zakaj? Zakaj ne? Zakaj ne jaz? Zakaj ne zdaj?«

Zahvaljujemo se Občini Rače-Fram za finančno in vso ostalo podporo pri našem delovanju. Prav tako hvala staršem, ki pridno vozijo svoje otroke na tekme, plačujejo članarino in kupujejo opremo. Brez njihove velike podpore ne bi šlo.

Vsi podatki o našem klubu, treningih in naših tekmah so na voljo na naši spletni strani: www.rokometniklub-race.si. Prisotni smo tudi na Facebooku. Pridite nas kaj pogledat, ne bo vam žal!

Vsem našim športnikom in njihovim staršem, kakor tudi vsem drugim občankam in občanom, voščimo vesel in prijeten božič v krogu njihovih najdražjih in srečno ter zdravo 2019.

»Naj vam novo leto prinese čim več lepih stvari, naj bodo pozabljeni vsi dvomi in skrbi. Uspeh naj vam povsod sledi, sreča, veselje, ljubezen naj med vami tli!«

Alenka RIŽNER – ŠIBILA,
predsednica Rokometnega kluba Rače

PISALI STE NAM

Dragocene evropske biljardne izkušnje

Na evropskem prvenstvu na Nizozemskem tudi udeleženec iz Rač

Ob obeležitvi štiridesetletnice Evropske biljardne zveze (European Pocket Billiard Federatio - EPBF) so se vodilni v tem združenju odločili pripraviti prav posebno evropsko prvenstvo, na katerem so se prvič hkrati pomerili igralci biljarda iz vseh kategorij. Med seniorji, ženskami in moškimi vseh starosti (tudi otroki) se je turnirja udeležilo tudi dvajset igralcev invalidov (različnih vrst invalidnosti), ki so se pomerili v treh disciplinah: osmici, devetki in desetki. Med slovenskimi reprezentanti (naše barve jih je zastopalo enajst) sta bila tudi Matej Brajkovič in naš občan David Slaček.

Organizacija tako velikega turnirja je bila za organizatorje zelo velik zalogaj, saj so se turnirja udeležili vsi, ki v Evropi na biljardski sceni nekaj pomenijo. Seznam vseh udeležencev je dolg in se ustavi šele pri številki 528. Tako masovnemu zalogaju, ob hkratnem nujenju dostopnosti v vseh pogledih, je zadostil Hotel in kongresni center NH Koningshof v Veldhovnu na Nizozemskem. Kljub veliki udeležbi je turnir potekal po urniku, brez motenj, brez prekinitev in kot po maslu. Edina stvar, na katero organizatorji niso mogli vplivati, je bilo vreme. Severno Evropo je namreč ravno v času turnirja, med 18. in 31. julijem 2018, zajel hud vročinski val, kakršnega (po pričanju domačinov) še niso doživeli. Temu primerno je bilo tudi vzdušje, saj velika večina tamkajšnjih sob ni klimatiziranih, temperature pa so tudi ponoči vztrajale nad tridesetimi stopinjami Celzija. Kakorkoli, Matej in David sta tekme vzela zares in pokazala, da sta iz pravega testa, da se lahko kosata tudi z najboljšimi. Oba sta se pomerila v vseh treh disciplinah. Najprej je bila na vrsti desetka.

V prvem krogu prvega dne se je David pomeril z Norvežanom Kim-Ronnyjem Nygardom in izgubil s 3 : 5. V drugem krogu istega dne pa je v tesnem dvoboju premagal Latvijca Kaspars Turksa s 4 : 5. V nadaljevanju istega dne je David odigral še zadnjo tekmo v tej disciplini. Proti Henrik Larssonu je izgubil brez osvojenega točke (0 : 5). Tekmovanje v desetki je Brajkovič zaključil na petem, Slaček pa na trinajstem mestu.

Po prostem dnevu so igralci nadaljevali z igranjem osmice. V prvi tekmi je David izgubil proti Gintas Jonauskasu iz Litve z 1 : 5, Matej pa je z istim rezultatom premagal Ukrajinca Maksyma Tiuftiaefa. V drugem krogu četrtega dne tekmovanje je David izgubil še proti Belgijcu Kurtu Deklercku (1 : 5), Matej pa je z rezultatom 5 : 2 pokazal premoč nad Poljakom Emilom Malanowskim, s čimer si je priigrjal preboj v četrtfinale naslednjega dne, ko je s 5 : 3 premagal Latvijca Kaspars Turksa. To je bilo dovolj za nadaljevanje tekmovanja v polfinalu, ko je, žal, Henrik Larsson upravičil sloves prvaka in ga premagal s 5 : 1. Vseeno pa je to zadostovalo za tretje mesto in osvojen bron za Brajkoviča.

Iz nadaljnega tekmovanja je bil ravno v polfinalu igranja osmice izključen Belgijec Kurt Deklerck, ki je med igrami z rokavico, namazano s silikonom, 'čistil' belo kroglo, ki se je zaradi silikona v kontaktu z drugimi krogli obnašala zelo drugače. Da je Kurt goljufal, so pokazali videoposnetki tekem. To je celoten potek tekmovanja sicer postavilo pod vprašaj, a ga ni prekinilo. Kljub neljubemu dogodku se je po dobrem tednu dni tekmovanje nadaljevalo v igranju še zadnje discipline, devetke.

Devetka je zelo nepredvidljiva igra, ki zahteva veliko mero zbranosti in taktiziranja, ne dopušča napak, včasih pa je potrebno tudi tvegati. V prvem dnevu sta oba, Matej in David, igri izgubila - Matej proti Maksymu Tiuftiaefu iz Ukrajine (4 : 7), David pa proti Turksu Kasparsu (6 : 7). Po dveh dneh počitka (zaradi čakanja na križni žreb nasprotnika) je računalnik poskrbel za presenečenje, saj sta se naša reprezentanta pomerila med seboj. Več zbranosti in znanja je pokazal Matej, ki je Davida premagal (rezultat 7 : 1) in ga s tem tudi izključil iz nadaljnega tekmovanja. Za Davida je bilo tako njegovo drugo evropsko prvenstvo zaključeno, Matej pa je v nadaljevanju istega dne z enakim rezultatom premagal še enega soimenjaka mojega moža (Davida Himpeja iz Belgije) ter si tako zagotovil preboj v četrtfinale.

V igranju devetke sta se Slovenca Matej Brajkovič in David Slaček pomerila med seboj

31. julij 2018, zadnji dan turnirja, je bil za Mateja prav tako uspešen. Najprej je pokazal premoč nad Norvežanom Kim-Ronnyjem Nygardom (7 : 4), vendar je že v naslednji (zanj zadnji) tekmi klonil proti Fredu Dinsmoru (6 : 7) in si s to igro priboril še drugo bronasto kolajno.

Matej Brajkovič in David Slaček pred kuliso s pokali

Za Mateja Brajkoviča je to bila deseta bronasta kolajna, za Davida Slačka pa nova izkušnja profesionalnega biljarda.

Naslednje leto bo turnir potekal med 27. aprilom in 7. majem in sicer bliže Sloveniji (Treviso – Italija).

Da se je David Slaček lahko udeležil turnirja, ki je trajal dvanajst dni, so zaslužna mnoga podjetja in posamezniki iz naše občine. Posebna zahvala gre Občini Rače-Fram, pa tudi podjetju Heringrad, Frizerskem studiu in kava baru Joca, Pizzeriji Lili in podjetju Transport Kapelar.

Barbara SLAČEK

Odvoz plastičnih zamaškov za Alino

Alina Braunsberger je šest let stara deklita iz Podove, ki je s svojim prihodom na ta svet kar precej pohitela; rodila se je namreč tri mesece prezgodaj in bila nedonošenka s porodno težo komaj malo čez kilogram. Ta za tretjino potrebnega časa prezgodnji porod je mlademu bitjecu povzročil kar veliko škode.

Starši se na vse pretege trudijo, da bi bilo Alinino življenje kolikor toliko normalno, saj deklita potrebuje veliko pozornosti, skrbi in nege, določene pripomočke, predvsem pa obilico raznovrstnih terapij za lajšanje njenega bolezenskega stanja in dosegajo tako zelenega izboljšanja stanja. Terapije, ki jih Alina obiskuje, pa so več ali manj samoplačniške, kajti zdravstvo krije zelo malo teh aktivnosti.

Alina potrebuje veliko individualnih terapij; vir za uredništvo Novic: novice.svet24.si (v sklopu zapisa Gabrijela Toplaka, 3. 3. 2018) Foto: osebni arhiv

S Ptujске železniške tovarne postaje so vojaki Slovenske vojske 27. septembra 2018 odpeljali na reciklažo v Žerjav kar 3150 kg (!) plastičnih zamaškov in ves izkupiček od tega dejanja je namenjen za Alinine potrebe. Pri odvozu so

bili prisotni in pomagali nakladati zamaške na kamion tudi otroci iz vrtca Spominčica, glavna zvezda pri nakladanju pa je bil Slavko Kovačič, bolj znan kot Spidi, ki poskrbel za veselo in prijetno vzdušje.

Avtor tega prispevka živim na Ptujju in že vrsto let zbiram plastične zamaške za tovrstne namene in potrebe. Pod mojim okriljem je tako bilo - s pomočjo dobrih in čutečih ljudi spodnjega Podravja - zbranih že preko 45.000 kg zamaškov. Ves denar iz tega naslova je bil namenjen bolnim in tako ali drugače 'drugačnim' otrokom, ki imajo posebne potrebe.

Ob tej priložnosti pozivam in naprošam tudi vas ter vse druge ljudi dobre volje, da se takim in podobnim akcijam pridružite; to vas nič ne stane, ob tem pa vas navda dober in lep občutek, da ste pomagali nekemu, ki ga pestijo stiske in težave, iz katerih se brez pomoči ne more izviti ali jih vsaj ublažiti.

Na območju občine Rače-Fram se je navedenemu projektu pred leti priključila OŠ Rače, kjer so zbrali kar nekaj zamaškov, nato pa so v akciji prenehali sodelovati.

Pomagajmo! Zakaj ne bi pomagali nekemu, ki je pomoči potreben, vi pa mu lahko olajšate stisko, kar vas nič ne stane? Zbirajte plastične zamaške, ki bi bili v vašem gospodinjstvu sicer odpadki. S tem boste pomagali predvsem bolnim in otrokom s posebnimi potrebami, pa tudi naravi, ki jo boste obvarovali nepotrebnega onesnaževanja.

Predvidevam, pričakujem in želim, da se bo našel med množico občanov, ki so do sedaj zamaške metali v smeti, še kdo, ki tega ne bo več počel.

Za morebitne podatke in informacije o zbiranju zamaškov lahko pokličete na gsm 040 246 664.

Ignac HABJANIČ

Prodajna likovna razstava LHD RAY & CO

Likovno-humanitarno društvo RAY & CO je organizator mednarodnih likovnih kolonij. Tako bo v prihajajočem letu pod našim okriljem organizirana že dvajseta kolonija, t.j. Duplek Art 10.

Mednarodne likovne kolonije Duplek Art so financirane z lastnimi sredstvi in sredstvi podpornikov, zadnji dve leti tudi s 30 % finančnim vložkom Občine Duplek. Duplek Art 10 bo potekal od 30. maja do 2. junija 2019 na območju občine Duplek, kjer se želijo dosedanjim gostujočim umetnikom iz Katarja, Nepala, Kube, Japonske, Rusije, Turčije, Bolgarije, Srbije, Črne gore, Hrvaške, Italije, Avstrije, Švice, Nemčije, Slovaške, Bosne in Hercegovine ter Slovenije pridružiti še predstavniki Indije, Tunizije, Makedonije in Češke.

Presenečenje našega uredništva za avtorja tega prispevka in organizatorja razstav: Rajko Ferk, kot so ga čudovito upodobili na slikarskem platnu, in ena izmed njegovih številnih likovnih mojstrov in

Likovna dela, ki so nastala na letošnji koloniji Framski hram 100 let in so trenutno razstavljeni v Beli dvorani gradu Rače (*več o tem na strani 46 - op. ured.*), so tudi naprodaj (kontakt: 031 262 717).

Z izkupičkom od prodaje bomo pridobili finančna sredstva za izvedbo mednarodne likovne kolonije Duplek Art 10, za katero želimo, da ohrani status ene največjih kolonij - tako po številu sodelujočih držav oz. udeležencev, ki ustvarjajo v daljšem časovnem obdobju (4 dni), kot po številu umetnikov (45).

Hvala, ker nas spremljate in podpirate!

Rajko FERK,
predsednik LHD RAY & CO

Moja deželca - lepa in gostoljubna 2018

(zaključek projekta;
grad Rače - Bela dvorana, 16. 11. 2018)

Najvišja nagrada v kategoriji 'kmečka dvorišča': Silva Krajnc, Grajski trg 7, Rače

2019

JANUAR

P	T	S	Č	P	S	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

FEBRUAR

P	T	S	Č	P	S	N
			1	2	3	
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

MAREC

P	T	S	Č	P	S	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

APRIL

P	T	S	Č	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

MAJ

P	T	S	Č	P	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

JUNIJ

P	T	S	Č	P	S	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

JULIJ

P	T	S	Č	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

AVGUST

P	T	S	Č	P	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

SEPTEMBER

P	T	S	Č	P	S	N
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

OKTOBER

P	T	S	Č	P	S	N
						6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

NOVEMBER

P	T	S	Č	P	S	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

DECEMBER

P	T	S	Č	P	S	N
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

NOVICE OBČINE RAČE-FRAM; javno glasilo

Letnik XXI, številka 80 - 4/2018; v Račah, decembra 2018

Odgovorna urednica: **Simona ANTOLIČ**
Uredniški odbor: **Jože BOBOVNIK, Simona NAPAST, Nataša JAMBROVIČ MARIN**
Jezikovni pregled: **Simona ANTOLIČ**

Fotografije: **Nepodpisane fotografije so posneli avtorji člankov.**

Izdajatelj: **Občina Rače-Fram, Grajski trg 14, 2327 Rače**
Naslov uredništva: **Uredništvo Novic Občine Rače-Fram, Grajski trg 14, 2327 Rače**
tel.: 02 609-60-28, fax: 02 609-60-18
e-mail: urednistvo.novic@gmail.com
spletna stran: www.race-fram.si

Računalniški prelom: **Grafična forma HUTTER, Tržaška 34, 2000 Maribor**

Tisk: **Tiskarna ROJKO d.o.o., Ptujška c. 80, 2327 Rače**

Glasilo je tiskano v 2800 izvodih in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Rače-Fram brezplačno. Prispevke, ki jih pošiljate za objavo, opremito z naslovom, navedite avtorja besedila in fotografij. Če pišete v imenu skupine ljudi - zavoda, društva, politične stranke in podobno, opremito dopis z žigom in podpisom odgovorne osebe. Poleg takega prispevka posredujete tudi računalniški zapis. Fotografije pošljite v posebni priponki po elektronski pošti (v JPG formatu) ali jih oddajte v obliki originala.

Uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja člankov in spremembe naslovov.

Ponatis celote ali posameznih delov glasila je mogoče le s predhodnim pisnim dovoljenjem.

Javno glasilo Novice Občine Rače-Fram je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS, pod zaporedno številko 52.

